ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2019

Δεκέμβριος 2020

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑνΕΚ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ 7

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 9

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 12

1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 12

1.2 Διοικητικά Στοιχεία 15

1.3 Μεταφορικές Υποδομές 18

1.3.1 Αεροδρόμια 18

1.3.2 Λιμένες 20

1.3.3 Οδικοί άξονες 21

1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2014 και 2019 24

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 24

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 26

1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2014 και 2019 27

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας 27

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 28

1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019 29

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 29

1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2012-2017 31

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 31

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 33

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 34

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 35

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019 36

1.8 Απασχόληση, 2014-2019 37

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 38

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης 40

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια 41

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 44

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 47

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 50
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 53
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης 56
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019 60
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ 62
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2019 62
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια 62
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα 65
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019 68
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 68
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 71
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018 73
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 73
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 75
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011 76
2.5 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2019 79
2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 79
2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 83
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 85
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί 85
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία 86
3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 86
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 88
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2019 89
3.4 Μαρίνες, 2019 90
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι 91
3.6 Καζίνο 91
3.7 Πεζοπορία - TREKKING 92
3.8 Αναρριχητικά πεδία 93

3.9 Χιονοδρομικά κέντρα 95
3.10 Ορειβατικά Καταφύγια 96
3.11 CANOE - Kayak - Rafting 96
3.12 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός 97
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ 99
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2014-2019 99
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 99
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 101
4.2 Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019 102
4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 102
4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 104
4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019 105
4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 105
4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 107
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2014-2019 108
4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2014-2019 109
4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια . 109
4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 111
4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 112
4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 114
4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2014-2019 115
4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 115
4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 117
4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2014-2019 118
4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 118
4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 120
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019 121
5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019 121
5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα 121
5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 123

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 125
5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας..... 127
5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 129
5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας..... 131
5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019 133
5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα 133
5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 135
5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 137
5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας..... 139
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια. 141
5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας 143
5.3 Κύριες Αγορές 145
5.3.1 Κύριες αγορές 145
5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2014-2019..... 147
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 147
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 149
5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 151
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα..... 153
5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 155
5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα 156
5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014-2019 157
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 157
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής..... 159
5.6 Τιμές Δωματίων, 2018-2019 161
5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας..... 161
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 163
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2018..... 163
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα 164

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας..... 166

6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2018-2019..... 168

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια
..... 169

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ**: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού**: στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις**: ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι**: ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων)σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις**: οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις**: το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική**.
- **Επισκέψεις**: ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια**: περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια**: στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ**: Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ**: Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών**: είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια**: μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής**: ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός**: αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων**: η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI**: Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2019 – Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «*Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του*» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333[1]. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας) της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

[1] Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.7.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,

- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τις τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων από την Trivago,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνει το ΒΔ τμήμα της Πελοποννήσου και τη Δυτική Στερεά Ελλάδα. Η συνολική της έκταση είναι 11.350km² και καλύπτει το 8,6% της συνολικής έκτασης της χώρας. Συνορεύει με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδας και Ηπείρου. Επίσης, η Περιφέρεια έχει εκτεταμένα παράλια, τα οποία βρέχονται από το Ιόνιο Πέλαγος και τους κόλπους του Αμβρακικού, Πατραϊκού και Κορινθιακού. Γεωμορφολογικά, τα εδάφη της Περιφέρειας στο μεγαλύτερο ποσοστό της είναι ορεινά (43,6%) και ημιορεινά (23,4%), ενώ μόλις το 33,0% είναι πεδινές εκτάσεις. Η Δυτική Ελλάδα αποτελεί την 4η σε πληθυσμό Περιφέρεια της Ελλάδας, με μεγαλύτερη πόλη και πρωτεύουσα την Πάτρα.

Η Δυτική Ελλάδα λόγω της τοπογραφικής της διαμόρφωσης εμπίπτει στις περιοχές με υγρό **κλίμα**. Στα ορεινά της Αιτωλοακαρνανίας το κλίμα είναι ψυχρό, ενώ στις πεδινές και παράκτιες περιοχές της είναι μεσογειακό. Η Μέση Ετήσια θερμοκρασία κυμαίνεται από 17 έως 18 °C. Το ετήσιο θερμομετρικό εύρος κυμαίνεται από 18 έως 19 °C, ενώ στα ορεινά ξεπερνά τους 20 °C. Το κλίμα στην περιοχή της Αχαΐας είναι εύκρατο, και μπορεί να χαρακτηριστεί ως μεσογειακό στα παράκτια και ηπειρωτικό στο εσωτερικό και ορεινό τμήμα της Ενότητας. Η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι περίπου 17 έως 18 °C στην παράκτια περιοχή και χαμηλότερη στις ορεινές περιοχές. Το κλίμα της Ηλείας είναι θαλάσσιο μεσογειακό, με ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια εξαιτίας κυρίως της επίδρασης της θάλασσας. Η θερμοκρασία σπάνια

κατέρχεται υπό το μηδέν τον χειμώνα και μόνο στην εσωτερική πεδινή περιοχή υπερβαίνει τους 40 °C το καλοκαίρι.

Στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της Δυτικής Ελλάδας συναντάται μια μεγάλη ποικιλία τύπων **βλάστησης**, από υποβαθμισμένα βοσκοτόπια και γυμνά βουνά μέχρι πυκνά δάση. Το μεγαλύτερο ποσοστό των δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας αποτελείται κυρίως από αείφυλλα – πλατύφυλλα φυτικά είδη. Στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας που είναι η βορειότερη και υγρότερη Ενότητα εμφανίζονται τα δάση δρυός και στη συνέχεια τα ελατοδάση. Στην ΠΕ Αχαΐας, λόγω της ύπαρξης των ορεινών όγκων η παρουσία της ελάτης είναι αυξημένη. Στην ΠΕ Ηλείας εμφανίζονται κυρίως δάση χαλεπίου πεύκης. Η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει πολύ μεγάλο αριθμό παρουσίας ειδών χλωρίδας που προστατεύονται σύμφωνα με την Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία. Σύμφωνα με στοιχεία της Τυποποιημένης Φόρμας Δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Standard Data Form), εμφανίζονται είδη με πολύ μεγάλη χλωριδική και οικολογική σημασία. Επίσης, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία στην **πανίδα** και κυρίως στην ορνιθοπανίδα. Αυτό οφείλεται στα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής, τη μορφολογία του εδάφους, τα άφθονα νερά, τις λιμνοθάλασσες το κλίμα, που ευνοούν την ανάπτυξη της βλάστησης και της πανίδας στην περιοχή.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας οι θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές περιλαμβάνουν:

- 24 Ειδικές Ζώνες Διαχείρισης (ΕΖΔ)
- 10 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)
- 3 Υγροτοπικές περιοχές οι οποίες προστατεύονται από την διεθνή Σύμβαση Ramsar (Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου και Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου)
- 2 Εθνικά Πάρκα (Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφιλιάς και Χελμού-Βουραϊκού)
- 1 Βιογενετικό Απόθεμα (Φυσικό Μνημείο Δάσους Λευσινίου)
- 34 Περιοχές που φέρουν το χαρακτηρισμό NATURA 2000
- 7 Μνημεία της Φύσης (Ο Πλάτανος του Παυσανία, πηγή Δώδεκα Βρύσες, Κλήμα του Παυσανία στα Καλάβρυτα, Ο Δρυς της Καλαμιάς, Ο Πλάτανος της Πλατανιώτισσας, Το Δάσος Φράξος του Λεσινιού και Ο Πλάτανος της Αγίας Λαύρας)
- 1 Ειδικά Προστατευόμενη Περιοχή σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (Αμβρακικός Κόλπος),

- 2 Αισθητικά Δάση (Δάσος Εθνικής Ανεξαρτησίας Καλαβρύτων Αχαΐας και Δάσος Χειμάρρων Σελεμνού και Χαράδρων) και
- 6 Παραδοσιακούς Οικισμούς.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας χωρίζεται σε τρεις Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας** βρίσκεται στο δυτικό μέρος της Στερεάς Ελλάδας και αποτελεί την μεγαλύτερη σε έκταση Ενότητα της χώρας (5.460km²). Οι Ενότητες που την περιβάλλουν είναι αυτές της Λευκάδας στα ΒΔ, της Άρτας και της Πρέβεζας στα Βόρεια, της Ευρυτανίας στα ΒΑ, της Φωκίδας στα Ανατολικά και της Αχαΐας στα Νότια. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη του Μεσολογγίου.

Συγκεκριμένα, τα εδάφη της Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας στο μεγαλύτερο ποσοστό τους είναι ορεινά και ημιορεινά (77%) ενώ οι πεδινές εκτάσεις αποτελούν το 23%. Τα κυριότερα **βουνά** της Αιτωλοακαρνανίας περιλαμβάνουν το Παναιτωλικό (1.924μ.) που αποτελεί το υψηλότερο βουνό της Ενότητας στα Βορειοανατολικά, τα Ακαρνανικά όρη (1.589μ.) στα Δυτικά, τα όρη Βάλτου (1.852μ.) στα Βορειοδυτικά, το όρος Αράκυνθος (984μ.) στα Νότια, τα όρη Ναυπακτίας (1.472μ.) στα Νοτιοανατολικά και τέλος ανάμεσα στα Ναυπάκτια Όρη και το Παναιτωλικό όρος βρίσκονται τα Όρη Λιδωρικίου.

Οι κυριότερες **λιμνοθάλασσες** της, είναι αυτές του Μεσολογγίου και του Αιτωλικού. Ο μεγαλύτερος και κύριος **ποταμός** είναι ο Αχελώος, ενώ αξιόλογοι ποταμοί είναι ο Εύηνος και ο Μόρνος. Επίσης, στην ενδοχώρα της δεσπόζει η λίμνη Τριχωνίδα, η οποία είναι και η μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας (96Km²). Άλλες σημαντικές λίμνες είναι η Αμβρακία, η Λυσιμαχία, ο Οζερός και οι τεχνητές λίμνες του Καστρακίου, των Κρεμαστών και του Στράτου.

Η **Π.Ε. Αχαΐας** βρίσκεται στο Βόρειο μέρος της Πελοποννήσου. Συνορεύει με τις Ενότητες Κορινθίας στα ανατολικά, Αρκαδίας στα Νότια και Ηλείας στα νοτιοδυτικά. Πρωτεύουσα της Περιφέρειας είναι η Πάτρα που αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας. Η Ενότητα Αχαΐας στα Βόρεια βρέχεται από τον Πατραϊκό και τον Κορινθιακό κόλπο και στα Δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος.

Συγκεκριμένα, η συνολική έκταση της είναι 3.274km² και η κατανομή των εδαφών της είναι κατά 60% ορεινή, 24% πεδινή και 16% ημιορεινή. Οι σπουδαιότεροι **ορεινοί όγκοι** της Ενότητας είναι:

- Ο Χελμός ή Αροάνια όρη (2.355μ.). Είναι το τρίτο σε ύψος βουνό της Πελοποννήσου. Ψηλότερες κορυφές του Χελμού είναι: το Μαρμάτι (1.780μ.), το Ξεροβούνι (1.849μ.), το Αβγό (2.142μ.), η Αετοράχη (2.341μ.) και ο Προφήτης Ηλίας (1.545μ.).

- Το Παναχαϊκό ή Βοδιάς (1.926μ.). Έχει διεύθυνση από τα ΒΔ προς τα ΝΑ, και τα ανατολικά του άκρα αποτελούνται από τα βουνά Ζουμπάτα και Χιονίστρα.
- Ο Ερύμανθος ή Ωλονός. Βρίσκεται στα σύνορα των Ενοτήτων Αχαΐας-Αρκαδίας-Ηλείας. Έχει απότομες και ψηλές κορυφές, με ψηλότερη τον Ωλονό (2.224μ.).
- Τα βουνά της Φτέρης ή Κλωκός ή Κερύνεια (1.779μ.). Η οροσειρά αυτή βρίσκεται στα ΒΔ του Αιγίου και
- Ο Σκόλλις (965μ.), είναι μικρό και απότομο βουνό, από το οποίο πηγάζει ο μικρός ποταμός Λάρισος που χωρίζει την Αχαΐα από την Ηλεία.

Οι κυριότεροι **ποταμοί** της είναι ο Σελινούντας, ο Πείρος, ο Βουραϊκός, ο Γλαύκος και ο Κράθις, ενώ από την Αχαΐα πηγάζουν και ρέουν αρχικά οι ποταμοί Ερύμανθος και Λάδωνας οι οποίοι εκβάλουν στον Αλφειό. Οι κυριότερες **λιμνοθάλασσες** της Ενότητας είναι η λιμνοθάλασσα Αράξου στο ΒΔ άκρο της Αχαΐας, η λιμνοθάλασσα της Καλογριάς και η λιμνοθάλασσα Κοτυχίου. Τέλος, οι **λίμνες** που απαντώνται στην Αχαΐα είναι η λίμνη Λάμια και η λίμνη Τσιβλού.

Η **Π.Ε. Ηλείας** καταλαμβάνει το ΒΔ τμήμα της Πελοποννήσου και συνορεύει με τις Ενότητες Αχαΐας στα βορειοανατολικά, Αρκαδίας ανατολικά και νοτιοανατολικά και Μεσσηνίας στα νότια. Η συνολική έκταση της Ενότητας είναι 2.621 km², με πρωτεύουσα την πόλη του Πύργου.

Η **κατανομή των εδαφών** της είναι κατά 60% πεδινή και κατά 40% ορεινή και ημιορεινή. Τα κυριότερα βουνά της Ενότητας είναι το οροπέδιο της Φολόης (798μ.), η Μίνθη (1.345μ.) που αποτελεί προέκταση του Μεσσηνιακού όρους Λύκαιο και τα Λάμπεια όρη (1.797μ.) που αποτελούν τις νότιες προεκτάσεις του Ερύμανθου.

Τα κυριότερα **ποτάμια** που απαντώνται στην Ενότητα Ηλείας είναι:

- ο Αλφειός που αποτελεί τον μεγαλύτερο ποταμό της Πελοποννήσου. Πηγάζει από τα σύνορα της με τις γειτονικές Ενότητες. Χύνεται στον κόλπο της Κυπαρισσίας. Δέχεται πολλούς παραπόταμους όπως η Μουριά, το Κύθριο, ο Αχέροντας, το Λαδικό κ.α. Κυριότερος παραπόταμος είναι ο Ενιπέας ή Λεστινίτσα, που πηγάζει από την οροσειρά της Φολόης και ποτίζει μέρος της πεδιάδας ανατολικά του Πύργου.
- Ο Πηνειός ή ποτάμι της Γαστούνης. Πηγάζει από τις ΒΔ πλευρές του Ερύμανθου στο Αντρώνι και κατά τη ροή του δέχεται πολλούς

παραποτάμους. Κυριότερος είναι ο μικρός Λάδωνας. Ο Πηνειός ποτίζει το μεγαλύτερο μέρος της πεδιάδας της Ηλείας και

- Τέλος, η Νέδα, είναι μικρός ποταμός και αποτελεί τα όρια των Ενοτήτων Ηλείας και Μεσσηνίας.

Οι κυριότερες **λίμνες** της Ενότητας είναι η Αγουλινίτσα, η Μουριά και η Καϊάφα, ενώ υπάρχουν και δύο λιμνοθάλασσες η Κοτυχίου/Στροφιλιάς και η Λάππα.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

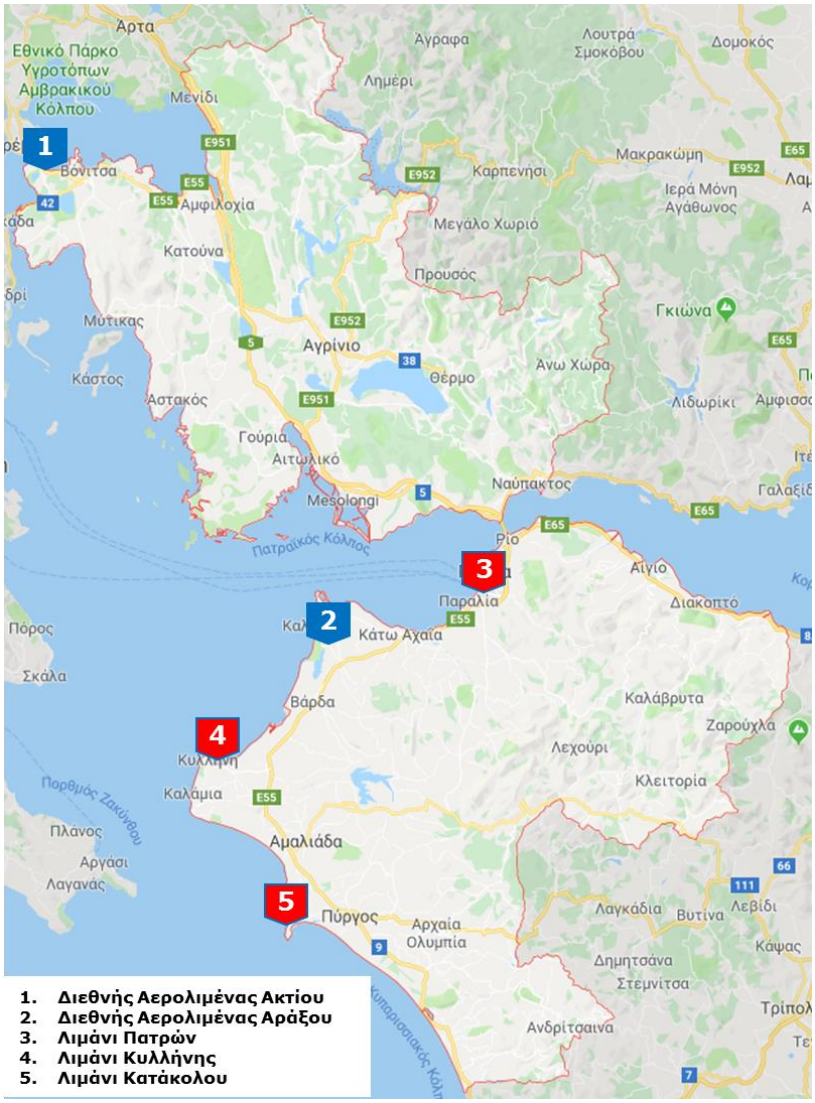

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει 2 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Άκτιου και τον Διεθνή Αερολιμένα Αράξου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Ακτίου βρίσκεται στην περιοχή του Ακτίου της δημοτικής Ενότητας Ανακτορίου του δήμου Ακτίου Βόνιτσας. Το αεροδρόμιο απέχει 4χλμ. από την πόλη της Πρέβεζας και 20χλμ. από την Λευκάδα. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το αεροδρόμιο του Ακτίου εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση τόσο της Περιφέρειας Ηπείρου όσο και των Ιονίων Νήσων (κυρίως Λευκάδα). Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο του Ακτίου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019

ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Επέκταση κατά 2.381m^2 και ανακαίνιση του τερματικού σταθμού,
- Εγκατάσταση συστήματος «HBS inline screening» για τον έλεγχο των αποσκευών,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Ανακαίνιση του οδοστρώματος στους χώρους προσγείωσης-απογείωσης-στάθμευσης αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 75% των σταθμών check in (από 8 σε 14),
- Αύξηση κατά 60% του συνολικού αριθμού πυλών (από 5 σε 8) και
- Διπλάσια αύξηση των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 4).

Το αεροδρόμιο του Αράξου εξυπηρετεί όλη την Ενότητα Αχαΐας και βρίσκεται κοντά στον Άραξο, στα δυτικά της Ενότητας. Απέχει 45 χλμ. νοτιοδυτικά της πόλης των Πατρών και 46χλμ. από το λιμάνι της Κυλλήνης. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 2.300τ.μ. Επίσης, διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό και 5 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών.

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει 1 κύριο λιμάνι, το Λιμάνι της Πάτρας. Το λιμάνι της Πάτρας δεσπόζει στην Περιφέρεια εξαιτίας της στρατηγικής θέσης του, αποτελώντας τη Δυτική Πύλη της χώρας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη. Το λιμάνι της Πάτρας αποτελεί τη σημαντικότερη τερματική εγκατάσταση θαλάσσιων μεταφορών της Δυτικής Ελλάδας και το σημαντικότερο σημείο πορθμειακής σύνδεσης της χώρας με την Ιταλία. Ο ρόλος του στο δίκτυο των εσωτερικών ακτοπλοϊκών συνδέσεων με τα νησιά του Ιονίου έχει αποδυναμωθεί μετά την ανάπτυξη του λιμανιού της Κυλλήνης ως κύριου σημείου συνδέσεως της Ζακύνθου και της Κεφαλονιάς.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Κατάκολου, προσδιορίζεται ως Ειδικό Τουριστικό λιμάνι ευρύτερης ακτινοβολίας σε συνάρτηση με τον εθνικής σημασίας αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας και τις διαπεριφερειακές τουριστικές – πολιτιστικές διαδρομές Ολυμπία, Επίδαυρος – Μυκήνες και Ολυμπία – Ήλιδα – Δελφοί, καθώς και ως σημαντικός λιμένας προσέγγισης κρουαζιερόπλοιων, μετά τον Πειραιά,
- Λιμάνι Κυλλήνης, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή σύνδεση με τα λιμάνια της Κεφαλονιάς και της Ζακύνθου,
- Λιμάνι Αιγίου, εξυπηρετεί κυρίως την μεταφορά ευπαθών προϊόντων,
- Λιμάνι Μεσολογγίου, εξυπηρετεί κυρίως τον θαλάσσιο τουρισμό και το εμπόριο,
- Λιμάνι Αστακού, εξυπηρετεί κυρίως την μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση συνδέοντας την Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα και την Ήπειρο. Αποτελεί μια εκ των κυριότερων πυλών της χώρας, θεωρούμενη ως η Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη γενικότερα.

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο και βελτιώνεται συνεχώς. Η κεντρική οδική αρτηρία που συνδέει την πόλη των Πατρών με την Αθήνα αποτελεί μέρος του βασικού εθνικού άξονα ΠΑΘΕ (Οδικός Άξονας Πατρών –Αθήνας – Θεσσαλονίκης –Ευζώνων). Άλλο έργο που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην αναπτυξιακή δυναμική της Δυτικής Ελλάδος, είναι η Ιόνια Οδός, δηλαδή ο άξονας από την Καλαμάτα μέχρι τα Αλβανικά σύνορα μέσω Πάτρας και Ιωαννίνων, έργο το οποίο σχετίζεται με την Εγνατία Οδό (το σημαντικότερο τμήμα αυτού του άξονα αποτελεί η ζεύξη του Ρίου –Αντίρριου που έχει ολοκληρωθεί). Οι κυριότεροι οδικοί άξονες που απαντώνται στην Περιφέρεια ανά Ενότητα είναι:

Οι οδικοί άξονες ΔΕΔ-Μ που αφορούν την ΠΔΕ είναι οι παρακάτω, όπως περιγράφονται στην απόφαση χαρακτηρισμού των Διευρωπαϊκών Οδικών Αξόνων (ΦΕΚ 2631/Β/2008):

- Καλαμπάκα–Τρίκαλα–Καρδίτσα–Λαμία–Άμφισσα–Ναύπακτος-Αντίρριο,
- Ιονία και Ολυμπία οδός: Κακαβιά–Ιωάννινα–Αμφιλοχία–Μεσολόγγι–Πάτρα–Πύργος–Τσακώνα,
- Ολυμπία οδός: Ελευσίνα–Κόρινθος–Πάτρα,
- Αγρίνιο–Καρπενήσι–Λαμία,
- Πρέβεζα–Βόνιτσα–Αμβρακία (σύνδεση με Δυτικό Άξονα),
- Πύργος–Ολυμπία–Βυτίνα–Τρίπολη.

Οι Άξονες Διεθνούς Σημασίας είναι οι εξής:

- Ιωάννινα–Άρτα–Αμφιλοχία–Μεσολόγγι–Αντίρριο (Ιόνια Οδός). Σημαντικότατος άξονας για όλο το δυτικό διαμέρισμα της χώρας.
- Αντίρριο–Ναύπακτος–Ιτέα–Λαμία (Διαγώνιος): Σημαντικός άξονας για την ανάπτυξη της Π.Ε. και ολόκληρου του νότιου δυτικού διαμερίσματος της χώρας, ο οποίος θα συνδέσει την Ιόνια Οδό με τον ΠΑΘΕ.
- Πλατυγιάλι σύνδεση με Ιόνια οδό–Αγρίνιο–Καρπενήσι–Λαμία: άξονας σημαντικός τόσο για την ανάπτυξη του Πλατυγιαλίου ως κόμβου συνδυασμένων μεταφορών, όσο και για την προοπτική τουριστικής ανάπτυξης της ορεινής περιοχής της Αιτωλοακαρνανίας και της Ευρυτανίας.

- Αμβρακία-Κατούνα-παράκαμψη Βόνιτσας-διακλάδωση προς Άκτιο-Πρέβεζα/Λευκάδα σύνδεση με Ηγουμενίτσα (η αποκαλούμενη και Παραϊόνια Οδός): Άξονας που εξυπηρετεί τη δυτική Αιτωλοακαρνανία και συνδέει τη Λευκάδα, την Πρέβεζα και τη Θεσπρωτία με την Ιόνια Οδό και την Π.Ε με την Β πύλη της χώρας.
- Κόρινθος–Αίγιο–Πάτρα–Πύργος–Τσακώνα (Ολυμπία Οδός): Εξαιρετικά σημαντικός άξονας για ολόκληρη την ΠΔΕ και ιδιαίτερα για την ΠΕ Ηλείας αλλά και την περιοχή του Αιγίου, όπου θα συνδέσει το λιμάνι του Αιγίου με την ευρύτερη περιοχή και τα μεγάλα αστικά κέντρα.
- Κατάκολο–Πύργος–Αρχαία Ολυμπία–Βυτίνα–Τρίπολη/Άστρος, Τρίπολη/Μυκήνες: Σημαντικός άξονας που συνδέει περιοχές της Ηλείας, της Αρκαδίας και της Αργολίδας και διεθνούς σημασίας πολιτιστικούς και τουριστικούς προορισμούς.

Οι οδικοί άξονες Εθνικής σημασία, που χαρακτηρίζονται ως διαπεριφερειακοί, είναι οι εξής:

- Αντίρριο–Αγρίνιο–Αμφιλοχία–Μενίδι–Άρτα–Ιωάννινα (σημερινή εθνική οδός).
- Πάτρα–Σταυροδρόμι–Πανόπουλο–προς Τρίπολη.
- Διακοπτό (Πούντα)–Καλάβρυτα–Κλειτορία–προς Τρίπολη.
- ΠΕΟ Πατρών–Αμαλιάδας–Πύργου.

Οι οδικοί άξονες που εξυπηρετούν τις ανάγκες εντός της Περιφέρειας και χαρακτηρίζονται ως ενδοπεριφερειακοί άξονες είναι οι εξής:

<u>Πρωτεύοντες Ενδοπεριφερειακοί άξονες</u>

- Μεσολόγγι–Αιτωλικό–Αστακός–Μύτικα–Πάλαιρος–Βόνιτσα.
- Αμφιλοχία–Βόνιτσα–Άκτιο (σημερινή οδός).
- Ναύπακτος–Θέρμο–Παραβόλα–Αγρίνιο (βόρεια της Τριχωνίδας).
- Ναύπακτος-Θέρμο–Προυσσός–προς Καρπενήσι.
- Πάτρα–Χαλανδρίτσα–Καλάβρυτα.
- Πύργος–Σιμόπουλο–(σύνδεση με Ε.Ο.111)–Πανόπουλο–Ψωφίδα–Δάφνη.
- Κυλλήνη-σύνδεση με οδό Πατρών–Πύργου.

<u>Δευτερεύοντες Ενδοπεριφερειακοί άξονες</u>

- Αγρίνιο–Στράτος–Χαλκιόπουλο.
- Αμφιλοχία–Χαλκιόπουλο–Λίμνη Κρεμαστών.

- Γαβαλού–Παπαδάτες–Αγρίνιο (νότια της Τριχωνίδας).
- Ναύπακτος–Σίμος–Πλάτανος–Άνω Χώρα–Θέρμο.
- ΠΕΟ Κορίνθου–Πάτρας.
- Παλαιά οδός Πάτρα–Κάτω Αχαΐας–Λεχαινών–Γαστούνης–Αμαλιάδας.
- Αμαλιάδα–Σιμόπουλο.
- Ανδρίτσαινα–Κρέστενα και Ζαχάρω.
- Ζαχάρω–Φιγαλεία–Επικούρειος Απόλλων–Ανδρίτσαινα

Πέραν του οδικού δικτύου στην Περιφέρεια απαντάται και εκτεταμένο **σιδηροδρομικό δίκτυο**. Το σιδηροδρομικό δίκτυο της Περιφέρειας έχει μήκος άνω των 300km και διασχίζει την παραλιακή ζώνη των Ενοτήτων Αχαΐας και Ηλείας με την σύνδεση Αθήνας–Πάτρας–Πύργου–Καλαμάτας. Έχει ήδη ξεκινήσει ο εκσυγχρονισμός μεγάλου μέρους του. Από την πλευρά του ΟΣΕ έχει προγραμματιστεί η συνολική αναβάθμιση του σιδηροδρομικού άξονα Αθήνας – Πάτρας με κατασκευή ηλεκτροδοτούμενης διπλής γραμμής κανονικού εύρους και ταχύτητα μελέτης 160km/h. Μετά την ολοκλήρωση στη ηλεκτροδότησης της γραμμής, εκτιμάται η μείωση του χρόνου ταξιδιού κάτω από 2 ώρες για το τμήμα Αθηνών –Πατρών. Στην Ενότητα Αχαΐας, το σιδηροδρομικό δίκτυο διέρχεται από πολλούς κυρίως παράκτιους οικισμούς και από τις πόλεις της Πάτρας, του Αιγίου και της Κάτω Αχαΐας. Υπάρχει επίσης και οδοντωτός σιδηρόδρομος με την διαδρομή Διακοπτού-Καλαβρύτων. Η Ενότητα Ηλείας εξυπηρετείται σιδηροδρομικά μέσω της κύριας γραμμής Πύργου –Πάτρας –Κυπαρισσίας.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 10,9 εκατ. το 2014 σε 10,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 631 χιλ. το 2014 σε 635 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 335 χιλ. το 2014 σε 344 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+11%, από 199 χιλ. το 2014 σε 221 χιλ. το 2019).

Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Περιφέρεια	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.863.763	3.742.235	-3%
Κεντρική Μακεδονία	1.903.360	1.873.777	-2%
Θεσσαλία	737.686	718.640	-3%
Δυτική Ελλάδα	**677.727**	**655.189**	**-3%**
Κρήτη	630.889	634.930	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.214	599.723	-1%
Πελοπόννησος	585.155	574.447	-2%
Στερεά Ελλάδα	559.214	555.960	-1%
Νότιο Αιγαίο	334.802	344.027	3%
Ήπειρος	341.046	333.696	-2%
Δυτική Μακεδονία	278.706	267.008	-4%
Βόρειο Αιγαίο	198.581	221.098	11%
Ιόνια Νησιά	207.664	203.869	-2%
Ελλάδα	**10.926.807**	**10.724.599**	**-2%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2019, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 6% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

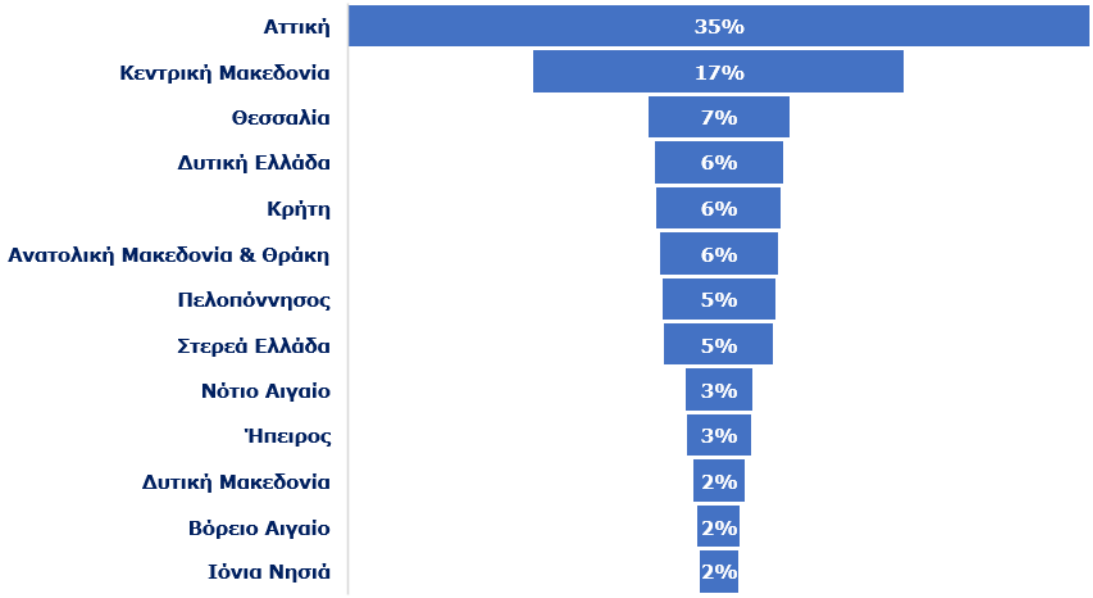

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, σημείωσε μείωση κατά -3% (από 678 χιλ. το 2014 σε 655 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση του πληθυσμού τους: Αχαΐας (-3%, από 309 χιλ. το 2014 σε 299 χιλ. το 2019), Αιτωλοακαρνανίας (-4%, από 209 χιλ. το 2014 σε 201 χιλ. το 2019) και Ηλείας (-2%, από 159 χιλ. το 2014 σε 156 χιλ. το 2019).

Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2014 και 2019

Ενότητα	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Αχαΐας	309.389	298.996	-3%
Αιτωλοακαρνανίας	209.335	200.617	-4%
Ηλείας	159.003	155.576	-2%
Δυτική Ελλάδα	**677.727**	**655.189**	**-3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Αχαΐας αντιπροσωπεύει το 46% της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας (31%) και Ηλείας (24%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2019

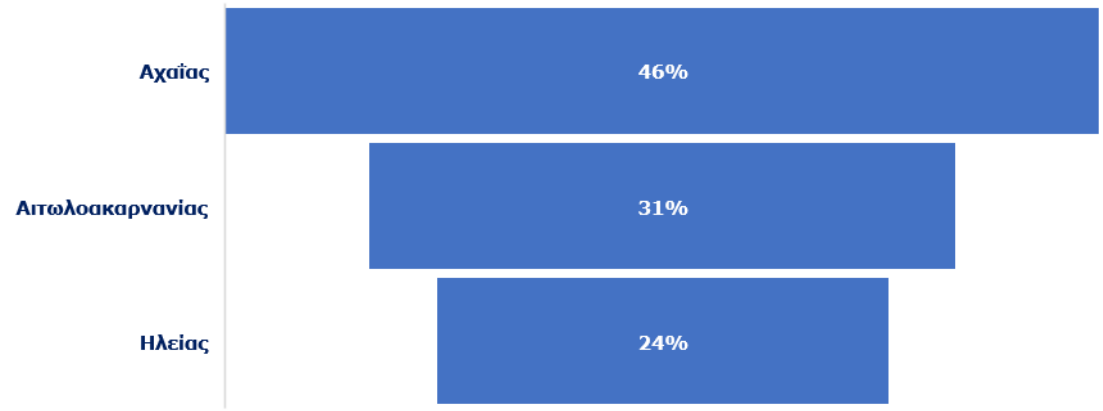

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (οριακή αύξηση +0,2%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-10%), 25-29 ετών (-11%) και 30-44 ετών (-10%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+0,2%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2014 και 2019

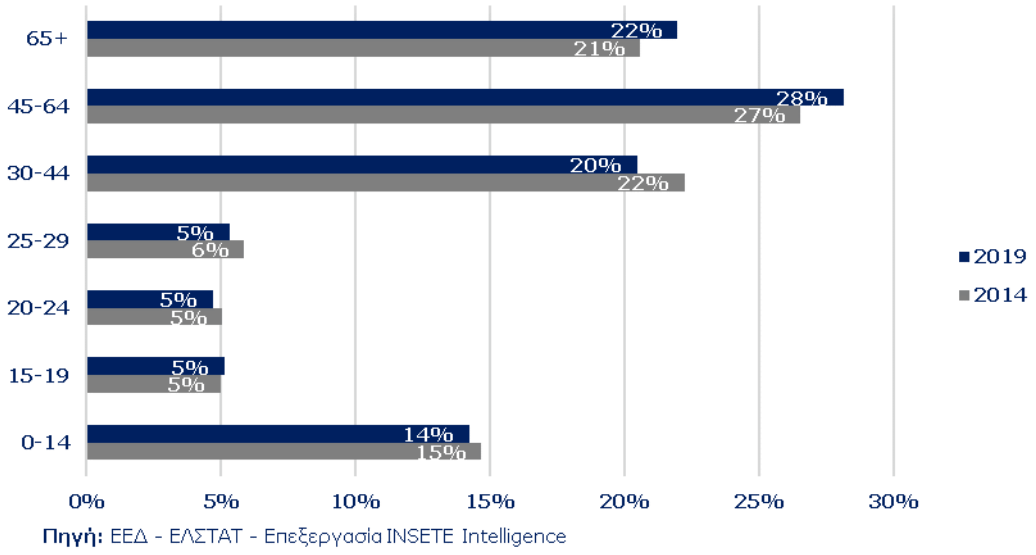

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει μικτή εικόνα στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, με τις ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 15-19 ετών (-11%), 25-29 ετών (-15%) και 30-44 (-6%) να καταγράφουν μείωση και τις ηλικίες 20-24 ετών (+2%), 45-64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+3%) αύξηση. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας εμφανίζει μείωση στις ηλικίες 15-19 ετών και αύξηση στις ηλικίες 20-24 ετών. Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (17%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2014 και 2019

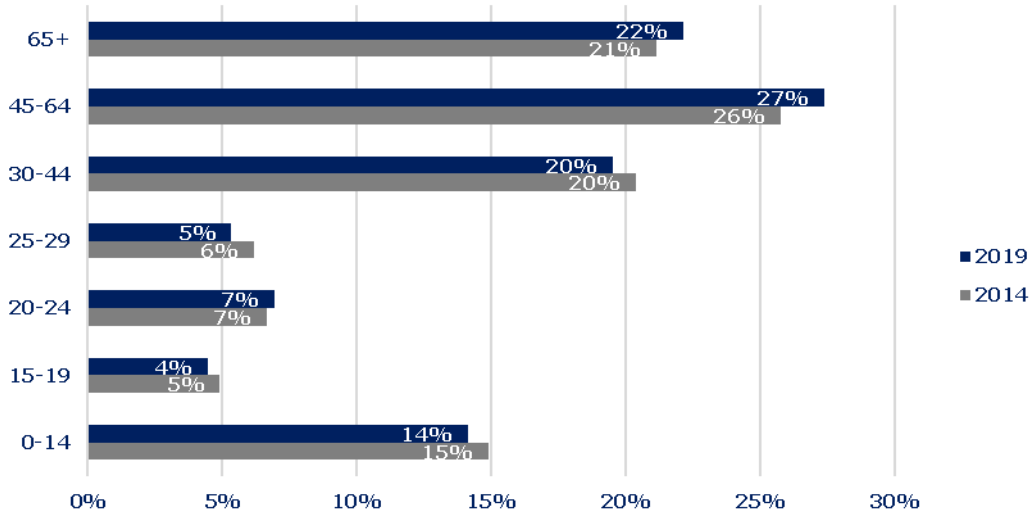

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2014 και 2019 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2019 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (56%), Κρήτη (55%) και Βόρειο Αιγαίο (55%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2019 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Κεντρικής Μακεδονίας (50%), Θεσσαλίας (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%), Στερεάς Ελλάδας (50%) και Δυτικής Μακεδονίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019						
	2014			2019		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	55%	38%	86%	54%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	50%	17%
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	**85%**	**49%**	**6%**	**86%**	**50%**	**6%**
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	51%	5%
Πελοπόννησος	86%	52%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	56%	3%
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	52%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	47%	2%	85%	55%	2%
Ελλάδα	**85%**	**52%**	**100%**	**86%**	**52%**	**100%**

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

***επί του συνόλου των ηλικιών 15+**

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 6% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 49% το 2014 και 50% το 2019. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει χαμηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα 2 έτη (49% και 50% αντίστοιχα).

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2012-2017

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2012-2017 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε πτώση κατά -6% (από € 191.204 εκατ. το 2012 σε € 180.218 εκατ. το 2017), ενώ το 2017 σημειώνεται για 1η φορά την τελευταία 6ετία αύξηση του ΑΕΠ (+2,1%, από € 176.488 το 2016 σε € 180.218 το 2017), σηματοδοτώντας την στροφή της Ελληνικής οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο ΑΕΠ τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από € 8,8 δισ. το 2012 σε € 9,1 δισ. το 2017) και Νοτίου Αιγαίου (+1%, από € 6,1 δισ. το 2012 σε € 6,1 δισ. το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από € 4,7 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-10%, από € 9,0 δισ. το 2012 σε € 8,1 δισ. το 2017), Αττικής (-7%, από € 92,7 δισ. το 2012 σε € 85,8 δισ. το 2017), Βορείου Αιγαίου (-7%, από € 2,7 δισ. το 2012 σε € 2,5 δισ. το 2017), Ηπείρου (-5%, από € 4,2 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από € 25,8 δισ. το 2012 σε € 24,7 δισ. το 2017), Πελοποννήσου (-3%, από € 8,3 δισ. το 2012 σε € 8,0 δισ. το 2017), Ιονίων Νήσων (-3%, από € 3,3 δισ. το 2012 σε € 3,2 δισ. το 2017), Θεσσαλίας (-2%, από € 9,5 δισ. το 2012 σε € 9,3 δισ. το 2017) και Στερεάς Ελλάδας (-2%, από € 8,6 δισ. το 2012 σε € 8,5 δισ. το 2017).

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	85.782	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	24.739	-4%
Θεσσαλίας	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	9.347	-2%
Κρήτης	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	9.095	3%
Στερεάς Ελλάδας	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	8.454	-2%
Δυτικής Ελλάδας	**8.957**	**8.275**	**8.196**	**8.156**	**8.032**	**8.083**	**-10%**
Πελοποννήσου	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	8.036	-3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	6.946	-8%
Νοτίου Αιγαίου	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	6.144	1%
Ηπείρου	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	3.977	-5%
Δυτικής Μακεδονίας	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	3.964	-16%
Ιονίων Νήσων	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	3.170	-3%
Βορείου Αιγαίου	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	2.480	-7%
Ελλάδα	**191.204**	**180.654**	**178.656**	**177.258**	**176.488**	**180.218**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2017, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 4% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017

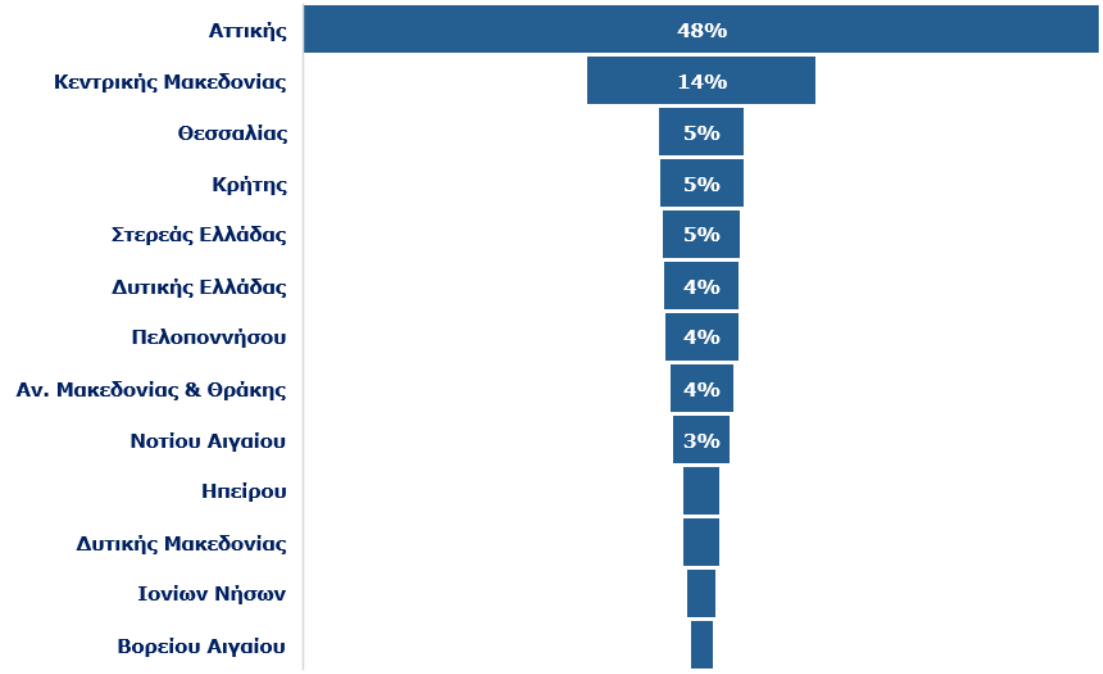

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2012-2017 εμφανίζει παρόμοια εικόνα (αν και πιο έντονη μείωση) σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2012-2017 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -10% (από € 8.957 εκατ. το 2012 σε € 8.083 εκατ. το 2017).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (σε εκατ. €), 2012-2017

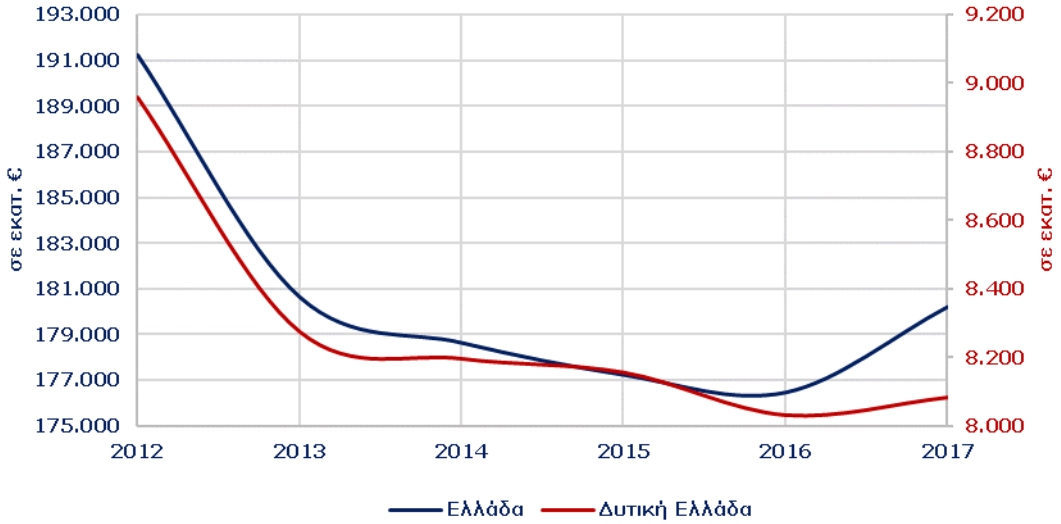

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες εμφάνισαν μείωση του ΑΕΠ τους την περίοδο 2012-2017, Αχαΐας (-12%, από € 4.509 εκατ. το 2012 σε € 3.990 εκατ. το 2017), Αιτωλοακαρνανίας (-12%, από € 2.634 εκατ. το 2012 σε € 2.317 εκατ. το 2017) και Ηλείας (-2%, από € 1.813 εκατ. το 2012 σε € 1.776 εκατ. το 2017).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αχαΐας	4.509	4.072	4.078	4.023	3.956	3.990	-12%
Αιτωλοακαρνανίας	2.634	2.490	2.431	2.398	2.360	2.317	-12%
Ηλείας	1.813	1.712	1.686	1.734	1.716	1.776	-2%
Δυτική Ελλάδα	**8.957**	**8.275**	**8.196**	**8.156**	**8.032**	**8.083**	**-10%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2012-2017 μειώθηκε κατά -3% (από € 17.311 το 2012 σε € 16.757 το 2017). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+2%, από € 14.046 το 2012 σε € 14.366 το 2017) και Θεσσαλίας (+1%, από € 12.796 το 2012 σε € 12.911 το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-3%, από € 23.530 το 2012 σε € 22.784 το 2017), Νοτίου Αιγαίου (-0,4%, από € 18.163 το 2012 σε € 18.091 το 2017), Ιονίων Νήσων (-1%, από € 15.621 το 2012 σε € 15.464 το 2017), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από € 15.383 το 2012 σε € 15.214 το 2017), Δυτικής Μακεδονίας (-12%, από € 16.711 το 2012 σε € 14.663 το 2017), Πελοποννήσου (-1%, από € 14.066 το 2012 σε € 13.903 το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από € 13.458 το 2012 σε € 13.172 το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-7%, από € 13.070 το 2012 σε € 12.216 το 2017), Βορείου Αιγαίου (-11%, από € 13.389 το 2012 σε € 11.955 το 2017), Ηπείρου (-2%, από € 12.162 το 2012 σε € 11.879 το 2017) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 12.403 το 2012 σε € 11.539 το 2017).

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2012-2017 (σε €)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	22.784	-3%
Νοτίου Αιγαίου	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	18.091	0%
Ιονίων Νήσων	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	15.464	-1%
Στερεάς Ελλάδας	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	15.214	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	14.663	-12%
Κρήτης	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	14.366	2%
Πελοποννήσου	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	13.903	-1%
Κεντρικής Μακεδονίας	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	13.172	-2%
Θεσσαλίας	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	12.911	1%
Δυτικής Ελλάδας	**13.070**	**12.166**	**12.133**	**12.159**	**12.058**	**12.216**	**-7%**
Βορείου Αιγαίου	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	11.955	-11%
Ηπείρου	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	11.879	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	11.539	-7%
Ελλάδα	**17.311**	**16.475**	**16.402**	**16.381**	**16.378**	**16.757**	**-3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει παρόμοια εικόνα (αν και με πιο έντονα χαρακτηριστικά μείωσης) σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2012-2017 η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε μείωση κατά -7% (από € 13.070 το 2012 σε € 12.216 το 2017).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2012-2017

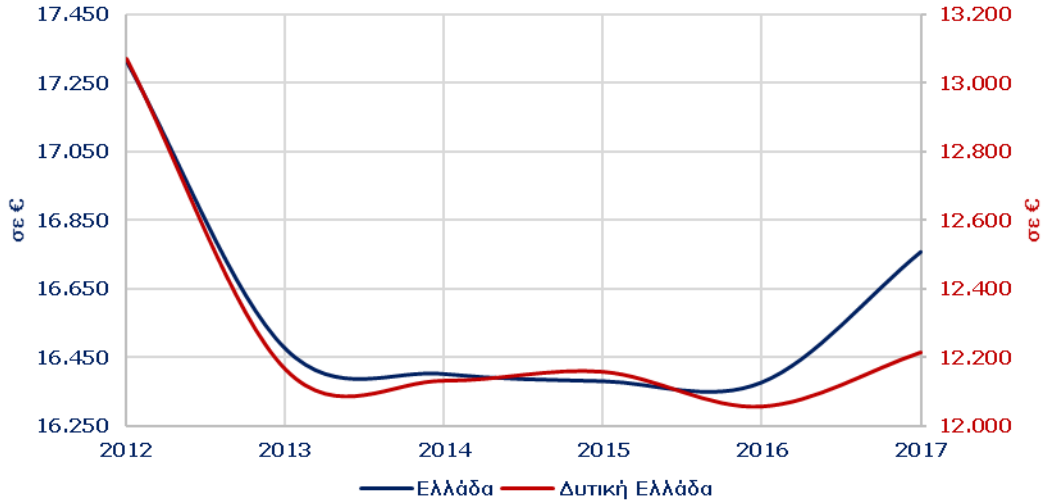

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες την περίοδο 2012-2017 είναι μικτή, με τις Ενότητες Αχαΐας (-8%, από € 14.419 το 2012 σε € 13.205 το 2017) και Αιτωλοακαρνανίας (-8%, από € 12.424 το 2012 σε € 11.401 το 2017) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Ηλείας (+1%, από € 11.295 το 2012 σε € 11.362 το 2017) αύξηση. Τέλος, η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας αποτελεί την μόνη Ενότητα της Περιφέρειας η οποία κατέγραψε το 2017 μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της σε σύγκριση με το 2016.

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2012-2017

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αχαΐας	14.419	13.117	13.224	13.135	13.004	13.205	-8%
Αιτωλοακαρνανίας	12.424	11.847	11.660	11.599	11.509	11.401	-8%
Ηλείας	11.295	10.734	10.634	10.997	10.941	11.362	1%
Δυτική Ελλάδα	**13.070**	**12.166**	**12.133**	**12.159**	**12.058**	**12.216**	**-7%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2019 ήταν της τάξης του 12,5% ή € 23,4 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας από τον τουρισμό το 2019, αντιπροσώπευαν το 1% (€ 341 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 4%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας το 2019 σημείωσε αύξηση κατά +4% (από € 8.083 εκατ. το 2017 σε € 8.408 εκατ. το 2019).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2019	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2019 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2019*- σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2019	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2017 - σε €
Ν. Αιγαίο	29%	6.861	6.391	107%	18.091
Κρήτη	20%	4.775	9.460	50%	14.366
Αττική	15%	3.437	89.228	4%	22.784
Κεντ. Μακεδονία	13%	2.983	25.732	12%	13.172
Ιόνια Νησιά	11%	2.534	3.297	77%	15.464
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	583	7.225	8%	11.539
Πελοπόννησος	2%	553	8.359	7%	13.903
Θεσσαλία	2%	471	9.723	5%	12.911
Ήπειρος	1%	347	4.137	8%	11.879
Δυτ. Ελλάδα	**1%**	**341**	**8.408**	**4%**	**12.216**
Στερεά Ελλάδα	1%	239	8.794	3%	15.214
Β. Αιγαίο	1%	219	2.579	8%	11.955
Δυτ. Μακεδονία	0%	100	4.124	2%	14.663
Σύνολο Χώρας	**100%**	**23.442**	**187.456**	**13%**	**16.757**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2017

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ[2], 2014-2019

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης – μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2014 έως το 2019. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

[2] Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +11% (από 3,5 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+20%, από 62 χιλ. το 2014 σε 75 χιλ. το 2019), Κρήτης (+19%, από 212 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+14%, από 563 χιλ. το 2014 σε 643 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 189 χιλ. το 2014 σε 211 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+12%, από 173 χιλ. το 2014 σε 194 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 195 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Αττικής (+9%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,4 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+9%, από 71 χιλ. το 2014 σε 77 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 82 χιλ. το 2014 σε 87 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+7%, από 124 χιλ. το 2014 σε 133 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 201 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+8%, από 234 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (+8%, από 104 χιλ. το 2014 σε 113 χιλ. το 2019).

Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	1.325.885	1.335.896	1.360.251	1.365.990	1.378.527	1.442.366	9%
Κεντρική Μακεδονία	563.396	600.756	618.813	625.984	642.050	642.691	14%
Θεσσαλία	233.501	229.766	232.656	250.915	253.253	253.248	8%
Κρήτη	212.215	209.134	220.538	234.804	247.255	252.984	19%
Δυτική Ελλάδα	**200.887**	**206.191**	**205.424**	**216.814**	**218.181**	**214.683**	**7%**
Αν. Μακεδονία & Θράκη	194.990	197.901	200.661	205.778	213.366	214.647	10%
Πελοπόννησος	188.666	193.237	196.287	204.979	208.186	211.431	12%
Στερεά Ελλάδα	173.081	181.007	178.370	187.970	191.250	194.168	12%
Νότιο Αιγαίο	123.825	132.339	129.786	127.722	131.570	132.973	7%
Ήπειρος	103.946	105.272	106.539	104.635	108.934	112.748	8%
Δυτική Μακεδονία	82.470	81.243	81.094	84.525	86.248	87.085	6%
Ιονίων Νήσων	71.113	72.984	75.771	73.186	78.252	77.188	9%
Βόρειο Αιγαίο	62.263	64.967	67.369	69.374	70.949	74.817	20%
Σύνολο	**3.536.240**	**3.610.693**	**3.673.559**	**3.752.674**	**3.828.021**	**3.911.030**	**11%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου

Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

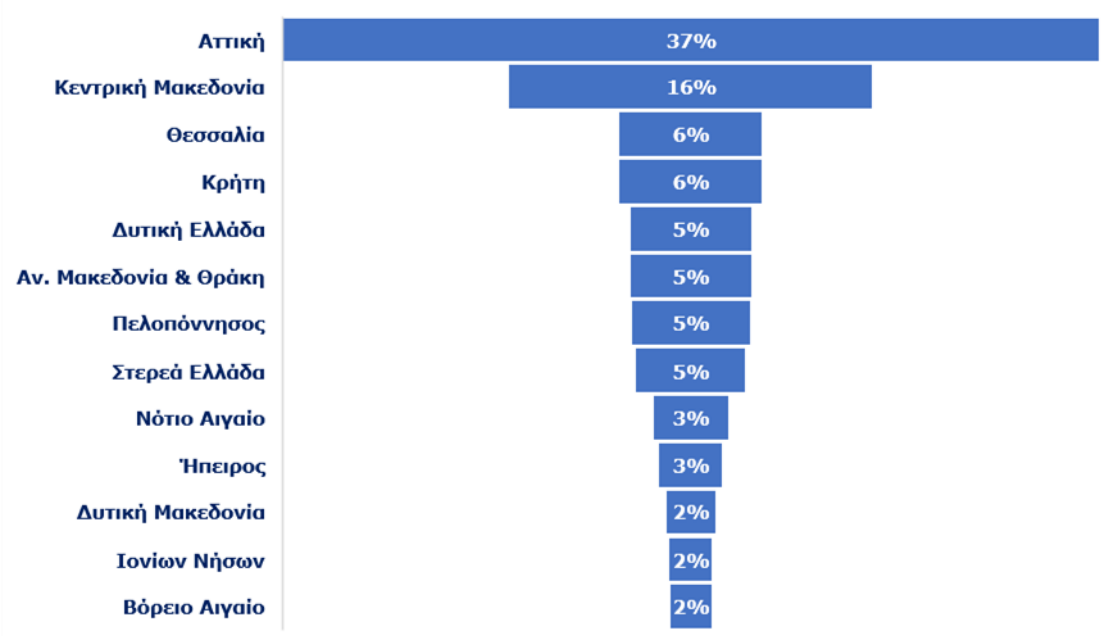

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 201 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 185 χιλ. το 2014 σε 196 χιλ. το 2019), στην Εστίαση αύξηση κατά +17% (από 14 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα αύξηση κατά +7% (από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019).

Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί Κλάδοι	185.005	186.362	188.639	198.483	197.740	196.353	6%
Εστίαση	13.536	16.639	14.041	15.794	17.931	15.826	17%
Καταλύματα	2.346	3.190	2.744	2.537	2.510	2.504	7%
Σύνολο	**200.887**	**206.191**	**205.424**	**216.814**	**218.181**	**214.683**	**7%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων εντοπίζεται στους Λοιπούς κλάδους (από 92% το 2014 σε 91% το 2019) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην Εστίαση (από 7% το 2014 σε 7% το 2019) και τα καταλύματα (από 1% το 2014 σε 1% το 2019).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

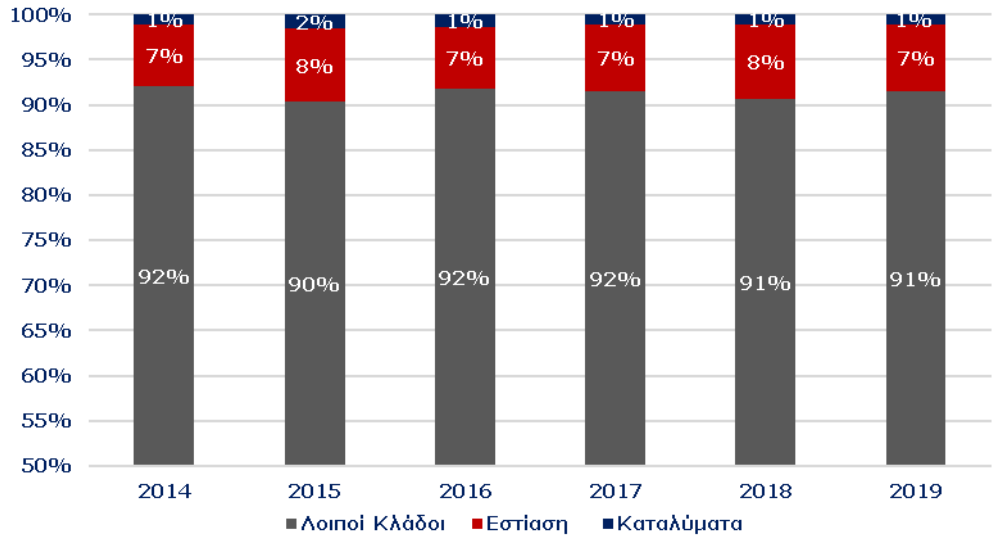

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 3,2 εκατ. το 2014 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +7% (από 336 χιλ. το 2014 σε 361 χιλ. το 2019).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 19
Αττική	Πλήρης	1.183.251	1.188.212	1.208.038	1.216.494	1.238.685	1.290.923	9%
	Μερική	142.635	147.684	152.213	149.496	139.842	151.444	6%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	514.866	545.507	563.447	567.615	580.041	576.379	12%
	Μερική	48.530	55.249	55.366	58.369	62.009	66.313	37%
Θεσσαλία	Πλήρης	197.813	199.104	202.402	213.733	220.205	219.707	11%
	Μερική	35.688	30.662	30.255	37.182	33.048	33.541	-6%
Κρήτη	Πλήρης	192.523	189.086	200.590	217.019	229.703	238.866	24%
	Μερική	19.693	20.048	19.948	17.785	17.552	14.118	-28%
Δυτική Ελλάδα	**Πλήρης**	**185.959**	**187.878**	**182.492**	**194.975**	**197.743**	**197.020**	**6%**
	Μερική	**14.928**	**18.313**	**22.932**	**21.838**	**20.438**	**17.663**	**18%**
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	180.984	186.703	185.798	192.428	200.687	200.265	11%
	Μερική	14.006	11.198	14.863	13.350	12.679	14.383	3%
Πελοπόννησος	Πλήρης	169.630	175.315	179.399	188.528	193.884	199.489	18%
	Μερική	19.036	17.922	16.888	16.451	14.301	11.942	-37%
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	159.975	164.851	158.394	164.427	170.157	176.667	10%
	Μερική	13.106	16.156	19.977	23.543	21.093	17.501	34%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	117.501	126.101	122.595	120.470	119.637	121.418	3%
	Μερική	6.324	6.238	7.191	7.252	11.933	11.555	83%
Ήπειρος	Πλήρης	96.618	98.203	98.147	98.171	103.919	105.495	9%
	Μερική	7.328	7.069	8.392	6.464	5.015	7.253	-1%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	75.142	74.739	73.448	76.167	78.647	79.978	6%
	Μερική	7.328	6.504	7.645	8.358	7.601	7.107	-3%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	67.172	69.862	71.461	68.465	75.192	74.137	10%
	Μερική	3.941	3.122	4.310	4.721	3.060	3.050	-23%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	59.140	61.889	64.290	64.933	67.009	70.071	18%
	Μερική	3.123	3.077	3.078	4.441	3.941	4.746	52%
Ελλάδα	**Πλήρης**	**3.200.573**	**3.267.448**	**3.310.502**	**3.383.425**	**3.475.509**	**3.550.414**	**11%**
	Μερική	**335.667**	**343.244**	**363.057**	**369.249**	**352.512**	**360.616**	**7%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης ενώ στην μερική η εικόνα είναι μικτή. Για την πλήρη απασχόληση οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+24%, από 193 χιλ. το 2014 σε 239 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+18%, από 59 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+18%, από 170 χιλ. το 2014 σε 199 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12%, από 515 χιλ. το 2014 σε 576 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+11%, από 198 χιλ. το 2014 σε 220 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10%, από 67 χιλ. το 2014 σε 74 χιλ. το 2019). Για την μερική απασχόληση πτώση καταγράφεται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (-37%, από 19 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019), Κρήτης (-28%, από 20 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-23%, από 4 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-6%, από 36 χιλ.

το 2014 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-3%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (-1%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ αντίθετα αύξηση σημειώνεται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3%, από 14 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Αττικής (+6%, από 143 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+18%, από 15 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 13 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+37%, από 49 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+52%, από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+83%, από 6 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019).

Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Πελοποννήσου (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

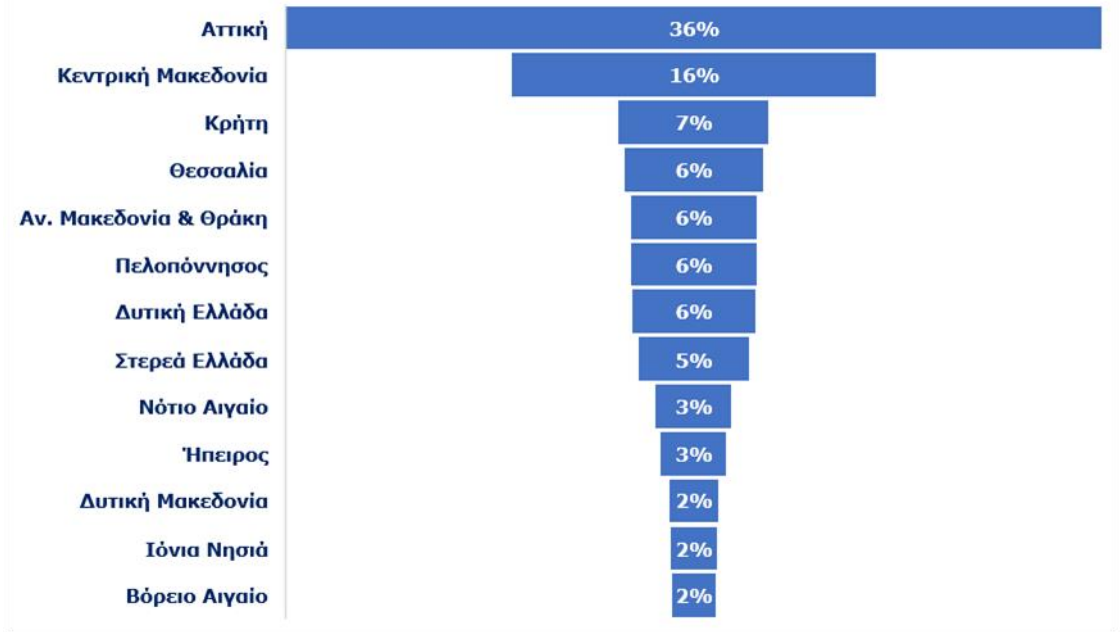

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (42%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (9%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (1%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

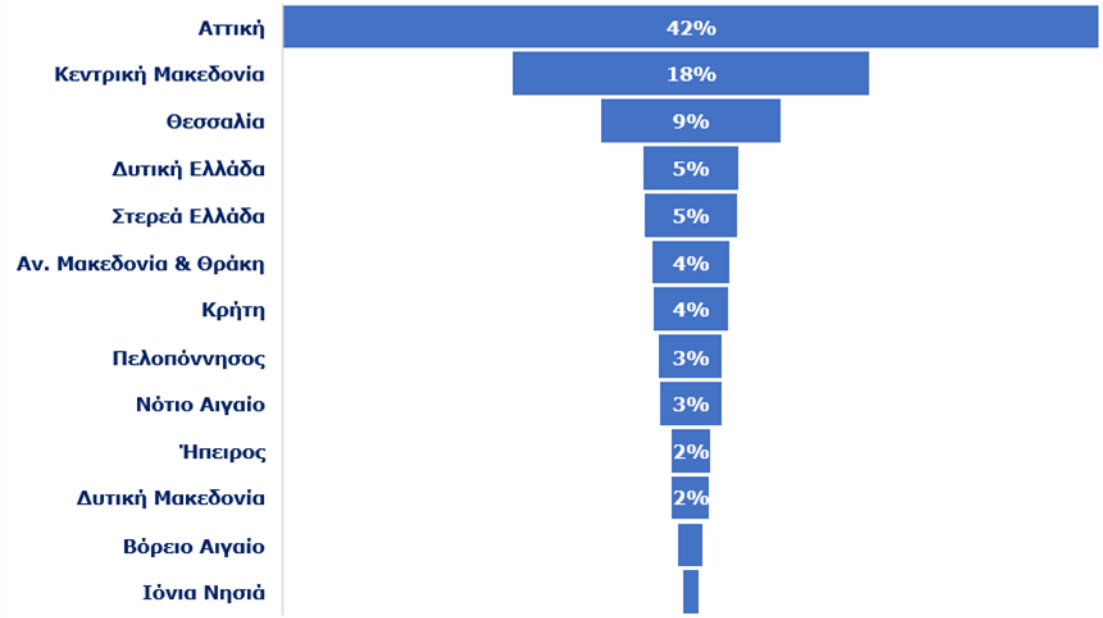

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 186 χιλ. το 2014 σε 197 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +18% (από 15 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +5% (από 172 χιλ. το 2014 σε 181 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +20% (από 13 χιλ. το 2014 σε 15 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +17% (από 11 χιλ. το 2014 σε 13 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +17% (από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +14% (από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -100% (από 142 απασχολούμενους το 2014 σε 0 απασχολούμενους το 2019).

Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	172.465	170.546	169.033	181.188	181.449	181.309	5%
	Μερική	12.540	15.816	19.605	17.294	16.291	15.043	20%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	11.290	14.355	10.746	11.340	13.784	13.206	17%
	Μερική	2.246	2.284	3.295	4.453	4.147	2.620	17%
Καταλύματα	Πλήρης	2.204	2.978	2.712	2.447	2.510	2.504	14%
	Μερική	142	213	31	90	0	0	-100%
Δυτική Ελλάδα	**Πλήρης**	**185.959**	**187.878**	**182.492**	**194.975**	**197.743**	**197.020**	**6%**
	Μερική	**14.928**	**18.313**	**22.932**	**21.838**	**20.438**	**17.663**	**18%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2014-2019, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 93% το 2014 σε 92% το 2019) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 7% το 2014 σε 8% 2019).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

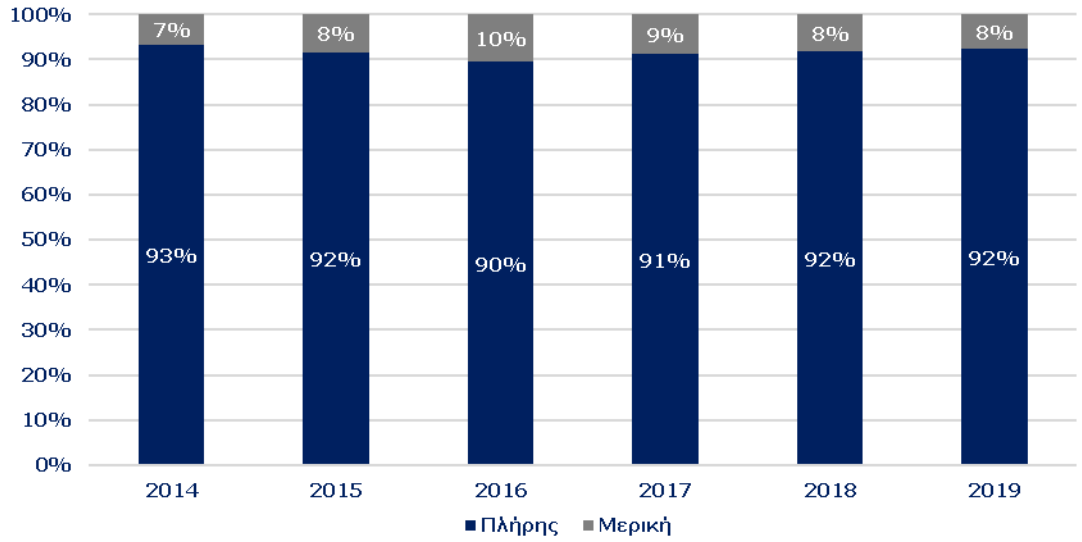

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 83% το 2014 σε 83% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 17% το 2014 σε 17% το 2019).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

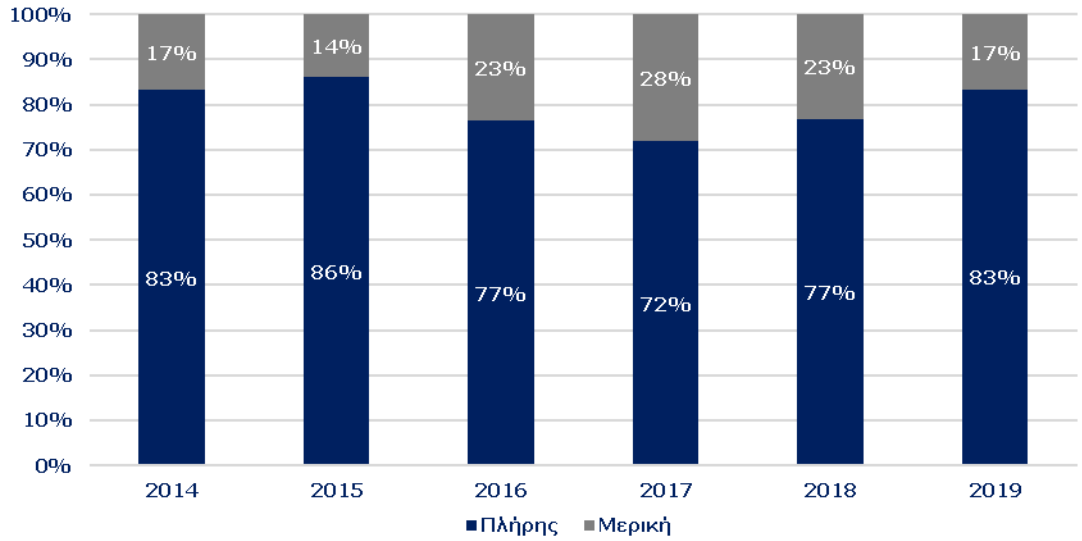

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 94% το 2014 σε 100% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 6% το 2014 σε 0% το 2019).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

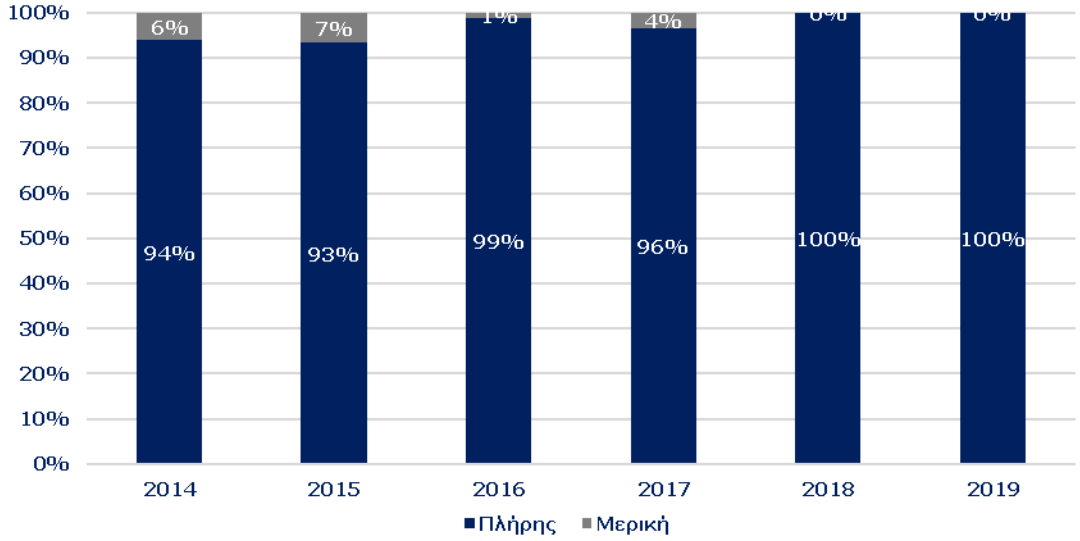

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας η μερική απασχόληση είναι πιο έντονη στις δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης απ' ότι στους λοιπούς κλάδους και τα καταλύματα.

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 2,1 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +11% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	Άνδρες	746.304	747.590	761.640	765.108	787.140	808.049	8%
	Γυναίκες	579.582	588.306	598.612	600.882	591.388	634.317	9%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	328.626	344.547	353.239	366.021	377.751	371.786	13%
	Γυναίκες	234.770	256.209	265.574	259.963	264.299	270.905	15%
Θεσσαλία	Άνδρες	140.217	134.903	135.748	148.107	149.311	150.333	7%
	Γυναίκες	93.284	94.863	96.909	102.807	103.942	102.915	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.389	121.631	126.665	134.634	141.671	143.067	18%
	Γυναίκες	90.826	87.503	93.874	100.170	105.584	109.917	21%
Δυτική Ελλάδα	**Άνδρες**	**123.434**	**123.993**	**127.845**	**135.734**	**136.061**	**132.765**	**8%**
	Γυναίκες	**77.453**	**82.198**	**77.578**	**81.080**	**82.120**	**81.918**	**6%**
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	114.609	115.996	117.700	122.799	125.073	126.742	11%
	Γυναίκες	80.382	81.905	82.961	82.979	88.293	87.906	9%
Πελοπόννησος	Άνδρες	110.137	111.743	114.954	120.559	123.358	123.344	12%
	Γυναίκες	78.529	81.494	81.332	84.420	84.827	88.087	12%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	107.613	112.313	114.230	116.308	119.852	125.121	16%
	Γυναίκες	65.468	68.694	64.140	71.662	71.398	69.047	5%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	70.761	77.739	78.651	75.746	77.396	77.847	10%
	Γυναίκες	53.064	54.601	51.134	51.976	54.174	55.126	4%
Ήπειρος	Άνδρες	59.650	61.830	62.916	60.845	62.316	64.717	8%
	Γυναίκες	44.297	43.442	43.623	43.790	46.618	48.031	8%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.706	50.592	50.643	51.777	51.742	53.017	5%
	Γυναίκες	31.765	30.651	30.451	32.748	34.506	34.068	7%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	42.757	41.230	42.379	41.352	44.488	44.712	5%
	Γυναίκες	28.356	31.753	33.392	31.834	33.764	32.476	15%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	39.851	42.255	42.688	41.758	42.056	44.827	12%
	Γυναίκες	22.412	22.711	24.681	27.616	28.894	29.989	34%
Ελλάδα	**Άνδρες**	**2.056.053**	**2.086.363**	**2.129.297**	**2.180.747**	**2.238.215**	**2.266.326**	**10%**
	Γυναίκες	**1.480.187**	**1.524.330**	**1.544.262**	**1.571.927**	**1.589.806**	**1.644.704**	**11%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+18%, από 121 χιλ. το 2014 σε 143 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 329 χιλ. το 2014 σε 372 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 110 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+12%, από 40 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+34%, από 22 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019), Κρήτης (+21%, από 91 χιλ. το 2014 σε 110 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από 28 χιλ. το 2014 σε 32 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15%, από 235 χιλ. το 2014 σε 271 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

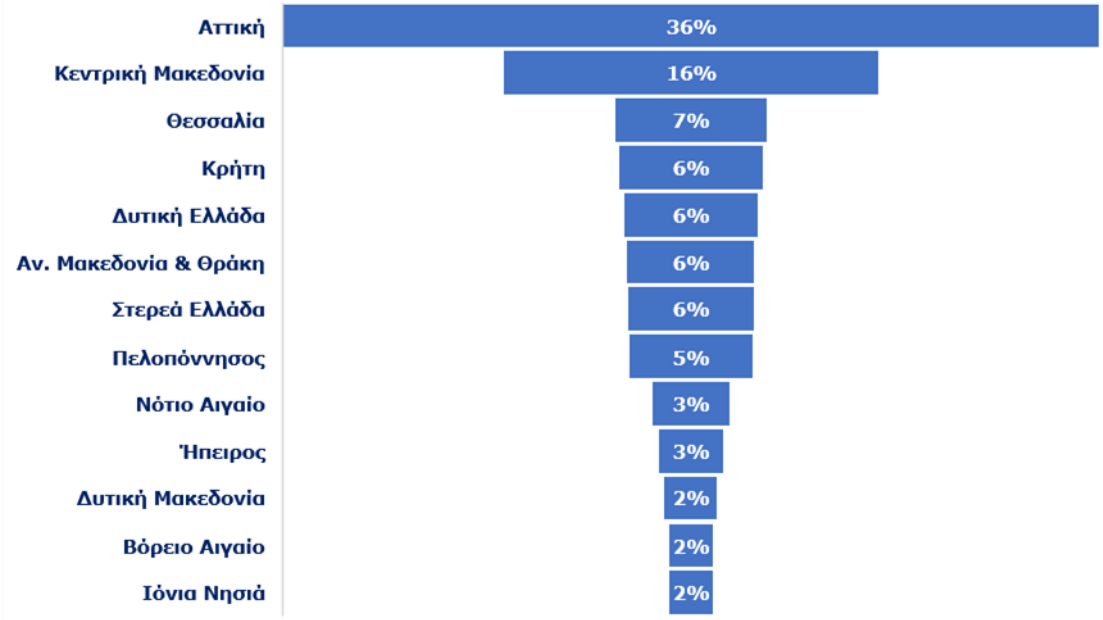

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

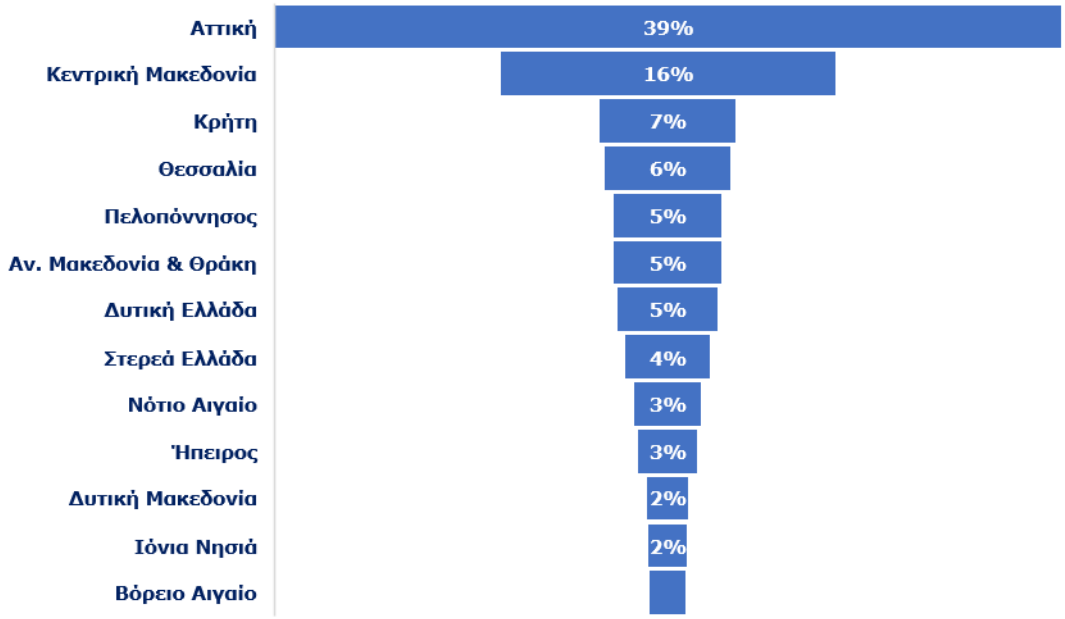

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 123 χιλ. το 2014 σε 133 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 77 χιλ. το 2014 σε 82 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 114 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +3% (από 71 χιλ. το 2014 σε 74 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +5% (από 8 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +36% (από 5 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες μείωση κατά -15% (από 1 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +35% (από 1 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019).

Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	113.648	112.745	117.712	124.507	124.108	122.719	8%
	Γυναίκες	71.356	73.617	70.927	73.976	73.632	73.634	3%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	8.460	9.367	8.489	9.956	10.730	8.915	5%
	Γυναίκες	5.076	7.271	5.553	5.837	7.202	6.912	36%
Καταλύματα	Άνδρες	1.326	1.881	1.645	1.270	1.223	1.132	-15%
	Γυναίκες	1.020	1.309	1.098	1.267	1.286	1.372	35%
Δυτική Ελλάδα	**Άνδρες**	**123.434**	**123.993**	**127.845**	**135.734**	**136.061**	**132.765**	**8%**
	Γυναίκες	**77.453**	**82.198**	**77.578**	**81.080**	**82.120**	**81.918**	**6%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2014-2019, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 61% το 2014 σε 62% το 2019) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 39% το 2014 σε 38% το 2019).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

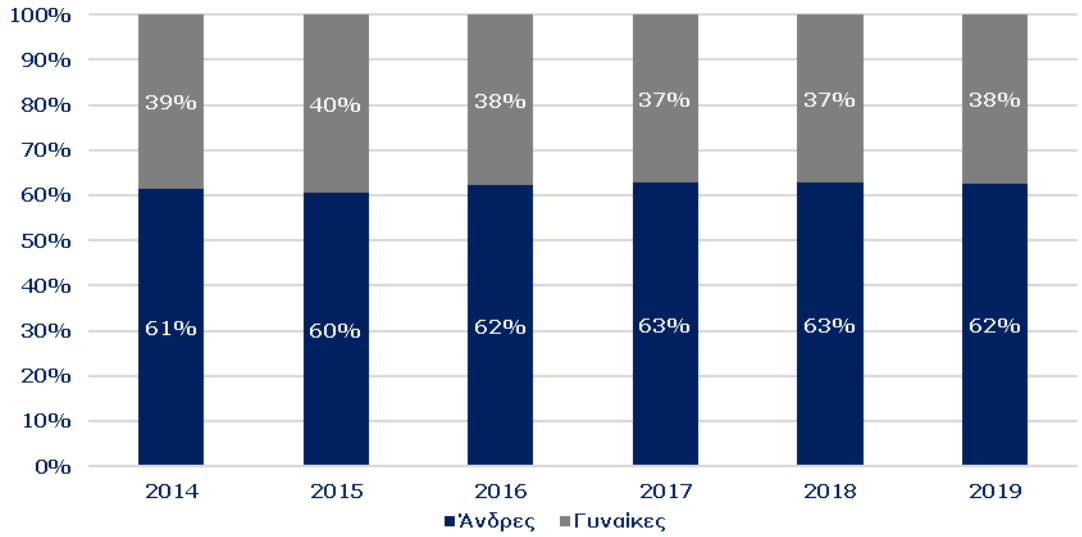

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα στην εστίαση, με τους άνδρες απασχολούμενους να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 62% το 2014 σε 56% το 2019) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 38% το 2014 σε 44% το 2019).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

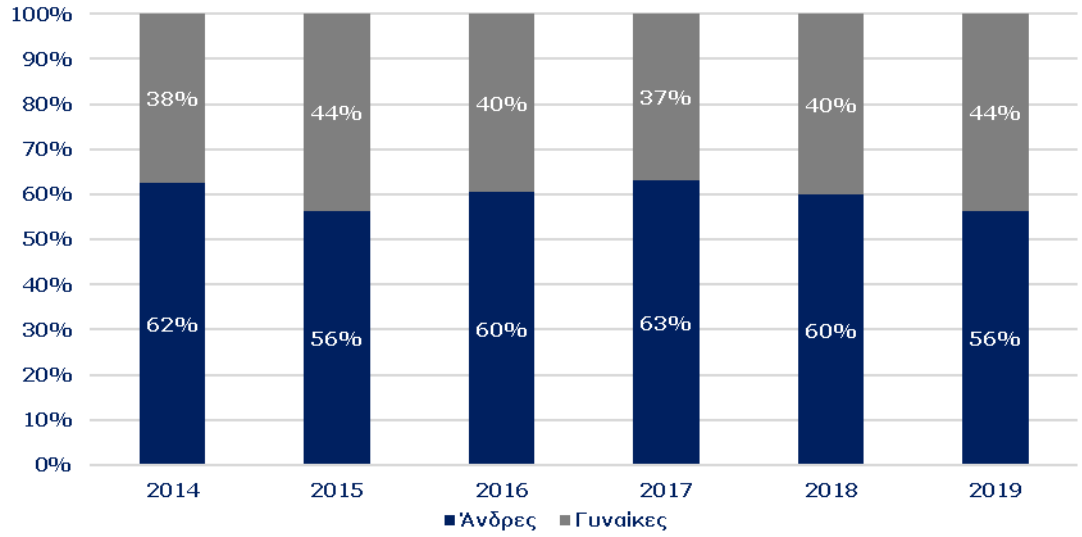

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά τα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τα έτη 2014 (Άνδρες 57% και Γυναίκες 43%), 2015 (Άνδρες 59% και Γυναίκες 41%) και 2016 (Άνδρες 60% και Γυναίκες 40%) να πλειοψηφούν οι άνδρες ενώ τα έτη 2018 (Άνδρες 49% και Γυναίκες 51%) και 2019 (Άνδρες 45% και Γυναίκες 55%) οι γυναίκες. Επίσης, το 2017 παρατηρείται ισοκατανομή μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

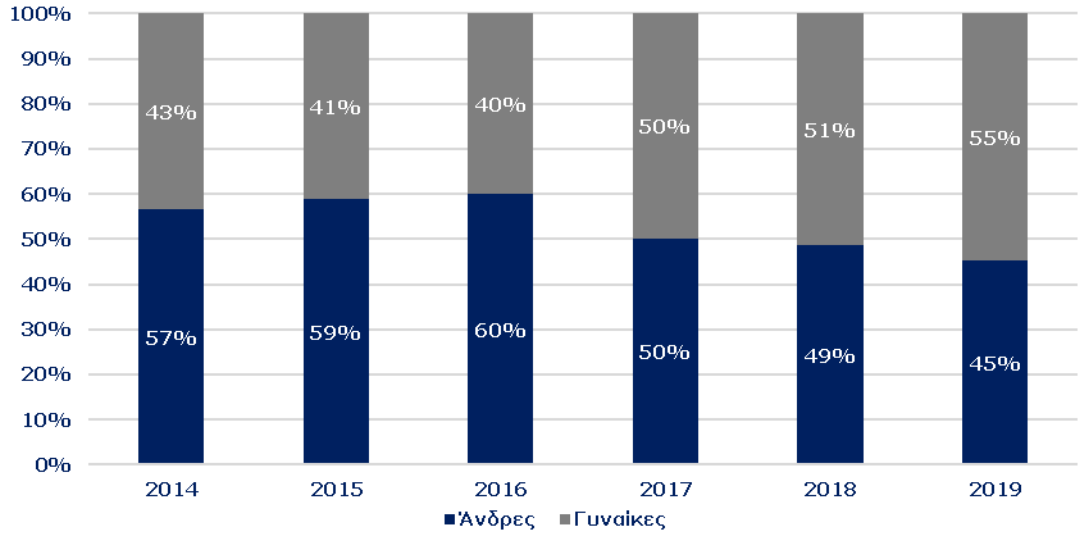

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 808 χιλ. το 2014 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+4%, από 146 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+17%, από 970 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+35%, από 510 χιλ. το 2014 σε 687 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, μείωση σημειώθηκε στις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-17%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%), Πελοποννήσου (-31%), Νοτίου Αιγαίου (-16%) και Δυτικής Μακεδονίας (-13%), στις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Αττικής (-8%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%), Νοτίου Αιγαίου (-8%), Ηπείρου (-6%), Δυτικής Μακεδονίας (-21%) και Ιονίων Νήσων (-6%) και στις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-8%), Δυτικής Ελλάδας (-6%) και Δυτικής Μακεδονίας (-6%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+33%, από 7 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019), Ηπείρου (+21%, από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+11%, από 4 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+15%, από 44 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+13%, από 16 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+15%, από 66 χιλ. το 2014 σε 76 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+13%, από 17 χιλ. το 2014 σε 20 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 55 χιλ. το 2014 σε 60 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+30%, από 54 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+26%, από 15 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 162 χιλ. το 2014 σε 193 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2014 σε 43 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+46%, από 12 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+41%, από 32 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+41%, από 16 χιλ. το 2014 σε 23 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+40%, από 80 χιλ. το 2014 σε 112 χιλ. το 2019), του Βορείου Αιγαίου (+40%, από 10 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 158 χιλ. το 2014 σε 218 χιλ. το 2019).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
	15-24	52.006	49.544	48.173	49.433	50.602	57.161	10%
	25-34	328.441	324.892	327.740	315.406	308.862	301.567	-8%
Αττική	35-44	430.401	435.152	448.226	441.117	442.690	449.035	4%
	45-54	357.506	369.588	373.678	386.461	387.585	416.252	16%
	55+	157.532	156.719	162.434	173.572	188.788	218.351	39%
	15-24	21.447	20.242	17.261	22.805	23.834	23.636	10%
	25-34	124.891	128.351	123.893	123.450	126.267	126.150	1%
Κεντρική Μακεδονία	35-44	175.691	187.973	197.506	194.959	193.576	187.775	7%
	45-54	161.659	173.447	184.147	189.811	192.759	193.294	20%
	55+	79.709	90.743	96.005	94.959	105.614	111.836	40%
	15-24	7.050	7.677	8.188	11.134	9.917	9.373	33%
	25-34	44.092	48.188	46.818	48.322	49.469	50.918	15%
Θεσσαλία	35-44	72.990	71.309	70.062	72.521	71.057	67.239	-8%
	45-54	63.793	63.656	66.656	70.111	70.960	73.557	15%
	55+	45.576	38.936	40.932	48.826	51.850	52.162	14%
	15-24	10.845	10.256	10.897	11.364	12.130	11.792	9%
	25-34	51.400	48.372	48.725	50.506	51.939	51.598	0%
Κρήτη	35-44	66.248	64.886	69.776	73.806	76.697	76.167	15%
	45-54	54.175	56.043	57.630	62.167	67.298	70.319	30%
	55+	29.546	29.577	33.511	36.960	39.192	43.109	46%
	15-24	**8.554**	**9.704**	**10.589**	**10.165**	**8.360**	**7.122**	**-17%**
	25-34	**42.507**	**42.399**	**42.353**	**44.622**	**43.195**	**42.604**	**0%**
Δυτική Ελλάδα	**35-44**	**62.442**	**63.726**	**61.397**	**62.152**	**61.199**	**58.683**	**-6%**
	45-54	**55.762**	**55.508**	**54.367**	**57.372**	**58.948**	**61.730**	**11%**
	55+	**31.623**	**34.855**	**36.717**	**42.503**	**46.479**	**44.545**	**41%**
	15-24	9.647	8.444	7.678	9.312	9.497	9.036	-6%
	25-34	45.489	44.626	42.837	42.718	44.365	44.998	-1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	35-44	54.697	58.169	58.431	58.107	60.264	59.987	10%
	45-54	52.893	54.984	56.717	58.653	58.977	58.758	11%
	55+	32.265	31.678	34.998	36.988	40.262	41.869	30%
	15-24	7.059	6.318	4.366	5.922	4.779	4.861	-31%
	25-34	35.504	34.438	34.377	37.861	38.100	36.827	4%
Πελοπόννησος	35-44	54.016	54.864	55.943	58.524	57.419	57.402	6%
	45-54	56.085	58.126	58.962	59.641	61.724	64.851	16%
	55+	36.002	39.491	42.639	43.030	46.164	47.490	32%
	15-24	7.077	7.587	7.930	8.098	5.955	7.082	0%
	25-34	36.565	39.369	38.192	38.601	38.874	37.929	4%
Στερεά Ελλάδα	35-44	53.096	54.978	52.666	55.290	56.333	57.861	9%
	45-54	49.330	50.973	51.802	53.896	57.187	56.595	15%
	55+	27.013	28.100	27.780	32.086	32.901	34.701	28%
	15-24	8.884	7.919	8.891	8.240	8.398	7.445	-16%
	25-34	32.999	37.132	30.199	29.333	30.545	30.316	-8%
Νότιο Αιγαίο	35-44	35.297	40.028	38.812	37.527	36.737	37.849	7%
	45-54	30.554	29.600	31.038	32.815	33.457	34.697	14%
	55+	16.092	17.661	20.847	19.807	22.434	22.665	41%
	15-24	2.441	2.469	2.602	2.470	3.455	2.963	21%
	25-34	21.085	21.079	20.679	19.329	19.360	19.796	-6%
Ήπειρος	35-44	32.577	32.804	31.633	31.650	33.561	34.789	7%
	45-54	28.795	30.086	31.182	31.869	31.977	32.437	13%
	55+	19.049	18.833	20.444	19.316	20.581	22.764	20%
	15-24	3.132	4.145	4.147	3.487	2.452	2.727	-13%
	25-34	15.353	14.190	13.669	14.802	13.807	12.196	-21%
Δυτική Μακεδονία	35-44	27.103	25.668	24.750	23.422	24.951	25.596	-6%
	45-54	25.381	24.827	25.532	26.528	28.697	29.727	17%
	55+	11.501	12.414	12.995	16.285	16.342	16.838	46%
	15-24	3.566	2.504	3.514	3.204	3.564	3.971	11%
	25-34	14.089	14.175	15.885	14.171	13.347	13.302	-6%
Ιόνια Νησιά	35-44	20.036	20.636	21.471	20.442	20.998	21.066	5%
	45-54	19.207	21.158	20.327	19.939	22.154	22.465	17%
	55+	14.215	14.510	14.574	15.430	18.189	16.383	15%
	15-24	3.891	3.296	3.583	2.533	2.896	4.246	9%
	25-34	16.030	17.602	16.180	16.080	16.374	18.107	13%
Βόρειο Αιγαίο	35-44	17.439	17.419	18.083	17.985	18.317	19.772	13%
	45-54	14.959	16.039	18.147	19.012	18.399	18.812	26%
	55+	9.944	10.610	11.376	13.763	14.963	13.879	40%
	15-24	**145.598**	**140.105**	**137.817**	**148.168**	**145.838**	**151.415**	**4%**
	25-34	**808.445**	**814.814**	**801.547**	**795.202**	**794.503**	**786.309**	**-3%**
Ελλάδα	**35-44**	**1.102.033**	**1.127.613**	**1.148.755**	**1.147.503**	**1.153.798**	**1.153.220**	**5%**
	45-54	**970.098**	**1.004.035**	**1.030.186**	**1.068.275**	**1.090.122**	**1.133.493**	**17%**
	55+	**510.066**	**524.125**	**555.254**	**593.526**	**643.759**	**686.593**	**35%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 35-44 ετών (29%) και 45-54 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (20%), 55+ ετών (18%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2019

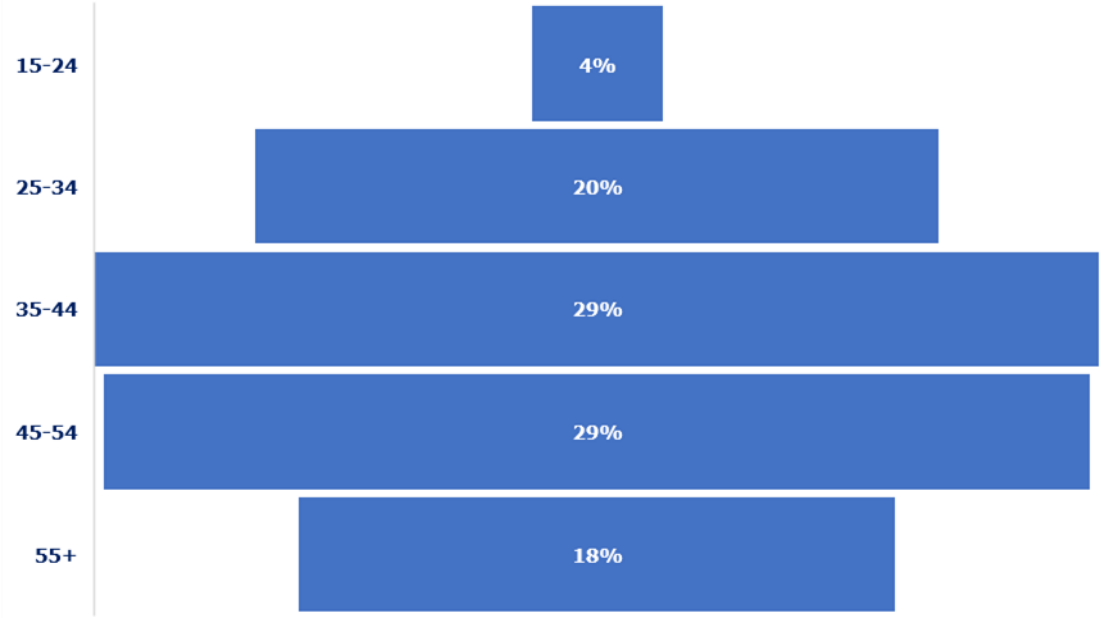

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι μικτή, με τις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (-17%, από 9 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-6%, από 62 χιλ. το 2014 σε 59 χιλ. το 2019) να σημειώνουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικιακές ομάδες 25-34 ετών (+0,2%, από 43 χιλ. το 2014 σε 43 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+11%, από 56 χιλ. το 2014 σε 62 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+41%, από 32 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019) αύξηση. Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους Λοιπούς είναι μικτή με τις ηλικίες 15-24 ετών (-17%, από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (-1%, από 37 χιλ. το 2014 σε 37 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-7%, από 59 χιλ. το 2014 σε 54 χιλ. το 2019) να καταγράφουν πτώση και τις ηλικίες 45-54 ετών (+11%, από 52 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+36%, από 31 χιλ. το 2014 σε 42 χιλ. το 2019) αύξηση. Στην εστίαση όλες οι ηλικίες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (-18%, από 2 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες κατηγορίες: 25-34 ετών (+8%, από 5 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+15%, από 3 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+6%, από 3 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+37%, από 532 απασχολούμενους το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Μικτή είναι η εικόνα και στα καταλύματα, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-3%, από 197 απασχολούμενους το 2014 σε 192 απασχολούμενους το 2019), 25-34 ετών (-9%, από 778 απασχολούμενους το 2014 σε 706 απασχολούμενους το 2019) και 45-54 ετών (-9%, από 500 απασχολούμενους το 2014 σε 458 απασχολούμενους το 2019) να καταγράφουν μείωση και τις ηλικίες 35-44 ετών (+13%, από 429 απασχολούμενους το 2014 σε 487 απασχολούμενους το 2019) και 55+ ετών (+50%, από 441 απασχολούμενους το 2014 σε 662 απασχολούμενους το 2019) αύξηση.

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	15-24	6.343	6.163	7.950	8.040	6.209	5.281	-17%
	25-34	36.919	35.240	36.887	38.295	35.151	36.702	-1%
	35-44	58.688	59.182	57.622	58.143	56.648	54.362	-7%
	45-54	52.406	52.864	51.402	53.340	55.453	58.232	11%
	55+	30.650	32.913	34.777	40.664	44.279	41.775	36%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	2.013	2.852	2.316	2.089	1.901	1.649	-18%
	25-34	4.811	6.727	4.939	5.709	7.326	5.196	8%
	35-44	3.325	4.040	2.936	3.002	4.209	3.834	15%
	45-54	2.855	1.672	2.508	3.756	2.975	3.040	6%
	55+	532	1.348	1.342	1.238	1.519	2.109	296%
Καταλύματα	15-24	197	689	322	37	249	192	-3%
	25-34	778	431	526	617	718	706	-9%
	35-44	429	504	839	1.007	342	487	13%
	45-54	500	972	458	276	520	458	-9%
	55+	441	594	598	601	681	662	50%
Δυτική Ελλάδα	**15-24**	**8.554**	**9.704**	**10.589**	**10.165**	**8.360**	**7.122**	**-17%**
	25-34	**42.507**	**42.399**	**42.353**	**44.622**	**43.195**	**42.604**	**0%**
	35-44	**62.442**	**63.726**	**61.397**	**62.152**	**61.199**	**58.683**	**-6%**
	45-54	**55.762**	**55.508**	**54.367**	**57.372**	**58.948**	**61.730**	**11%**
	55+	**31.623**	**34.855**	**36.717**	**42.503**	**46.479**	**44.545**	**41%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 35-44 ετών (από 32% το 2014 σε 28% το 2019) και 45-54 ετών (από 28% το 2014 σε 30% το 2019). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 3% το 2014 σε 3% το 2019), 25-34 ετών (από 20% το 2014 σε 19% το 2019) και 55+ ετών (από 17% το 2014 σε 21% το 2019).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

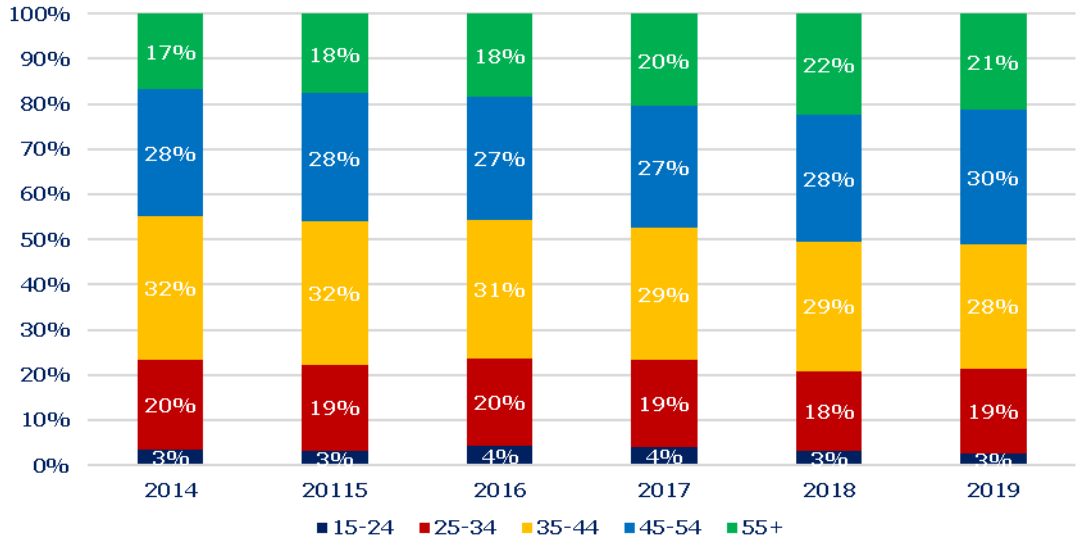

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 36% το 2014 σε 33% το 2019), 35-44 ετών (από 25% το 2014 σε 24% το 2019) και 45-54 ετών (από 21% το 2014 σε 19% το 2019). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 15% το 2014 σε 10% το 2019) και 55+ ετών (από 4% το 2014 σε 13% το 2019).

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

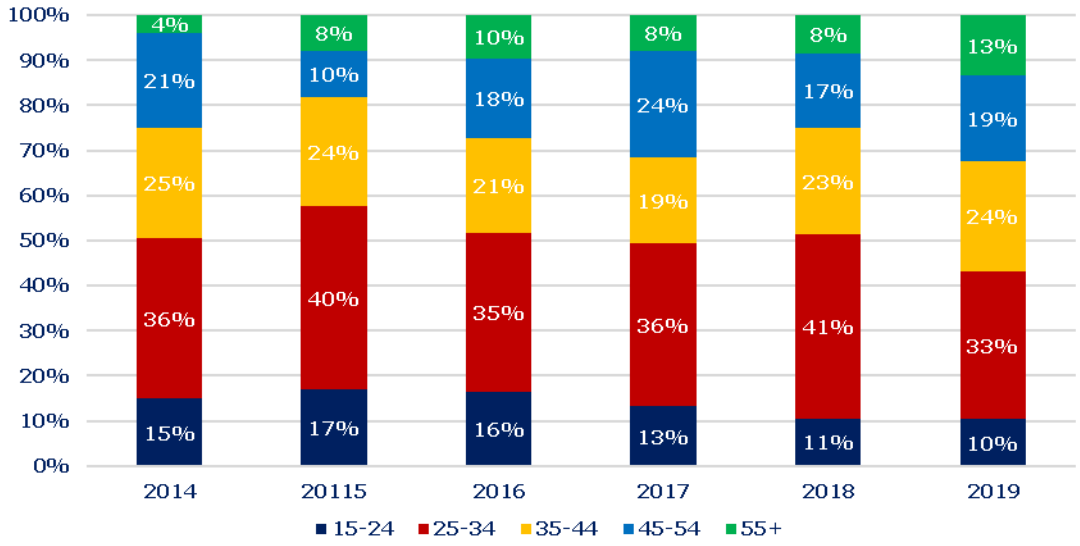

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα, παρατηρούμε διακυμάνσεις από έτος σε έτος. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (από 8% το 2014 σε 8% το 2019), 25-34 ετών (από 33% το 2014 σε 28% το 2019), 35-44 ετών (από 18% το 2014 σε 19% το 2019), 45-54 ετών (από 21% το 2014 σε 18% το 2019) και 55+ ετών (από 19% το 2014 σε 26% το 2019).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

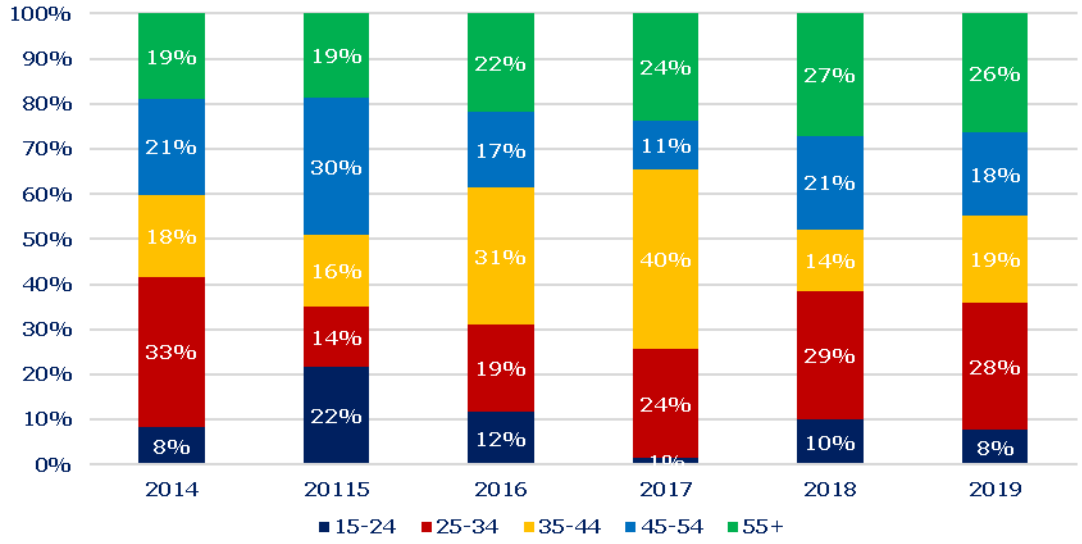

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τα καταλύματα και η εστίαση προσφέρουν μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ' ότι οι λοιποί κλάδοι.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -36% (από 1.274 χιλ. το 2014 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-50%, από 67 χιλ. το 2014 σε 33 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-50%, από 58 χιλ. το 2014 σε 29 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-44%, από 19 χιλ. το 2014 σε 11 χιλ. το 2019), Ηπείρου (-42%, από 38 χιλ. το 2014 σε 22 χιλ. το 2019), Αττικής (-41%, από 499 χιλ. το 2014 σε 294 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-36%, από 63 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 62 χιλ. το 2014 σε 41 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-32%, από 31 χιλ. το 2014 σε 21 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (-31%, από 227 χιλ. το 2014 σε 157 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 31 χιλ. το 2014 σε 28 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-11%, από 18 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-16%, από 81 χιλ. το 2014 σε 68 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (-28%, από 79 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2019, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (12%), Ιονίων Νήσων (12%) και Πελοποννήσου (12%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (25%), Δυτικής Ελλάδας (24%) και Κεντρικής Μακεδονίας (20%).

Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019					
	2014		2019		
Περιφέρεια	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	%Δ των ανέργων 2014-2019
Αττική	499	27%	294	17%	-41%
Κεντρική Μακεδονία	227	29%	157	20%	-31%
Δυτική Ελλάδα	**81**	**29%**	**68**	**24%**	**-16%**
Θεσσαλία	79	25%	58	19%	-28%
Στερεά Ελλάδα	63	27%	40	17%	-36%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62	24%	41	16%	-34%
Κρήτη	67	24%	33	12%	-50%
Πελοπόννησος	58	23%	29	12%	-50%
Δυτική Μακεδονία	31	28%	28	25%	-10%
Ήπειρος	38	27%	22	16%	-42%
Νότιο Αιγαίο	31	20%	21	14%	-32%
Βόρειο Αιγαίο	18	22%	16	18%	-11%
Ιόνια Νησιά	19	21%	11	12%	-44%
Σύνολο	**1.274**	**26%**	**819**	**17%**	**-36%**

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (19%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (7%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

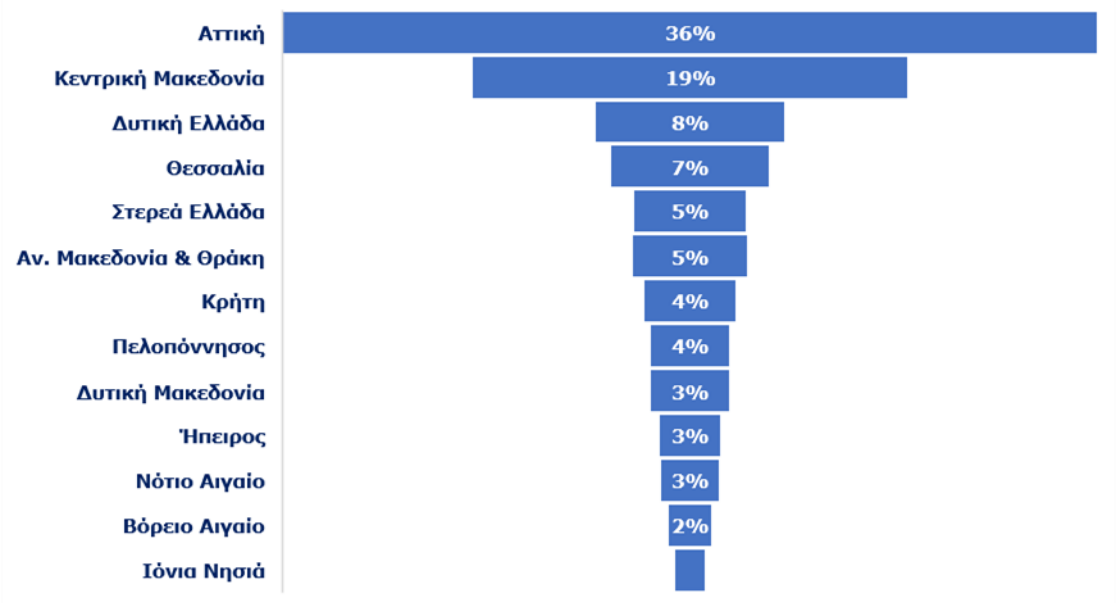

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καταγράφει το 8% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2014-2019 μείωση κατά -16% (από 81 χιλ. το 2014 σε 68 χιλ. το 2019). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2019 και το 2ο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (24% έναντι 29% το 2014) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2019

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό[3] Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	220	394	534	802	204	2.154
	Δωμάτια	31.949	34.893	20.532	20.941	3.197	111.512
	Κλίνες	66.412	70.705	40.151	40.130	6.283	223.681
Κρήτη	Μονάδες	128	330	392	589	180	1.619
	Δωμάτια	23.027	31.936	17.395	19.461	4.548	96.367
	Κλίνες	48.061	63.189	32.838	34.899	8.612	187.599
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	62	157	251	437	73	980
	Δωμάτια	9.156	13.133	14.076	13.624	1.456	51.445
	Κλίνες	18.924	25.890	27.658	26.090	2.843	101.405
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	55	130	282	332	376	1.175
	Δωμάτια	9.307	10.332	10.079	8.638	7.865	46.221
	Κλίνες	19.497	20.710	20.367	17.047	15.415	93.036
Αττική	Μονάδες	38	127	157	241	112	675
	Δωμάτια	6.594	9.962	7.063	7.327	2.181	33.127
	Κλίνες	12.640	19.238	13.118	13.518	4.385	62.899
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	134	238	218	66	685
	Δωμάτια	2.949	4.746	6.406	4.902	850	19.853
	Κλίνες	6.287	9.403	12.733	9.311	1.650	39.384
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	47	157	249	62	523
	Δωμάτια	685	3.008	4.982	5.622	1.088	15.385
	Κλίνες	1.511	5.933	9.460	10.630	2.046	29.580
Θεσσαλία	Μονάδες	29	116	141	195	74	555
	Δωμάτια	1.487	3.582	3.983	4.350	1.351	14.753
	Κλίνες	3.038	7.187	7.865	8.352	2.751	29.193
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	31	115	156	72	386
	Δωμάτια	1.185	2.038	3.577	3.361	1.100	11.261
	Κλίνες	2.463	4.191	7.045	6.521	2.144	22.364
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	8	35	134	170	40	387
	Δωμάτια	939	1.839	4.677	3.937	614	12.006
	Κλίνες	1.909	3.515	9.029	7.386	1.167	23.006
Δυτική Ελλάδα	**Μονάδες**	**4**	**44**	**105**	**97**	**24**	**274**
	Δωμάτια	**1.461**	**2.604**	**3.188**	**2.426**	**295**	**9.974**
	Κλίνες	**3.127**	**5.183**	**6.036**	**4.639**	**578**	**19.563**
Ήπειρος	Μονάδες	14	103	165	128	23	433
	Δωμάτια	1.052	2.096	3.237	2.189	373	8.947
	Κλίνες	2.184	4.435	6.564	4.261	727	18.171
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	16	58	37	11	125
	Δωμάτια	61	373	1.439	732	233	2.838
	Κλίνες	137	807	3.157	1.582	783	6.466
Σύνολο	**Μονάδες**	**610**	**1.664**	**2.729**	**3.651**	**1.317**	**9.971**
	Δωμάτια	**89.852**	**120.542**	**100.634**	**97.510**	**25.151**	**433.689**
	Κλίνες	**186.190**	**240.386**	**196.021**	**184.366**	**49.384**	**856.347**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[3] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 9.971 ξενοδοχειακές μονάδες με 433.689 δωμάτια και 856.347 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.603 ξενοδοχειακές μονάδες).

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (37%) και 3* (27%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (6%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (17%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 21%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* μόλις το 6%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* το 6%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2019

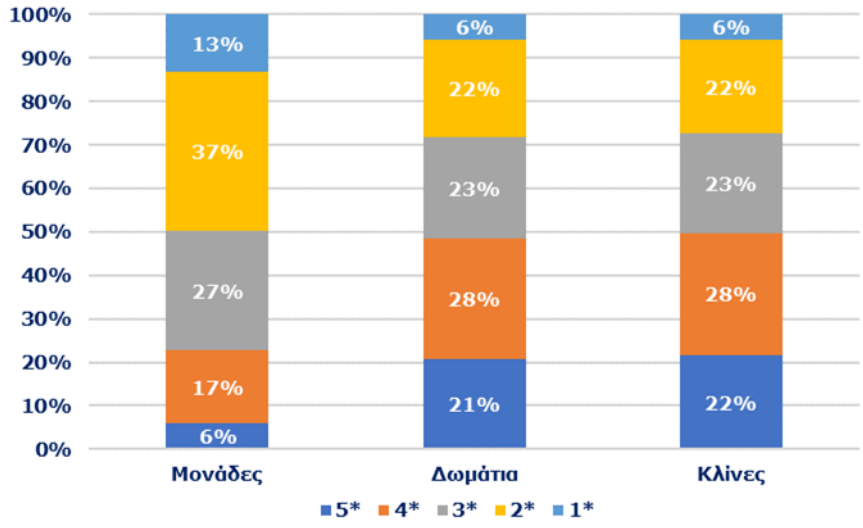

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2019 το 78% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019

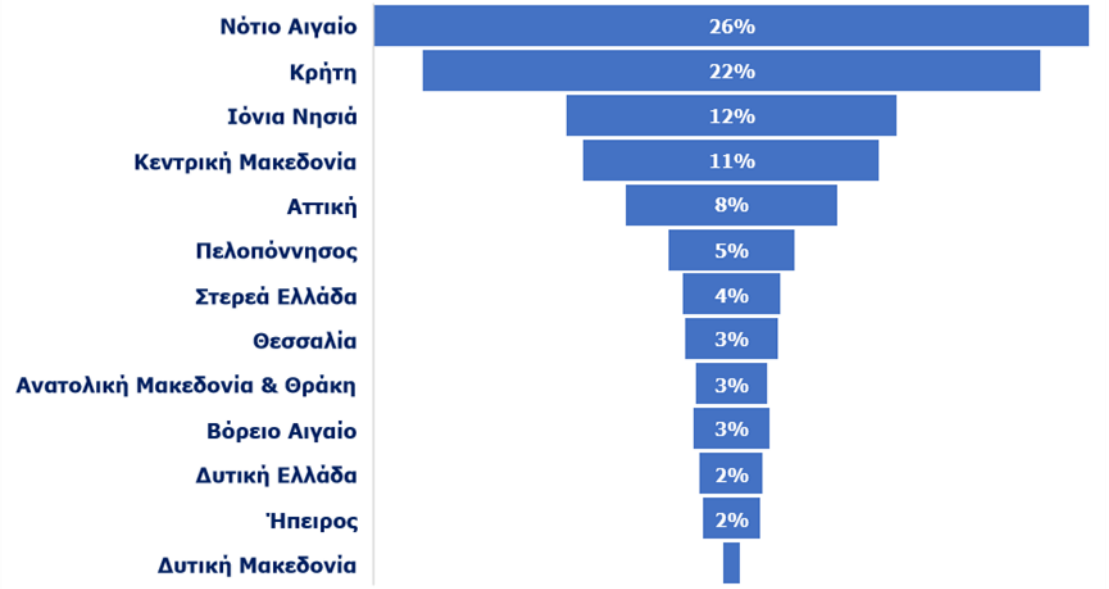

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+76%), 4* (+18%) και 3* (+8%) και μείωση στα 2* (-20%) και 1* (-14%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2019

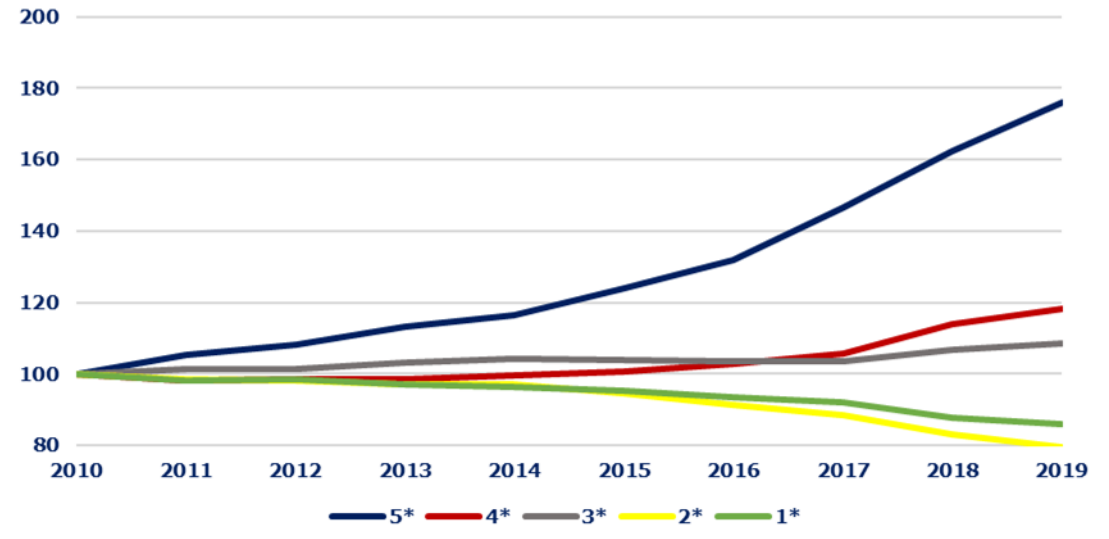

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2019 το 3% των μονάδων, το 2% των δωματίων και το 2% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 274 μονάδες με 9.974 δωμάτια και 19.563 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Ξενοδοχειακό δυναμικό 2019							
Ενότητα		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Ηλεία	Μονάδες	4	14	28	34	7	**87**
	Δωμάτια	1.461	842	773	924	87	**4.087**
	Κλίνες	3.127	1.672	1.465	1.767	179	**8.210**
Αχαΐα	Μονάδες	0	23	41	39	6	**109**
	Δωμάτια	0	1.391	1.364	992	81	**3.828**
	Κλίνες	0	2.691	2.584	1.897	152	**7.324**
Αιτωλοακαρνανία	Μονάδες	0	7	36	24	11	**78**
	Δωμάτια	0	371	1.051	510	127	**2.059**
	Κλίνες	0	820	1.987	975	247	**4.029**
Σύνολο	**Μονάδες**	**4**	**44**	**105**	**97**	**24**	**274**
	Δωμάτια	**1.461**	**2.604**	**3.188**	**2.426**	**295**	**9.974**
	Κλίνες	**3.127**	**5.183**	**6.036**	**4.639**	**578**	**19.563**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 3* (38%) και 2* (35%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (1%), 1* (9%) και 4* (16%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*: 5* (15%), 4* (26%), 3* (32%), 2* (24%) και 1* (3%).

Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες, 5* (16%), 4* (26%), 3* (31%), 2* (24%) και 1* (3%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2019

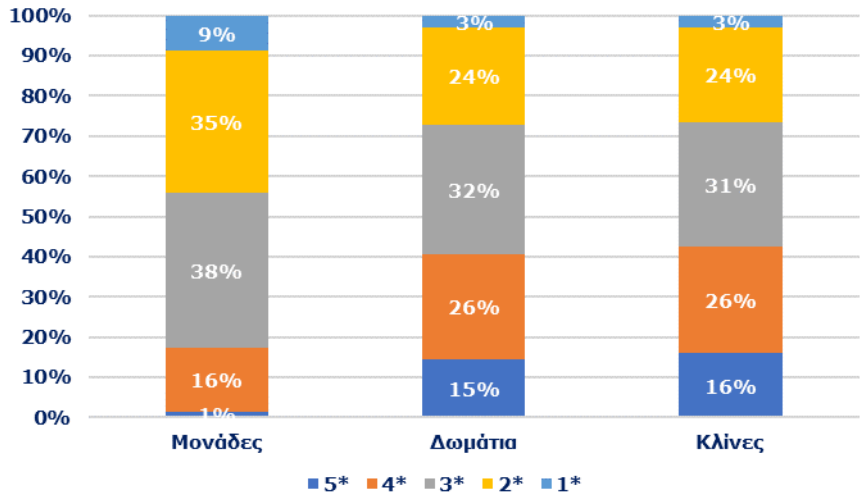

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ηλείας αντιπροσωπεύει το 41% των δωματίων της Περιφέρειας με 87 μονάδες, 4.087 δωμάτια και 8.210 κλίνες,
- Η Ενότητα Αχαΐας διαθέτει το 38% του δυναμικού της Περιφέρειας με 109 μονάδες, 3.828 δωμάτια και 7.324 κλίνες και
- Η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας αντιπροσωπεύει το 21% του δυναμικού της Περιφέρειας με 78 μονάδες, 2.059 δωμάτια και 4.029 κλίνες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

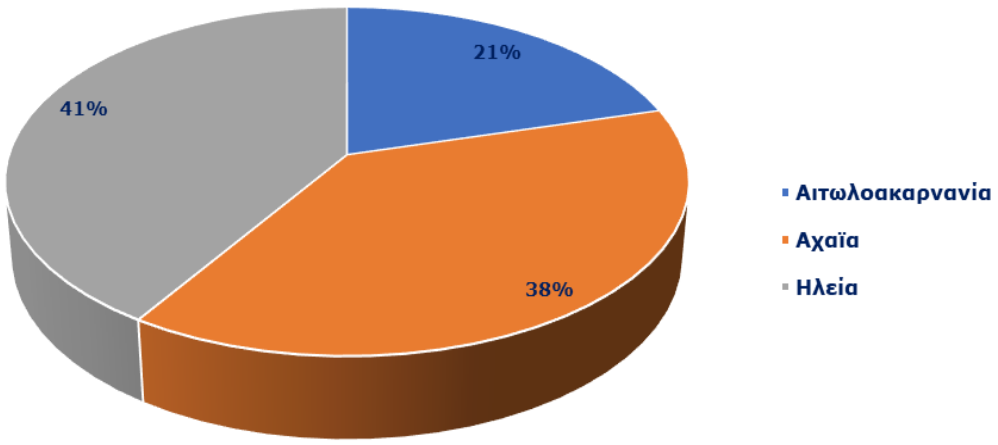

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+6%), 4* (+23%) και 3* (+11%) και μείωση στα 2* (-23%) και 1* (-40%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2010=100), 2010-2019

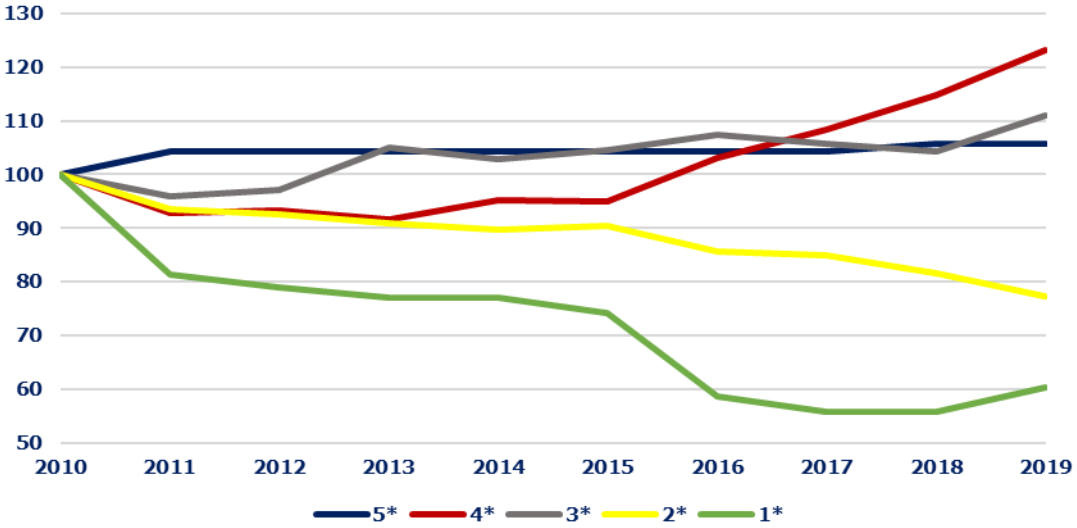

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	**Μονάδες**	**21**	**102**	**105**	**45**	**273**
	Δωμάτια	**141**	**731**	**639**	**232**	**1.743**
	Κλίνες	**345**	**1.674**	**1.493**	**543**	**4.055**
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	**Μονάδες**	**1.472**	**7.373**	**13.349**	**5.602**	**27.796**
	Δωμάτια	**12.209**	**55.134**	**87.650**	**32.217**	**187.210**
	Κλίνες	**29.832**	**129.949**	**201.730**	**73.528**	**435.039**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2Κ (48%), 3Κ (27%) και 1Κ (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (29%), 2Κ (47%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (30%), 2Κ (46%) και 1Κ (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4Κ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

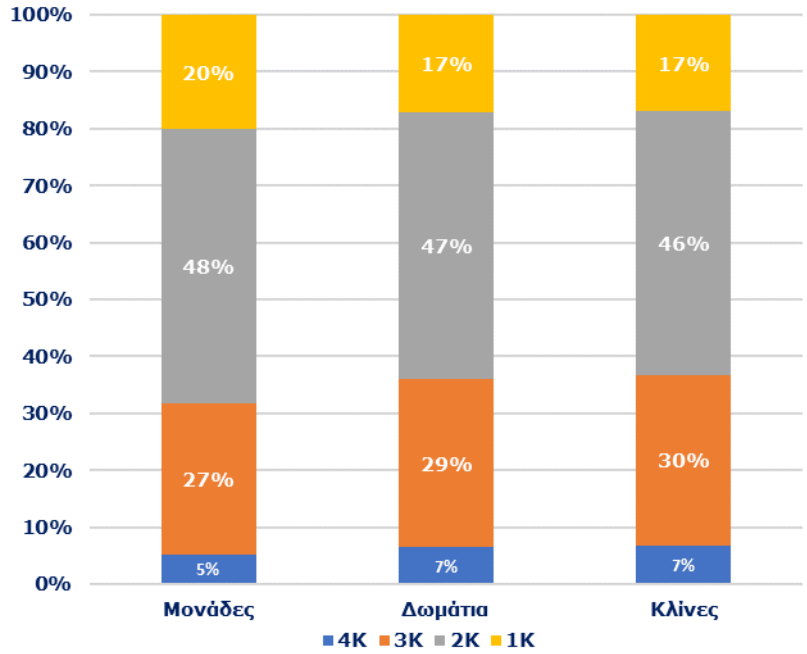

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

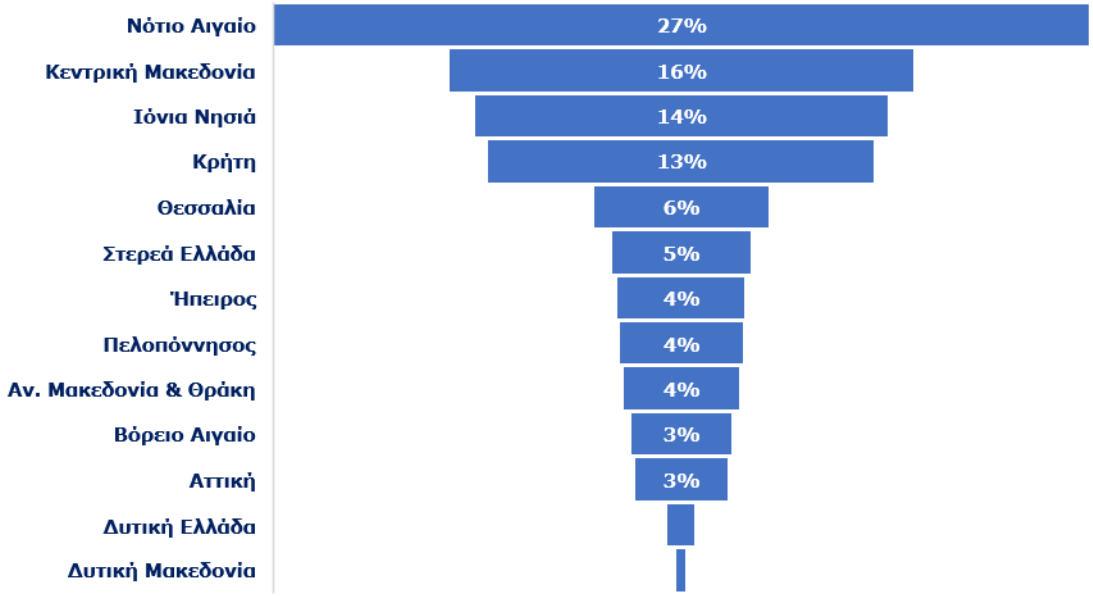

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2019 το 1% των μονάδων, το 1% των δωματίων και το 1% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 273 μονάδες με 1.743 δωμάτια και 4.055 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Αχαΐας	Μονάδες	6	37	36	17	**96**
	Δωμάτια	35	277	244	89	**645**
	Κλίνες	103	641	592	210	**1.546**
Ηλείας	Μονάδες	1	40	44	12	**97**
	Δωμάτια	7	268	227	53	**555**
	Κλίνες	12	622	532	122	**1.288**
Απωλοακαρνανίας	Μονάδες	14	25	25	16	**80**
	Δωμάτια	99	186	168	90	**543**
	Κλίνες	230	411	369	211	**1.221**
Σύνολο	**Μονάδες**	**21**	**102**	**105**	**45**	**273**
	Δωμάτια	**141**	**731**	**639**	**232**	**1.743**
	Κλίνες	**345**	**1.674**	**1.493**	**543**	**4.055**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (38%) και 3Κ (37%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (8%) και 1Κ (16%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (8%), 3Κ (42%), 2Κ (37%) και 1Κ (13%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (9%), 3Κ (41%), 2Κ (37%) και 1Κ (13%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2019

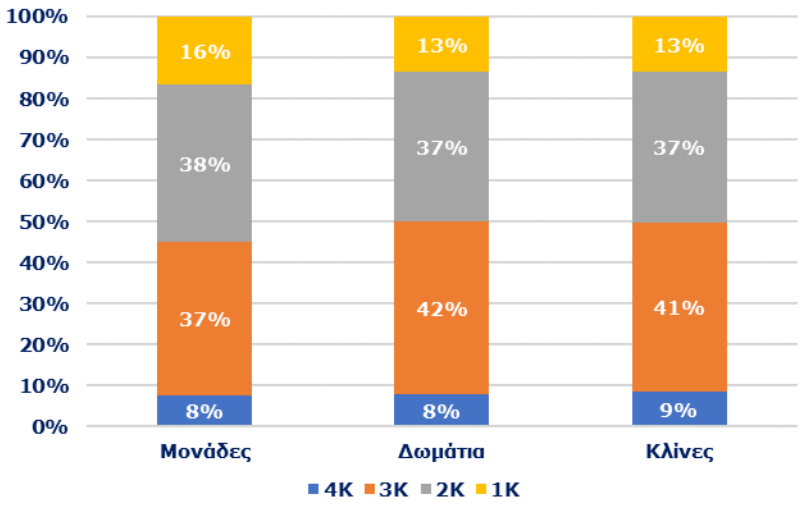

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αχαΐας αντιπροσωπεύει το 37% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας με 96 μονάδες, 645 δωμάτια και 1.546 κλίνες,
- Η Ενότητα Ηλείας διαθέτει το 32% του δυναμικού της Περιφέρειας με 97 μονάδες, 555 δωμάτια και 1.288 κλίνες και
- Η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας αντιπροσωπεύει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 80 μονάδες, 543 δωμάτια και 1.221 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

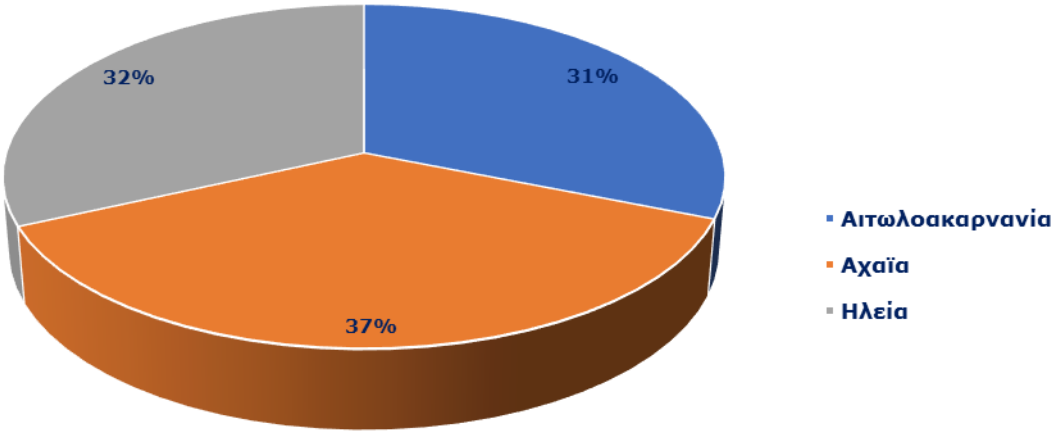

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	**129**	**277**	**1.084**
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	**11.415**	**17.300**	**90.910**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

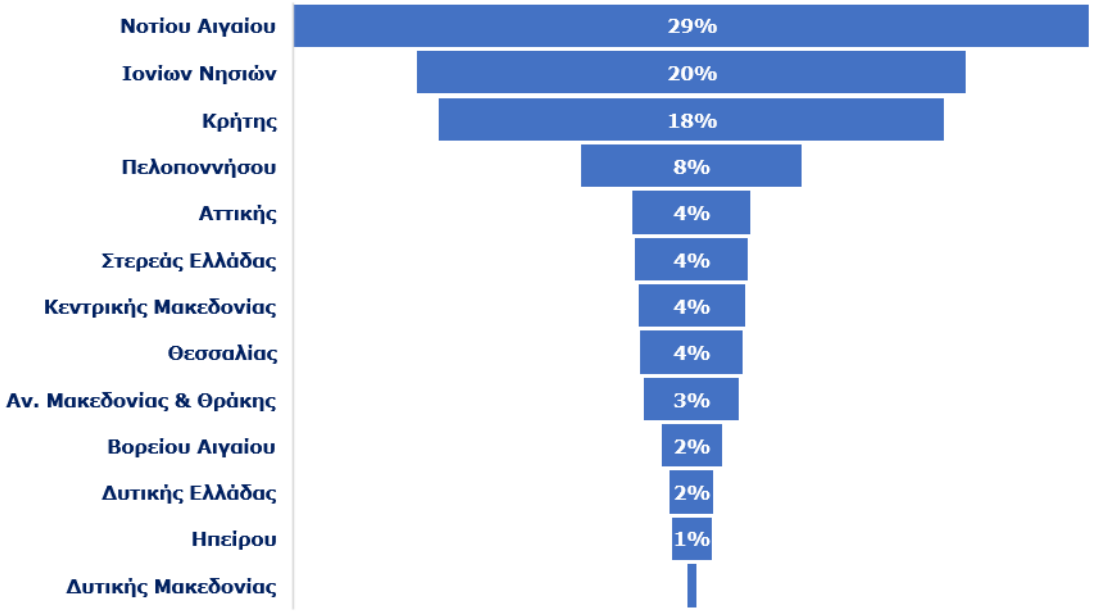

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2018 το 1% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 2% των δωματίων και το 1% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 129 μονάδες με 277 δωμάτια και 1.084 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Αχαΐας	49	114	449
Αιτωλοκαρνανίας	41	97	335
Ηλείας	39	66	300
Σύνολο	**129**	**277**	**1.084**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αχαΐας διαθέτει το 41% του δυναμικού της Περιφέρειας με 49 μονάδες, 114 δωμάτια και 449 κλίνες,
- Η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας αντιπροσωπεύει το 35% του δυναμικού της Περιφέρειας με 41 μονάδες, 97 δωμάτια και 335 κλίνες και
- Η Ενότητα Ηλείας κατέχει το 24% του δυναμικού με 39 μονάδες, 66 δωμάτια και 300 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα, 2018

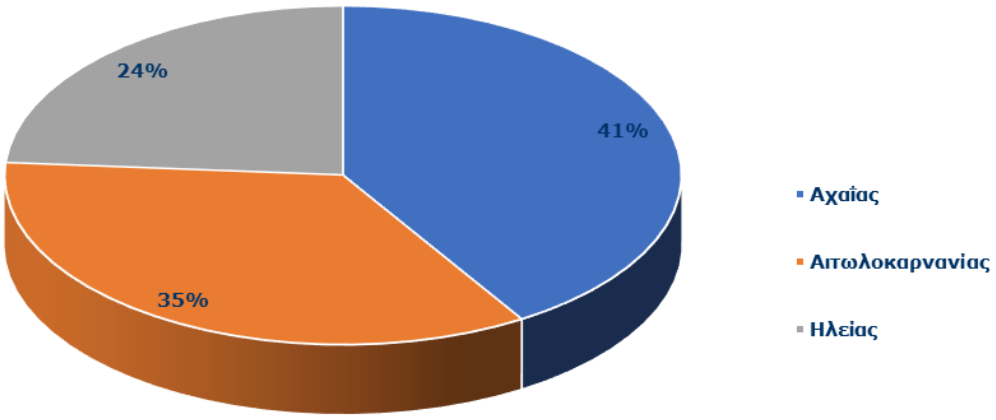

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +14% (από 341.196 το 2001 σε 390.609 το 2011), κατά +56% στις κενές κατοικίες (από 95.132 το 2001 σε 148.250 το 2011) και +54% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 65.580 το 2001 σε 100.941 το 2011).

Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	**390.609**	**148.250**	**100.941**	**4%**	**14%**	**56%**	**54%**
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	**6.384.353**	**2.249.813**	**1.351.845**	**56%**	**17%**	**56%**	**47%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

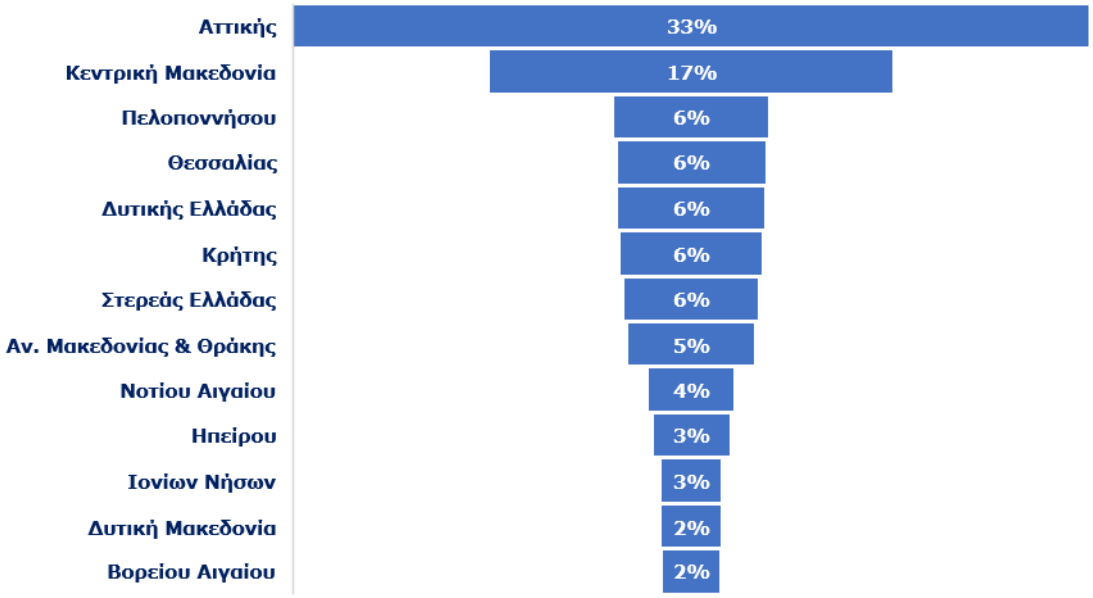

Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

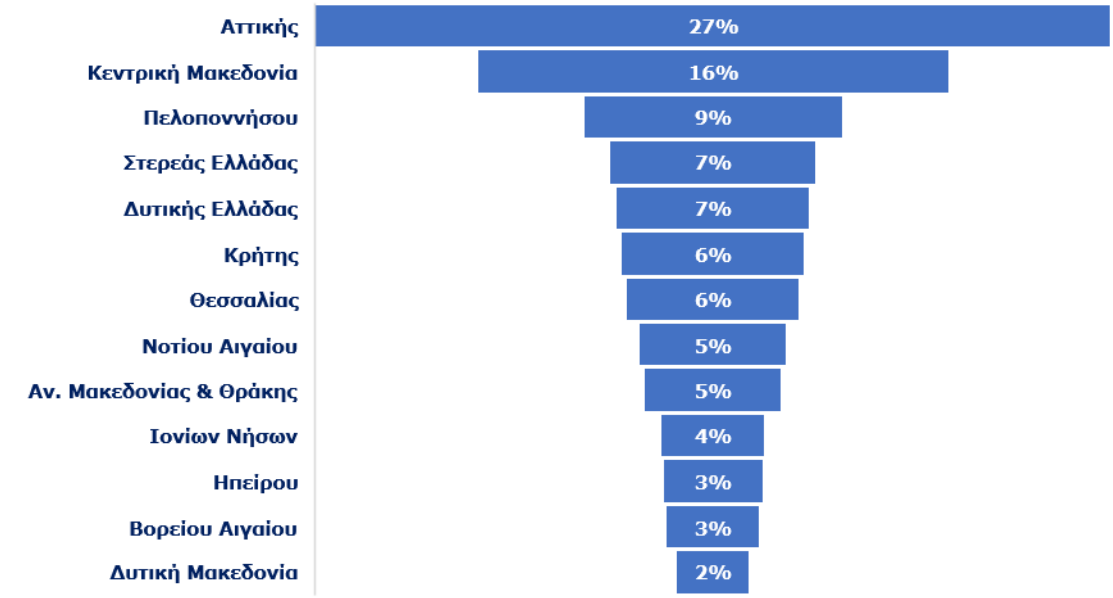

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

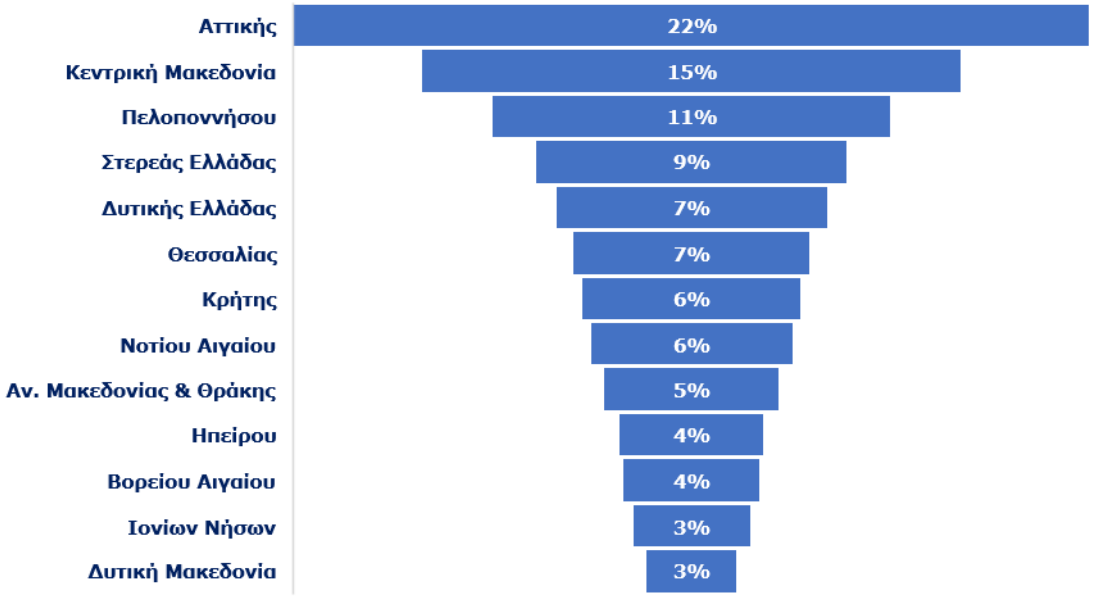

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2011 το 6% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 7% των κενών κατοικιών και το 7% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2019

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	11	8	45	4	68
	Οικίσκοι	0	38	83	204	26	351
	Θέσεις	0	2.505	881	2.531	236	6.153
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	27	0	44
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131	4.131
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	3	26	3	34
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0	299
	Θέσεις	0	22	253	1.850	540	2.665
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3	16
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	879	266	557	392	2.094
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	**Μονάδες**	**0**	**1**	**5**	**17**	**0**	**23**
	Οικίσκοι	**0**	**41**	**15**	**12**	**0**	**68**
	Θέσεις	**0**	**120**	**408**	**1.129**	**0**	**1.657**
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	360	463	703	30	1.556
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	864	0	1.068
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	11	1	13
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	643	196	914
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1	9
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	60	716
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	46	0	46
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**25**	**43**	**212**	**16**	**297**
	Οικίσκοι	**0**	**155**	**268**	**649**	**26**	**1.098**
	Θέσεις	**75**	**4.299**	**3.831**	**13.736**	**1.685**	**23.626**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 297 μονάδες κάμπινγκ με 1.098 οικίσκους και 23.626 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (14%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (8%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (59%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2019

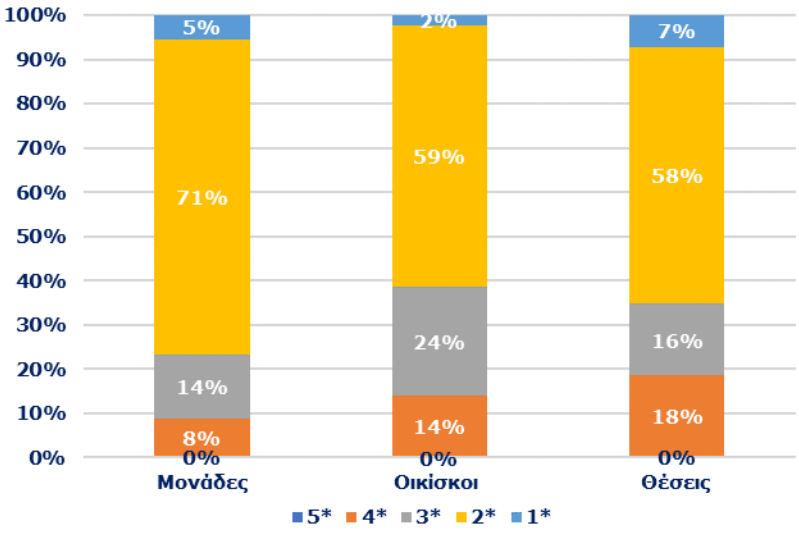

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

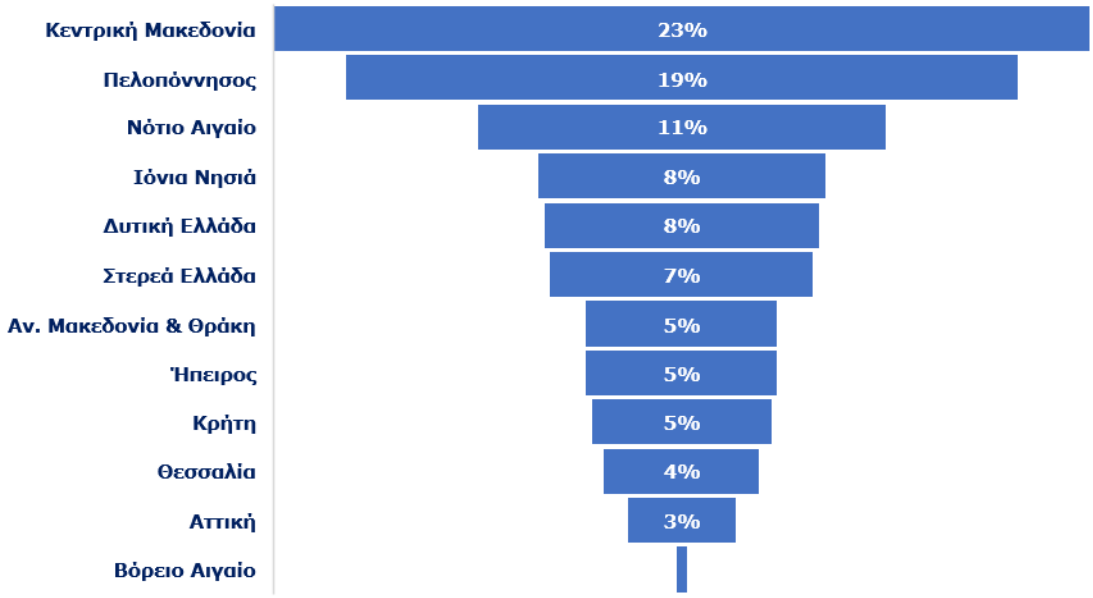

Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

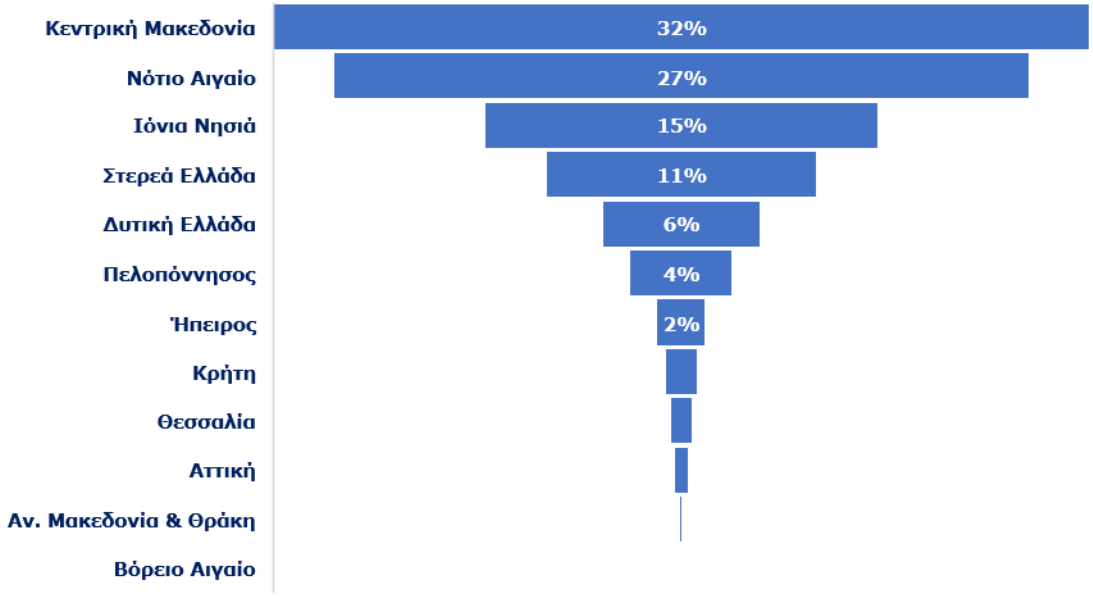

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

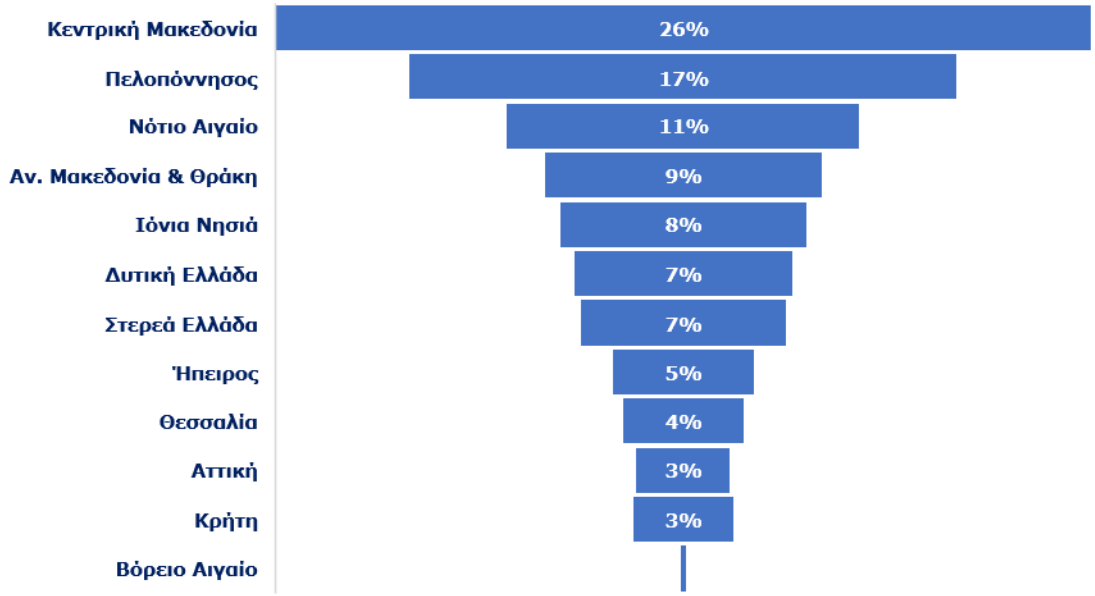

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2019 το 8% των μονάδων της χώρας, το 6% των οικίσκων και το 7% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 23 μονάδες με 68 οικίσκους και 1.657 θέσεις.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Δυναμικό Κάμπινγκ 2019						
Ενότητα		**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Ηλείας	Μονάδες	1	3	9	0	13
	Δωμάτια	41	15	0	0	56
	Κλίνες	120	243	725	0	1.088
Αχαΐας	Μονάδες	0	1	5	0	6
	Δωμάτια	0	0	12	0	12
	Κλίνες	0	120	284	0	404
Αιτωλοακαρνανίας	Μονάδες	0	1	3	0	4
	Δωμάτια	0	0	0	0	0
	Κλίνες	0	45	120	0	165
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**5**	**17**	**0**	**23**
	Δωμάτια	**41**	**15**	**12**	**0**	**68**
	Κλίνες	**120**	**408**	**1.129**	**0**	**1.657**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ηλείας αντιπροσωπεύει το 66% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 13 μονάδες, 56 οικίσκους και 1.088 θέσεις,
- Η Ενότητα Αχαΐας διαθέτει το 24% του δυναμικού της Περιφέρειας με 6 μονάδες, 12 οικίσκους και 404 θέσεις και
- Η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 4 μονάδες, 0 οικίσκους και 165 θέσεις.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

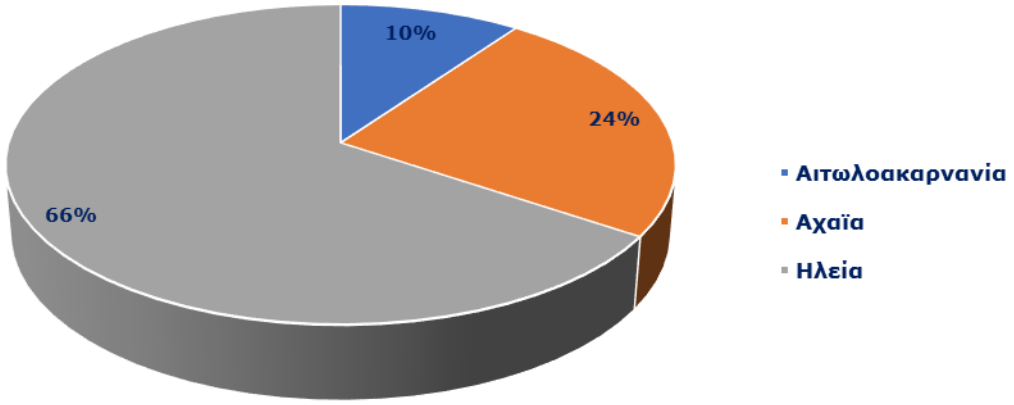

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καταγράφονται 5 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΑΧΑΪΑΣ	ΗΛΕΙΑΣ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	ΑΛΕΠΟΧΩΡΙ	ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ
	ΒΕΣΙΝΙ	
	ΠΑΤΡΑ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει ένα εξαιρετικά πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα. Η πλούσια ιστορία της στα βάθη των αιώνων, αλλά και η πιο σύγχρονη, έχουν προικίσει την περιοχή με μνημεία πλούσιας ιστορικής, αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Συγκεκριμένα, το πιο δοξασμένο ιερό της αρχαίας Ελλάδας ήταν η Αρχαία Ολυμπία η οποία ήταν αφιερωμένη στον Δία, πατέρα των θεών και των ανθρώπων. Η αρχαία Ολυμπία ήταν ο τόπος διεξαγωγής των ολυμπιακών αγώνων οι οποίοι τελούνταν στο πλαίσιο των Ολυμπίων, της πιο σημαντικής εορτής των Ελλήνων κατά το μεγαλύτερο διάστημα της αρχαιότητας. Στην Ολυμπία, εντός του μεγαλοπρεπούς ναού του θεού, βρισκόταν το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Διός, έργο του Φειδία, το οποίο ήταν γνωστό στην αρχαιότητα ως ένα από τα 7 θαύματα του κόσμου. Άλλος σημαντικός αρχαιολογικός χώρος ήταν ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα στις Βάσσες της Φιγαλείας. Αποτελούσε έναν από τους σπουδαιότερους και επιβλητικότερους ναούς της αρχαιότητας και ήταν αφιερωμένος στον θεό Απόλλωνα. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι τόσο η Αρχαία Ολυμπία (1989) όσο και ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα (1986) έχουν ανακηρυχθεί ως Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Άλλοι αξιόλογοι αρχαιολογικοί χώροι είναι η αρχαία Ήλιδα η οποία ήταν χτισμένη στην αριστερή όχθη του Πηνειού ανάμεσα στην ορεινή Ηλεία (Ακρώρεια) και την παραλιακή πεδινή (κοίλη Ήλις), τα αρχαία θέατρα της Μακυνείας στην Αιτωλοακαρνανία και Αιγείρας στην Αχαΐα, η αρχαία Πάλαιρος στην Αιτωλοακαρνανία, το Ιερό της Αρτέμιδος στην Ρακίτα Αχαΐας, ο Αρχαιολογικός χώρος Ώλενας, το Μυκηναϊκό νεκροταφείο της Αγίας Τριάδας καθώς και τα κάστρα Χλεμούτσι στην Ηλεία και Ναυπάκτου, Αντιρρίου, Βόνιτσας και Βλοχού στην Αιτωλοακαρνανία.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας		
Αιτωλοακαρνανία	**Αχαΐας**	**Ηλείας**
Αρχαία Πλευρώνα	Κάστρο Πάτρας	Κάστρο Χλεμούτσι
Αρχαία Καλυδώνα	Μονή Αγίας Λαύρας	Αρχαία Ήλιδα
Αρχαίο Θέρμο	Κάστρο Ρίου	Αρχαία Ολυμπία
Αρχαιολογικός χώρος Στράτου	Ωδείο Πατρών	Αρχαία Φειά - Ποντικόκαστρο
Αρχαίο θέατρο Οινιαδών	Αρχαϊκός ναός Τραπεζάς-Κουμάρι Αιγίου	Αρχαία Φιγαλεία
Αρχαίο θέατρο Μακύνειας	Ηρώο Μαμουσιάς	Επικούρειος Απόλλωνας
Αρχαία Πάλαιρος	Πόρτες	Αγορά Αρχαίας Ήλιδας
Κάστρο Ναυπάκτου	Τείχος Δυμαίων	Μυκηναϊκό Νεκροταφείο της Αγίας Τριάδας
Κάστρο Αντιρίου	Ρωμαϊκή Γέφυρα Πατρών	Ακρόπολη Πλατιάνας
Κάστρο Βόνιτσας	Μονή Μεγάλου Σπηλαίου	Αρχαία Αλίφειρα
Κάστρο του Βλοχού (Ακρόπολη Θεστιέων)	Αρχαίο Θέατρο Αιγείρας	Κάστρο Γλαρέντζας
Ρωμαϊκές θέρμες Αγίου Θωμά	Αρχαιολογικός χώρος Ελαιοχωρίου	Το Αρχαίο Λέπρεο
	Μυκηναϊκός Οικισμός της Βούντενη	Κάστρο Κουκουβίτσας
	Ιερό Αρτέμιδος στη Ρακίτα Αχαΐας	Κάτω Σαμικό
	Νεκροταφείο στο Καλαμάκι Ελαιοχωρίου	Αρχαιολογικός χώρος Ώλενας
	Καταρράκτης	Βάσσες
	Κλίμακες Πάτρας	Δάφνη
	Μιτόπολη	Παράκτιο Ρωμαϊκό Λουτρό Σκαφιδιάς
	Μυκηναϊκός Οικισμός Χαλανδρίτσας	Νεκροταφείο Φραγκονησίου Ολυμπίας
	Σπαλιαρέικα	Νεκροταφείο Σταφιδοκάμπου

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα θα πρέπει να προστεθούν και τα Μουσεία στα οποία εκθέτονται ευρήματα από ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα, το Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας, από τα σημαντικότερα της Ελλάδας, παρουσιάζει τη μακραίωνη ιστορική εξέλιξη ενός από τα λαμπρότερα ιερά της αρχαιότητας. Περιλαμβάνει τη μόνιμη έκθεση ευρημάτων από τις ανασκαφές στο ιερό χώρο της Άλτεως, τα οποία χρονολογούνται από τα προϊστορικά έως και τα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Άλλα σημαντικά μουσεία της Περιφέρειας είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Ήλιδας στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από την Αρχαία πόλη της Ήλιδας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αιγίου στο οποίο εκτίθενται ευρήματα που χρονολογούνται από τα νεολιθικά έως και τα ύστερα γεωμετρικά χρόνια. Τα ευρήματα προέρχονται κυρίως από την πόλη του Αιγίου και τις άλλες αρχαίες πόλεις της Αιγιάλειας (Αίγειρα, Κερύνεια, Ρύπες κ.α.). Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών στο οποίο εκτίθενται ευρήματα που προέρχονται από την Πάτρα, την ευρύτερη περιοχής της και τη Δυτική Αχαΐα και καλύπτον όλο το φάσμα της αρχαιότητας από το 3.000 π.χ. έως τον 4ο αιώνα μ.χ. κ.α.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας		
Αιτωλοκαρνανίας	**Αχαΐας**	**Ηλείας**
Παπαστράτειο Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Αιγίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας
Λαογραφικό Μουσείο Αγρινίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών	Μουσείο της Ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας
Μουσείο Ιστορίας και Τέχνης Ι. Π. Μεσολογγίου	Μουσείο Θυσίας Καλαβρυτινών	Λαογραφικό Μουσείο Ανδρίτσαινας
Σπίτι-Μουσείο «Κωστής Παλαμάς»		Μουσείο της Ιστορίας των Ανασκαφών της Ολυμπίας
Μουσείο Τρικούπη		Αρχαιολογικό Μουσείο Ήλιδας
Λαογραφικό Μουσείο Ι. Π. Μεσολογγίου		
Μουσείο «Μπότσαρη»		
Αρχαιολογικό Μουσείο Θυρρείου		
Αρχαιολογικό Μουσείο Θέρμου		
Λαογραφικό Μουσείο Αγραμπέλου		

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2019

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας βραβεύτηκαν το 2019 δεκατρείς παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Ηλείας (8): Σκαφίδια/Aldemar, Κουρούτα, Αρκούδι, Βαρθολομιό, Γλύφα, Κάστρο-Χρυσή Ακτή 2/Robinson Club Kyllini Beach, Λουτρά Κυλλήνης 1/Grecotel Olympia Riviera Oasis, Λουτρά Κυλλήνης 2/Grecotel Olympia Riviera Thalasso,
- Ενότητα Αχαΐας (2): Καλογριά/Kalogria Beach, Λακκόπετρα/Lakopetra Beach,
- Αιτωλοακαρνανία (3): Κάτω Βασιλική, Κρυονέρι, Ψανή.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2019

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 58 μαρίνες με δυναμικό 18.128 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.238 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καταγράφονται οχτώ μαρίνες με 2.125 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Αιτωλοακαρνανίας: Άκτιο (88 θέσεις), Γρίμποβο Ναυπάκτου (200 θέσεις), Μεσολόγγι (267 θέσεις) και Πάλαιρος (70 θέσεις),
- Αχαΐας: Γλυφάδα Πατρών (450 θέσεις) και Αγυιά Πάτρας (700 θέσεις) και
- Ηλείας: Κατάκολο (200 θέσεις) και Κυλλήνη (150 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και έξι Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (4 στην Αιτωλοακαρνανία, 1 στην Αχαΐα και 1 στην Ηλεία) με 530 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού είχε προβεί μέχρι τον Ιανουάριο του 2020 στην αναγνώριση 70 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχουν αναγνωριστεί εννέα Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό Λουτρών Κυλλήνης, Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης,
- Νερό πηγής Μπανιώτη-Χέλωβα Λυσιμαχίας, Ζωγόπουλου, Δήμου Αγρινίου,
- Νερό πηγής Λουτρών Γερανίου Καϊάφα, Δήμου Ζαχάρως,
- Πηγή Μουρστιάνου ή Σώκου, Δήμου Αγρινίου,
- Πηλός Αγίας Τριάδας, Δήμου Ι.Π. Μεσολογγίου,
- Πηγή Κόκκινο Στεφάνι Μυρτιάς, Δήμου Θέρμου,
- Πηγή Κρεμαστών, Δήμου Αμφιλοχίας,
- Γεώτρηση Γ3 Καϊάφα, Δήμου Ζαχάρως και
- Πηλός Λουτρών Κυλλήνης, Δήμου Ανδραβίδας – Κυλλήνης.

3.6 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει ένα Καζίνο το οποίο βρίσκεται στην Ενότητα Αχαΐας (Καζίνο Ρίου). Το Καζίνο του Ρίου άνοιξε τις πόρτες του τον Αύγουστο του 1996 και αποτελεί ένα από τα παλαιότερα επίγεια καζίνο στην Ελλάδα. Το καζίνο βρίσκεται 10 χλμ. από την Πάτρα και δίπλα από την γέφυρα του Ρίου Αντιρρίου. Τα τελευταία χρόνια το καζίνο λόγω και της οικονομικής κρίσης αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα που το έχουν οδηγήσει σε αναστολή της λειτουργίας του.

3.7 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα είναι:

Αιτωλοακαρνανίας

- Αράκυνθος: Αγ. Συμεών-Κορυφογραμμή,
- Αράκυνθος: Χούνιστα-Γρεβενό,
- Φαράγγι Σκα

Αχαΐας

- Πουρναρόκαστρο-Καταφύγιο Ψαρθί-Βουνό του Γιώργη-Άνω Καστρίτσι,
- Πουρβαρόκαστρο-Καταφύγιο Ψαρθί-Κορυφή,
- Μίχα-Μουγγίλα-Ώλενος,
- Καλέτζι-Προφήτης Ηλίας-Ερύμανθος,
- Αλεποχώρι-Καταρράκτης-Μονή Ταξιαρχών,
- Χιονοδρομικό κέντρο-Ορειβατικό Καταφύγιο-Νεραιδοράχη-Ψηλή Κορφή-Μαυρολίμνη-Ύδατα Στυγός,
- Περιστέρα-Ύδατα Στυγός,
- Μονοπάτι Παλαιών Πατρών Γερμανού: Αχάια Κλάους-Μοίρα-Ζουμπάτα-Λεόντιο-Λαπαναγοί-ποτάμι Σελινούντα-Μονή Μακελλαριάς-Δάσος Ποντιά-Φλάμπουρα-Καλάβρυτα,
- Μονοπάτι Παυσανία: Αχάια Κλάους-Καταρράκτης-Κομπηγάδι-Άνω Βλασία-Ψηλές Κορυφές-Λεχούρι-Τριπόταμα,
- Χιονοδρομικό κέντρο-Νεραϊδοράχη-Ψηλή Κροφή Χελμός,
- Μίχας-πηγή ρουμελιώτικο-Μπάρμπα-διάσελο Ωλονού,
- Ζάστοβα Παναχαϊκό (1.824μ.),
- Ζαχλωρού-Διακοπτό (Φαράγγι Βουραϊκού),

Ηλεία

- Μονοπάτι Θαλασσοκρίνων: Κυλλήνη-Κάστρο-Λουτρά Κυλλήνης,
- Αρχαία Ήλιδα-Αρχαία Ολυμπία,
- Πεζοπορία στο οροπέδιο της Φολόης.

3.8 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας συναντάμε και πλήθος αναρριχητικών πεδίων για τους λάτρεις της αναρρίχησης. Τα σημαντικότερα πεδία της Περιφέρειας ανά Ενότητα είναι:

Αιτωλοακαρνανίας

- Αναρριχητικό πεδίο Κλεισούρας, το πεδίο χαρακτηρίζεται από την αρνητική κλίση του βράχου. Είναι από τα πολύ δημοφιλή αναρριχητικά πεδία της Ελλάδας και εξοπλίστηκε με διαδρομές το 2000. Το δε μεγάλο μήκος του φαραγγιού παρέχει την δυνατότητα για άνοιγμα απεριόριστων διαδρομών. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 6c - 8c,
- Αναρριχητικό πεδίο Βαράσοβας, η Βαράσοβα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί δικαιολογημένα, σαν ένα από τα καλύτερα αναρριχητικά πεδία στην Ελλάδα. Ο βράχος είναι ασβεστόλιθος, πολύ καλής ποιότητας, με ποικίλο ανάγλυφο και σχετικά λίγα σαθρά κομμάτια που πολύ εύκολα αναγνωρίζονται. Βασικό του χαρακτηριστικό είναι η δυνατότητα που δίνει στον, οποιουδήποτε επιπέδου, αναρριχητή για σκαρφάλωμα με φαντασία και μεγάλη εναλλαγή στην κίνηση.

Αχαΐας

- Αναρριχητικό πεδίο Καλόγρια, είναι το 1ο πεδίο που αναπτύχθηκε στην Βορειοδυτική Πελοπόννησο και βρίσκεται δίπλα στη λιμνοθάλασσα Στροφυλία. Διαθέτει πάνω από 80 διαδρομές όλων των τύπων, κυρίως σπορ χαρακτήρα αλλά και παραδοσιακές τεχνικές. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 5c – 8b, V – IX,
- Αλεποχώρι, το Αλεποχώρι βρίσκεται στην Ενότητα Αχαΐας. Είναι ένα μικρό χωριό σε υψόμετρο 700 μέτρων στους δυτικούς πρόποδες του όρους Ερύμανθος. Αποτελείται από ασβεστόλιθο με πολλές διαδρομές σπόρ χαρακτήρα. Είναι ένα αναρριχητικό πεδίο για όλα τα επίπεδα αναρριχητών με δυσκολίες από 5c/8a+. Αναρριχητικά πεδία: Κεντρικό Ζωνάρι, Σπηλιά, Ποτάμι, Ανατολικό πεδίο Α και Β,
- Αναρριχητικό πεδίο Χατζούρι, το πεδίο βρίσκεται 45 χλμ. από την Πάτρα και λίγο βορειότερα από το πεδίο Πόρτες. Το Χατζούρι αποτελεί το καλοκαιρινό καταφύγιο για τους αναρριχητές της Πάτρας εξαιτίας του υψομέτρου του και του βόρειο-δυτικού προσανατολισμού του. Αποτελείται από 2 αναρριχητικά πεδία. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 6b – 8c, V – IX,

- Αναρριχητικό πεδίο Πόρτες, το πεδίο Πόρτες πήρε το όνομά του από το χωριό που βρίσκεται λίγο πιο κάτω. Είναι ένα αναρριχητικό πεδίο που μοιάζει με σπηλιά-βάραθρο και έχει τεράστιες δυνατότητες για μεγάλου μήκους και υπερβολικά αρνητικές διαδρομές. Για έμπειρους αναρριχητές καθώς οι διαδρομές είναι με πολλά αρνητικά. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 7a - 8b.

3.9 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνει ένα χιονοδρομικό κέντρο, το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων.

Το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων, βρίσκεται στο όρος Χελμός, κοντά στα Καλάβρυτα. Το χιονοδρομικό κέντρο αναπτύσσεται σε υψόμετρο 1.700μ-2.340μ. και λειτουργεί από το 1988. Συνολικά διαθέτει 13 πίστες (2 μαύρες, 5 κόκκινες, 3 μπλε και 3 πράσινες) και 8 αναβατήρες (2 εναέριους, 3 συρόμενους και 3 παιδικούς). Με την προσθήκη των νέων πιστών και αναβατήρων, έχει αυξήσει τα συνολικά χιλιόμετρα, δυνατής διαστρωμένης χιονοδρομίας, από 20km σε 25km. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνεται η προσθήκη της νέας πίστας που ονομάστηκε «Φοίβη». Πρόκειται για τη νέα μαύρη (πολύ δύσκολη) πίστα του χιονοδρομικού, με μήκος 850m και υψομετρική διαφορά στα 290m, όπου δίνει τη δυνατότητα μίας επιπλέον επιλογής για τους πολύ έμπειρους χιονοδρόμους, μαζί με την Αντιγόνη και την «Αρμονία», η οποία είναι και η μεγαλύτερη σε μήκος πίστα του χιονοδρομικού, με μήκος 2.700m, μία πολύ εύκολη πίστα, με διαδρομή ανάμεσα στο ελατόδασος του Χελμού.

3.10 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια που καταγράφονται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα είναι:

Αιτωλοακαρνανίας

- Καταφύγιο **ΕΟΣ Αγρινίου**, βρίσκεται στο όρος Παναιτωλικό σε υψόμετρο 1.169μ. στη νότια πλευρά του όρους στη θέση Διασελάκι Περιστερίου του Δημοτικού Διαμερίσματος Περιστερίου. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 50 ατόμων,

Αχαΐας

- Καταφύγιο **Ψαρθί**, βρίσκεται στην τοποθεσία Ψαρθί σε υψόμετρο 1.383μ στο Παναχαϊκό Όρος. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 50 ατόμων,

3.11 CANOE - KAYAK - RAFTING

Canoe – Kayak

- Στον Εύηνο.

Rafting

- Στον Εύηνο, η διαδρομή ξεκινάει από την γέφυρα του Πόρου και καταλήγει στο Διεθνές Προπονητικό Κέντρο Canoe – Kayak, λίγο πριν την γέφυρα του Μπανιά.
- Στον παραπόταμο του Αλφειού, Λάδωνα,
- Στον Ερύμανθο,
- Στον Αλφειό.

3.12 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ[4] είναι: το Ελαιόλαδο Ολυμπία (ΠΓΕ), η Κορινθιακή σταφίδα Βοστίτσα Αχαΐας (ΠΟΠ), η Σταφίδα Ηλείας (ΠΓΕ), η Φέτα (ΠΟΠ, και οι 3 Ενότητες), η Κεφαλογραβιέρα Αιτωλοακαρνανίας (ΠΟΠ) και το Αυγοτάραχο Μεσολογγίου (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαίρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: το Κατμάρ, η Φλαγούνα, τα Χέλια Μπουρδέτο, η Μακαρονόπιτα, τα Μπουμπούλια, το Ριβανί, ο Χαλβάς Ξηρομέρου, το Κατσικάκι Ριγανάτο, ο Εργολάβος, τα Λουκούμια Πάτρας και το Ζαχαρόψωμο.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας το οινοτουριστικό ενδιαφέρον είναι μεγάλο. Το μεγαλύτερο μέρος του Αμπελώνα Αχαΐας και τα περισσότερα οινοποιεία βρίσκονται στο ανατολικό και κεντρικό τμήμα της. Οι οίνοι ονομασίας προέλευσης από τον Αμπελώνα της Αχαΐας είναι: ΠΟΠ Πάτρα (οίνος λευκός ξηρός), ΠΟΠ Μοσχάτος Πατρών (οίνος λευκός γλυκός), ΠΟΠ Μοσχάτος Ρίου Πατρών (οίνος λευκός γλυκός), ΠΟΠ Μαυροδάφνη Πατρών (οίνος ερυθρός γλυκός). Επίσης, ο αμπελώνας της Αχαΐας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Αχαΐας ενώ ο αμπελώνας της Αιγιαλείας παράγει του οίνους ΠΓΕ Πλαγιές Αιγιαλείας και ΠΓΕ Πλαγιές Πετρωτού.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας οι δυνατότητες για οινοτούρισμο[5] εντοπίζονται σε λίγα επισκέψιμα οινοποιεία, όπως το Κτήμα Μερκούρη στο οποίο καλλιεργούνται η παραδοσιακή ερυθρή ποικιλία Refosco, οι πολύ σημαντικές ελληνικές ερυθρές ποικιλίες Μαυροδάφνη, Αγιωργίτικο και Αυγουστιάτης καθώς και οι εξίσου σημαντικές λευκές ελληνικές ποικιλίες Ασύρτικο και Ρόμπολα. Καλλιεργούνται επίσης αρκετές γαλλικές, ιταλικές και ισπανικές ποικιλίες. Ο αμπελώνας της Ηλείας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Ηλείας ενώ σε μικρότερες περιοχές παράγονται οι λευκοί οίνοι ΠΓΕ Πισάτις και οι ερυθροί οίνοι ΠΓΕ Λετρίνοι.

Η ένταξη της Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας στον οινικό χάρτη της Ελλάδας άρχισε το 2005 με την 1η παραγωγή εμφιαλωμένου κρασιού. Η οινοπαραγωγή εντοπίζεται στις δημοτικές ενότητες Αστακού, Θέρμου, Θεστιέων, Κεκροπίας (ή Παλαίρου), Μεδεώνος, Μεσολογγίου, Ναυπάκτου και Οινιάδων. Επίσης, θα πρέπει να

[4] Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

[5] Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος και Οινικές εξερευνήσεις.

αναφέρουμε ότι η καταγωγή της μαλαγουζιάς είναι από την περιοχή των Οινιάδων και πιο συγκεκριμένα από τα χωριά Κατοχή και Νεοχώρι όπου, κατά το τοπικό ιδίωμα είναι γνωστή ως μαλα(γ)ουζιά.

Επίσης, οι Περιφερειακές Ενότητες Αχαΐας και Ηλείας ανήκουν στις 7 Ενότητες της Πελοποννήσου οι οποίες συγκροτούν την ζώνη του ΠΓΕ Πελοπόννησος από την οποία παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ομώνυμη ένδειξη. Η ζώνη ΠΓΕ Πελοπόννησος έχει την μεγαλύτερη συνολική έκταση αμπελιών από τις 9 αμπελουργικές Περιφέρειες της Ελλάδας. Τέλος, οι οίνοι που παράγονται από τους αμπελώνες της Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας, φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Στερεά Ελλάδα.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2014-2019

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +46% (από 14,7 εκατ. το 2014 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-4%, από 216 χιλ. το 2014 σε 207 χιλ. το 2019), λόγω της προσφυγικής κρίσης που επηρέασε και εξακολουθεί να επηρεάζει σημαντικά τα νησιά του Βορείου Αιγαίου από το 2015. Τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+89%, από 3,4 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+62%, από 76 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+54%, από 250 χιλ. το 2014 σε 385 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+49%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	6.414.707	89%
Νοτίου Αιγαίου	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.067.439	4.546.194	4.617.315	29%
Κρήτης	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	4.455.810	26%
Ιονίων Νήσων	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	2.644.287	42%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	2.341.743	49%
Δυτικής Ελλάδας	**249.772**	**263.269**	**290.010**	**347.635**	**371.429**	**385.152**	**54%**
Βορείου Αιγαίου	215.563	221.795	141.055	168.999	215.088	207.098	-4%
Θεσσαλίας	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	205.802	18%
Πελοποννήσου	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	153.364	41%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	122.933	62%
Ηπείρου	0	0	0	3.232	9.845	14.776	
Στερεάς Ελλάδας	0	3.256	1.085	1.129	1.985	3.100	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	125	0	
Ελλάδα	14.749.257	15.519.238	16.756.876	18.364.194	20.763.968	21.566.087	46%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (30%), Κρήτης (21%), Νοτίου Αιγαίου (21%), Ιονίων Νήσων (12%) και Κεντρικής Μακεδονίας (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2019 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

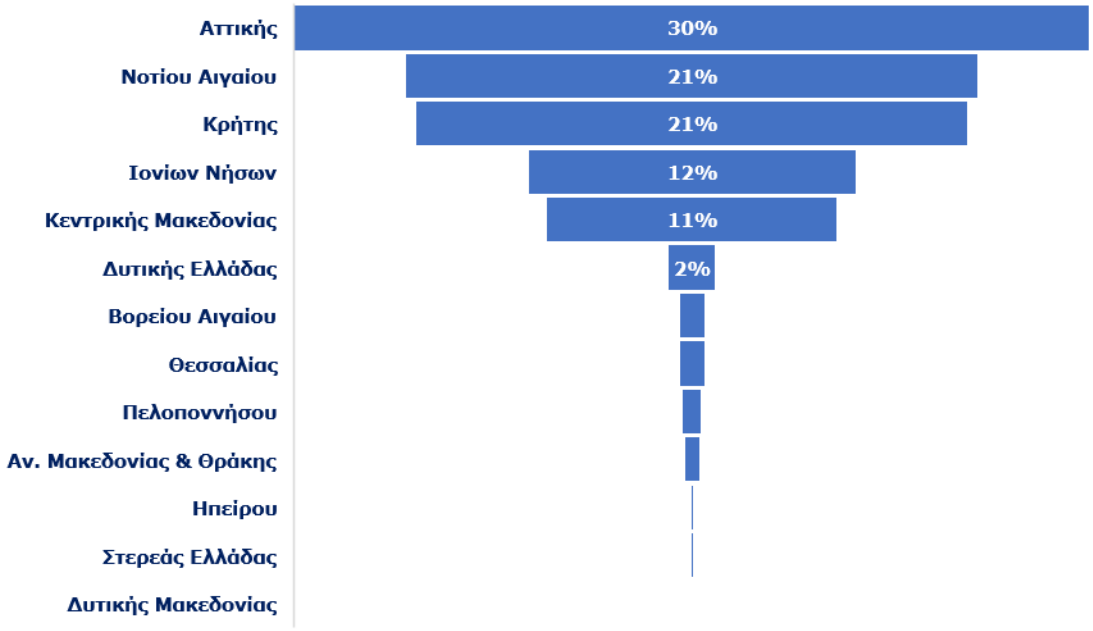

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +54% (από 250 χιλ. το 2014 σε 385 χιλ. το 2019). Επιμέρους, την υψηλότερη αύξηση κατέγραψε η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας, (+71%, από 176 χιλ. το 2014 σε 301 χιλ. το 2019) και δευτερευόντως η Ενότητα Αχαΐας, (+14%, από 74 χιλ. το 2014 σε 84 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε το 2% της συνολικής διεθνής επιβατικής κίνησης που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας για το 2019.

Πίνακας 31: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αιτωλοακαρνανία	175.986	190.129	226.308	270.704	280.580	300.698	71%
Αχαΐας	73.786	73.140	63.702	76.931	90.849	84.454	14%
Δυτική Ελλάδα	**249.772**	**263.269**	**290.010**	**347.635**	**371.429**	**385.152**	**54%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των αφίξεων (78%) πραγματοποιήθηκαν στην Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας (αεροδρόμιο Ακτίου) ενώ το υπόλοιπο 22% καταγράφηκε στην Ενότητα Αχαΐας (αεροδρόμιο Αράξου).

Διάγραμμα 46: Εξέλιξη των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

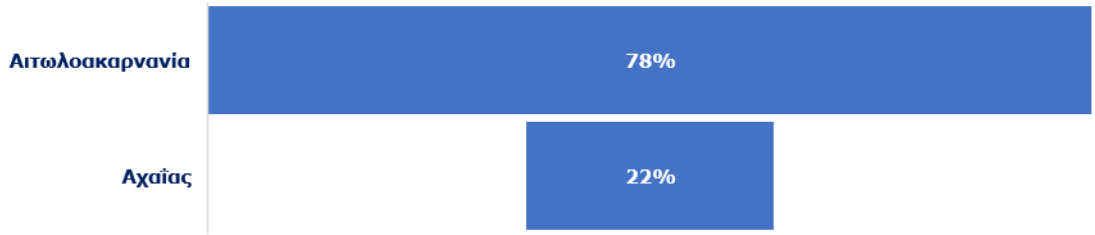

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +46% (από 5,9 εκατ. το 2014 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+48% ή +1,3 εκατ. αφίξεις), Νοτίου Αιγαίου (+80% ή +723 χιλ. αφίξεις), Κεντρικής Μακεδονίας (+21% ή +182 χιλ. αφίξεις), Κρήτης (+40% ή +284 χιλ. αφίξεις) και Ιονίων Νήσων (+59% ή +96 χιλ. αφίξεις).

Πίνακας 32: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	3.989.842	48%
Νοτίου Αιγαίου	906.907	1.044.427	1.161.064	1.307.141	1.440.841	1.630.081	80%
Κεντρικής Μακεδονίας	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	1.070.857	21%
Κρήτης	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	991.611	40%
Βορείου Αιγαίου	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	442.720	22%
Ιονίων Νήσων	163.125	177.775	212.025	219.583	252.499	259.208	59%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	151.263	32%
Ηπείρου	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	50.993	29%
Θεσσαλίας	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	26.594	65%
Πελοποννήσου	7.977	6.821	6.712	15.851	11.618	12.013	51%
Στερεάς Ελλάδας	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	5.108	-18%
Δυτικής Ελλάδας	**2.793**	**5.489**	**9.684**	**6.428**	**4.718**	**5.214**	**87%**
Δυτικής Μακεδονίας	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	3.547	18%
Ελλάδα	**5.908.633**	**7.074.921**	**7.676.796**	**8.093.961**	**8.462.342**	**8.639.051**	**46%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (11%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2019 το 89% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

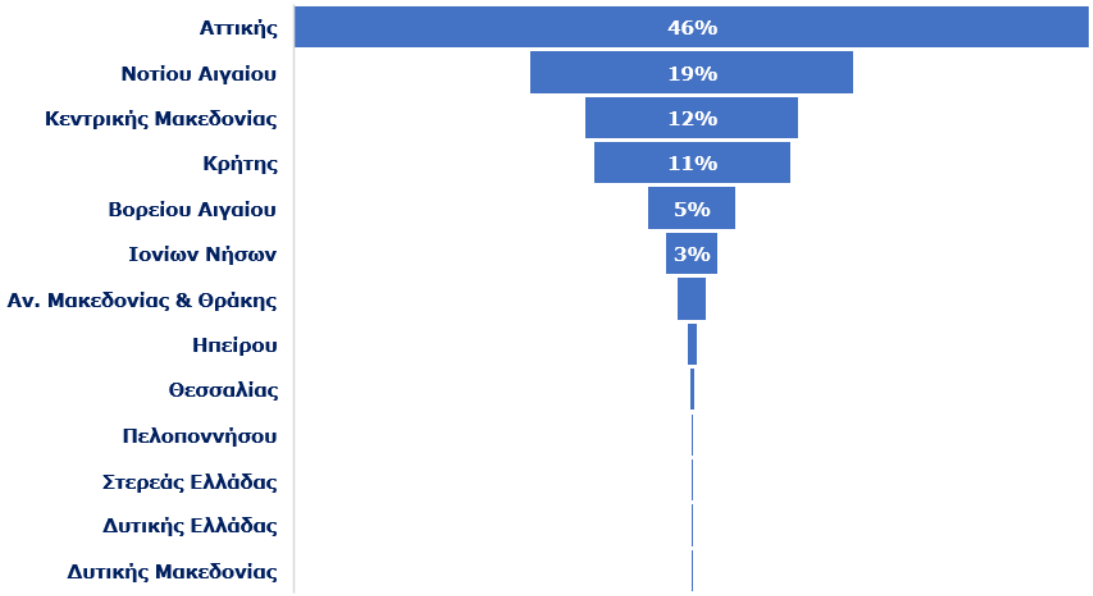

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +87% (από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας κατέγραψε αύξηση κατά +95% (από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) ενώ αντίθετα η Ενότητα Αχαΐας σημείωσε μείωση κατά -69% (από 150 αφίξεις το 2014 σε 47 αφίξεις το 2019). Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε το 0,1% της συνολικής επιβατικής κίνησης εσωτερικού που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας για το 2019.

Πίνακας 33: Κίνηση εξωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αιτωλοακαρνανίας	2.643	4.315	9.440	6.428	4.718	5.167	95%
Αχαΐας	150	1.174	244	0	0	47	-69%
Δυτική Ελλάδα	**2.793**	**5.489**	**9.684**	**6.428**	**4.718**	**5.214**	**87%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2014-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 66,3 εκατ. το 2014 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-33%, από 6,5 εκατ. το 2014 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-5%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2019).

Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	30.485.427	5%
Νοτίου Αιγαίου	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	14.793.013	32%
Ιονίων Νήσων	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	5.500.435	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	4.560.142	24%
Δυτικής Ελλάδας	**6.494.926**	**6.249.616**	**4.271.304**	**4.312.585**	**4.413.601**	**4.337.932**	**-33%**
Κρήτης	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	3.137.320	17%
Στερεάς Ελλάδας	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	2.219.910	5%
Ηπείρου	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	1.760.639	9%
Θεσσαλίας	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	1.546.644	14%
Βορείου Αιγαίου	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	1.282.019	-5%
Πελοποννήσου	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	984.872	19%
Κεντρικής Μακεδονίας	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	878.349	4%
Ελλάδα	**66.262.507**	**65.229.665**	**63.372.358**	**67.883.800**	**70.191.332**	**71.486.702**	**8%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (43%) και Νοτίου Αιγαίου (21%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 64% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2019.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

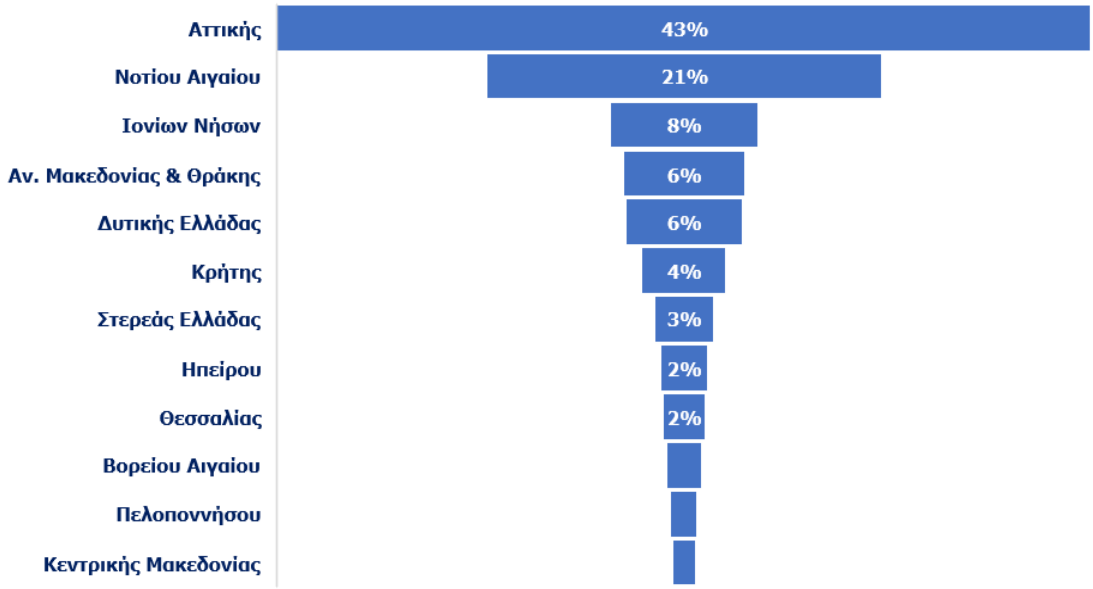

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για το 2019, αντιπροσωπεύει το 6% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας, σημειώνοντας μείωση την περίοδο 2014-2019 κατά -33% (από 6,5 εκατ. το 2014 σε 4,3 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Ηλείας (+7%, από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανίας (+47%, από 47 χιλ. το 2014 σε 69 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση και την Ενότητα Αχαΐας (-47%, από 4,9 εκατ. το 2014 σε 2,6 εκατ. το 2019) μείωση.

Πίνακας 35: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αχαΐας	4.906.868	4.769.272	2.769.123	2.610.038	2.756.324	2.625.109	-47%
Ηλείας	1.540.853	1.437.297	1.447.417	1.627.825	1.600.231	1.643.374	7%
Αιτωλοακαρνανίας	47.205	43.047	54.764	74.722	57.046	69.449	47%
Δυτική Ελλάδα	**6.494.926**	**6.249.616**	**4.271.304**	**4.312.585**	**4.413.601**	**4.337.932**	**-33%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Αχαΐας αντιπροσωπεύει το 61% της επιβατικής κίνησης και ακολουθούν η Ηλεία (38%) και η Αιτωλοακαρνανία (2%).

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

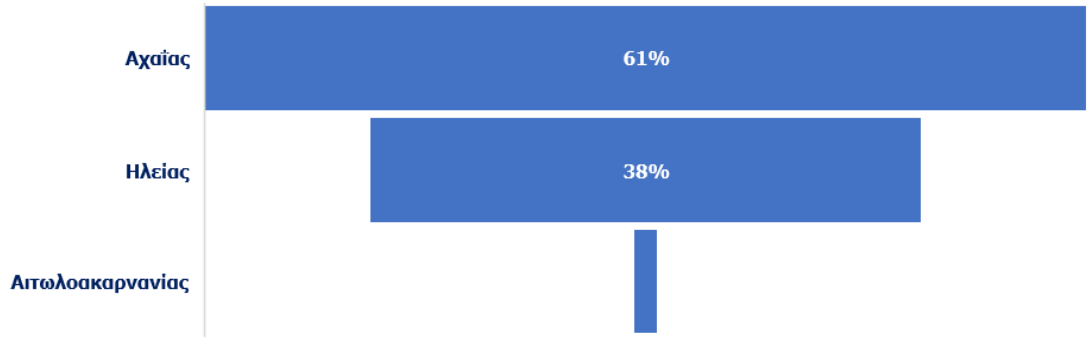

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 1,7 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+3%, από 929 χιλ. το 2014 σε 957 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-18%, από 590 χιλ. το 2014 σε 482 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+151%, από 139 χιλ. το 2014 σε 347 χιλ. το 2019). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -41% (από 11 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019).

Πίνακας 36: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ηπείρου	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	956.710	3%
Δυτικής Ελλάδας	**590.328**	**603.312**	**497.313**	**500.725**	**489.583**	**482.198**	**-18%**
Ιονίων Νήσων	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	347.485	151%
Λοιπές	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	6.694	-41%
Ελλάδα	**1.669.151**	**1.742.176**	**1.527.235**	**1.699.947**	**1.807.658**	**1.793.087**	**7%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (0,4%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

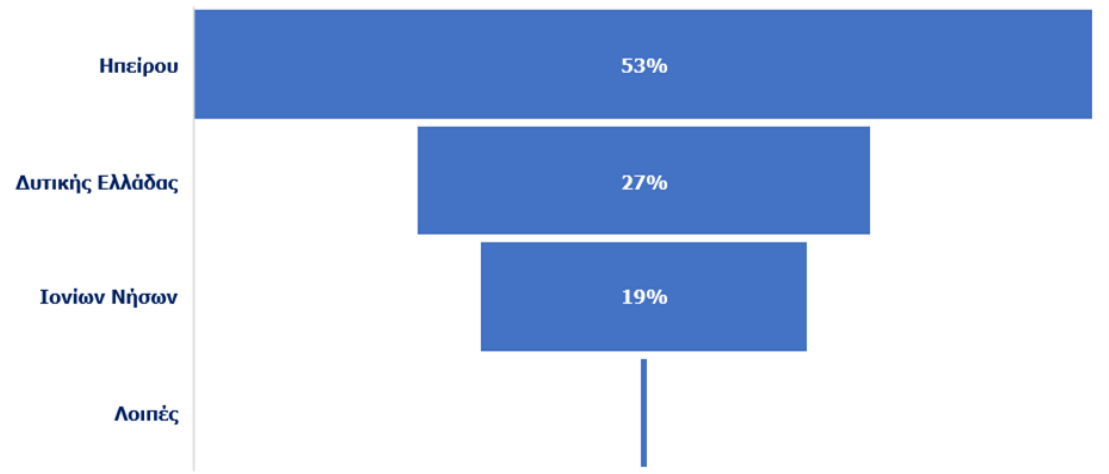

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2014-2019

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +2% (από 3.839 το 2014 σε 3.899 το 2019). Παρόλη την αύξηση που κατεγράφη το 2019 (ομαλοποίηση της κατάστασης στην Τουρκία μιας και τα αξιοθέατα των 2 χωρών πλασάρονται από τις εταιρείες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα), η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων υπολείπεται του 2016, χρονιά ρεκόρ για την Ελλάδα.

Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	1.761	3%
Αττικής	638	680	708	607	526	625	-2%
Ιονίων Νήσων	487	527	587	477	520	573	18%
Κρήτης	286	293	303	279	308	397	39%
Δυτικής Ελλάδας	**253**	**245**	**276**	**273**	**223**	**201**	**-21%**
Πελοποννήσου	130	165	204	161	157	182	40%
Βορείου Αιγαίου	136	155	137	53	109	62	-54%
Στερεάς Ελλάδας	50	83	92	74	35	45	-10%
Θεσσαλίας	71	88	72	18	40	35	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	26	23	19	6	7	7	-73%
Κεντρικής Μακεδονίας	31	35	23	4	5	6	-81%
Ηπείρου	17	11	11	8	14	5	-71%
Ελλάδα	**3.839**	**4.294**	**4.307**	**3.415**	**3.410**	**3.899**	**2%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+40%, από 130 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019), Κρήτης (+39%, από 286 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+18%, από 487 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 1.714 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1.761 κρουαζιερόπλοια το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (45%), η Αττική (16%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και η Κρήτη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 86% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

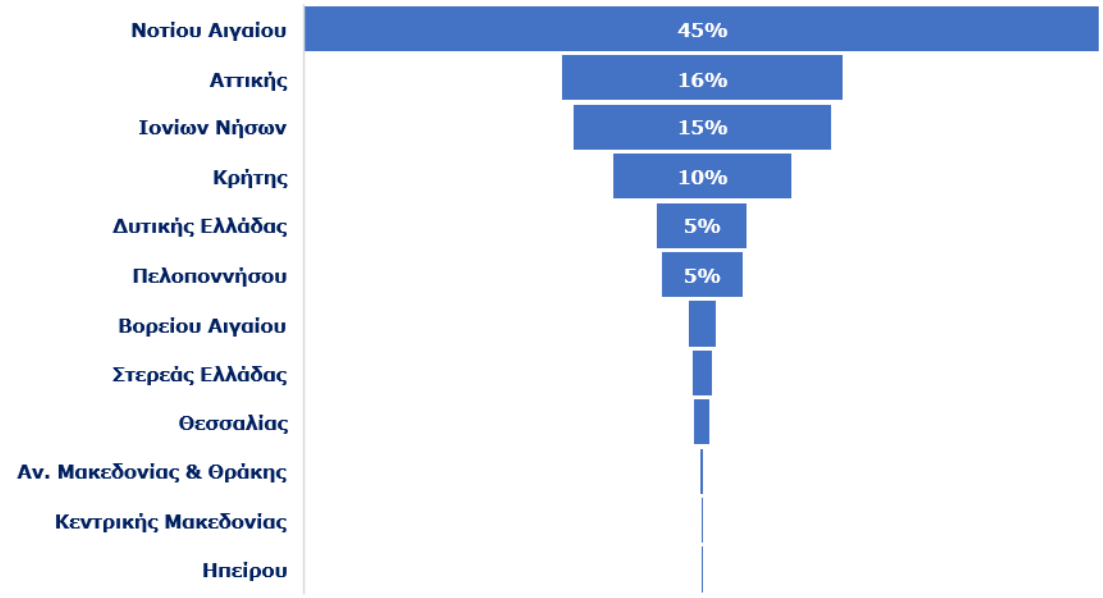

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας υποδέχτηκε το 2019 το 5% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -21% (από 253 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 201 κρουαζιερόπλοια το 2019). Ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στο λιμάνι του Κατάκολου (-21%, από 251 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 199 κρουαζιερόπλοια το 2019) ενώ το λιμάνι της Πάτρας δέχεται πολύ μικρή κίνηση (0%, από 2 το 2014 σε 2 το 2019).

Πίνακας 38: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Κατάκολου	251	242	274	271	221	199	-21%
Πάτρας	2	3	2	2	2	2	0%
Δυτική Ελλάδα	**253**	**245**	**276**	**273**	**223**	**201**	**-21%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +12% (από 4,9 εκατ. το 2014 σε 5,5 εκατ. το 2019). Παρόλο που η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων το 2019 δεν ξεπέρασε το ρεκόρ του 2016 εντούτοις οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα ελληνικά λιμάνια σημείωσαν αριθμό ρεκόρ (5,5 εκατ.).

Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	2.260.723	20%
Αττικής	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	1.098.591	1%
Ιονίων Νήσων	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	1.044.160	35%
Κρήτης	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	607.268	84%
Δυτικής Ελλάδας	**585.624**	**460.972**	**505.854**	**567.999**	**469.693**	**414.935**	**-29%**
Πελοποννήσου	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	65.392	-24%
Βορείου Αιγαίου	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	17.217	-79%
Θεσσαλίας	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	15.429	-75%
Στερεάς Ελλάδας	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	5.168	-38%
Κεντρικής Μακεδονίας	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	4.865	-75%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	2.699	-79%
Ηπείρου	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	1.053	-75%
Ελλάδα	**4.937.247**	**4.964.443**	**5.204.231**	**4.625.363**	**4.788.642**	**5.537.500**	**12%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+84%, από 330 χιλ. το 2014 σε 607 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+35%, από 771 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+20%, από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) και Αττικής (+1%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (41%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 90% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

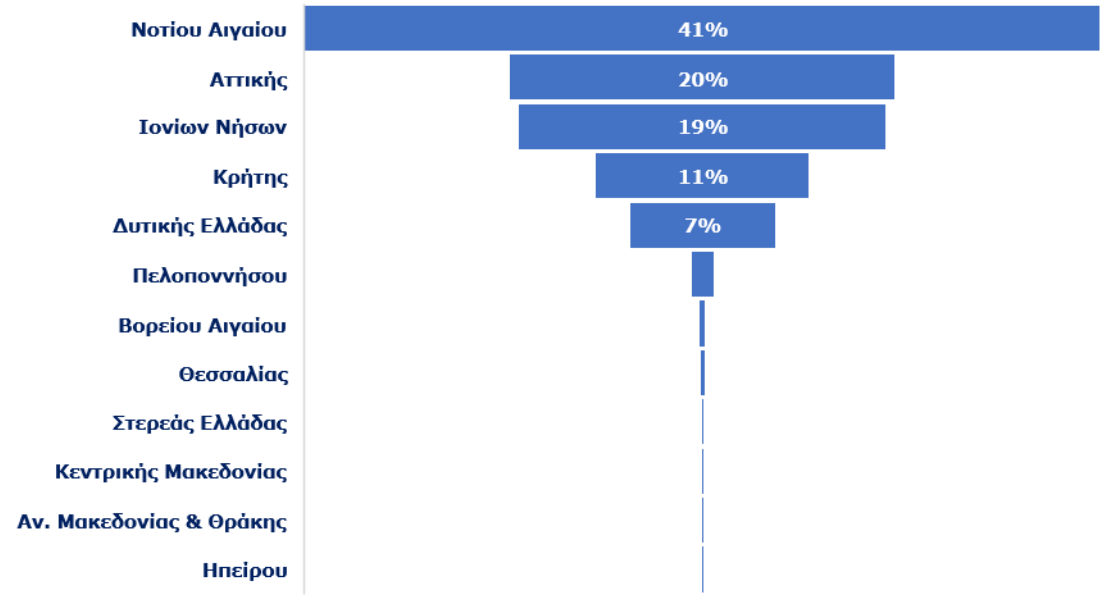

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας υποδέχτηκε το 2019 το 7% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2014-2019 στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε μείωση κατά -29% (από 586 χιλ. το 2014 σε 415 χιλ. το 2019). Ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στο λιμάνι του Κατάκολου (-29%, από 585 χιλ. το 2014 σε 414 χιλ. το 2019) ενώ μικρό μέρος υποδέχεται το λιμάνι της Πάτρας (+64%, από 1 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019).

Πίνακας 40: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Κατάκολου	584.879	459.882	505.111	567.047	468.046	413.716	-29%
Πάτρας	745	1.090	743	952	1.647	1.219	64%
Δυτική Ελλάδα	**585.624**	**460.972**	**505.854**	**567.999**	**469.693**	**414.935**	**-29%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2014-2019

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +42% (από 4,2 εκατ. επισκέπτες το 2014 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019), απόρροια της αύξησης κατά +42% (από 22.033 χιλ. το 2014 σε 31.348 χιλ. το 2019) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Αττική	2.162.012	2.295.545	2.161.128	2.521.553	2.736.359	2.784.449	29%
Κρήτη	297.569	312.274	501.429	590.311	767.262	845.477	184%
Κεντρική Μακεδονία	465.487	541.193	653.077	668.906	683.282	687.717	48%
Νότιο Αιγαίο	482.626	478.588	429.394	500.781	506.030	535.992	11%
Στερεά Ελλάδα	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	390.509	58%
Δυτική Ελλάδα	**173.800**	**174.653**	**169.352**	**199.715**	**214.714**	**223.303**	**28%**
Πελοπόννησος	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	102.647	40%
Ιόνια Νησιά	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	80.872	35%
Θεσσαλία	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	69.460	52%
Ήπειρος	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	59.056	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	50.699	25%
Βόρειο Αιγαίο	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	47.651	-4%
Δυτική Μακεδονία	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	16.638	138%
Ελλάδα	**4.154.142**	**4.405.842**	**4.515.966**	**5.191.781**	**5.702.211**	**5.894.470**	**42%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-4%, από 50 χιλ. το 2014 σε 48 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+29%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+184%, από 298 χιλ. το 2014 σε 845 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+48%, από 465 χιλ. το 2014 σε 688 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+11%, από 483 χιλ. το 2014 σε 536 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+58%, από 246 χιλ. το 2014 σε 391 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+28%, από 174 χιλ. το 2014 σε 223 χιλ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 73 χιλ. το 2014 σε 103 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+35%, από 60 χιλ. το 2014 σε 81 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+52%, από 46 χιλ. το 2014 σε 69 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+18%, από 50 χιλ. το 2014 σε 59 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+25%, από 41 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+138%, από 7 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2019 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές

επισκέψεις (47%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (14%), η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

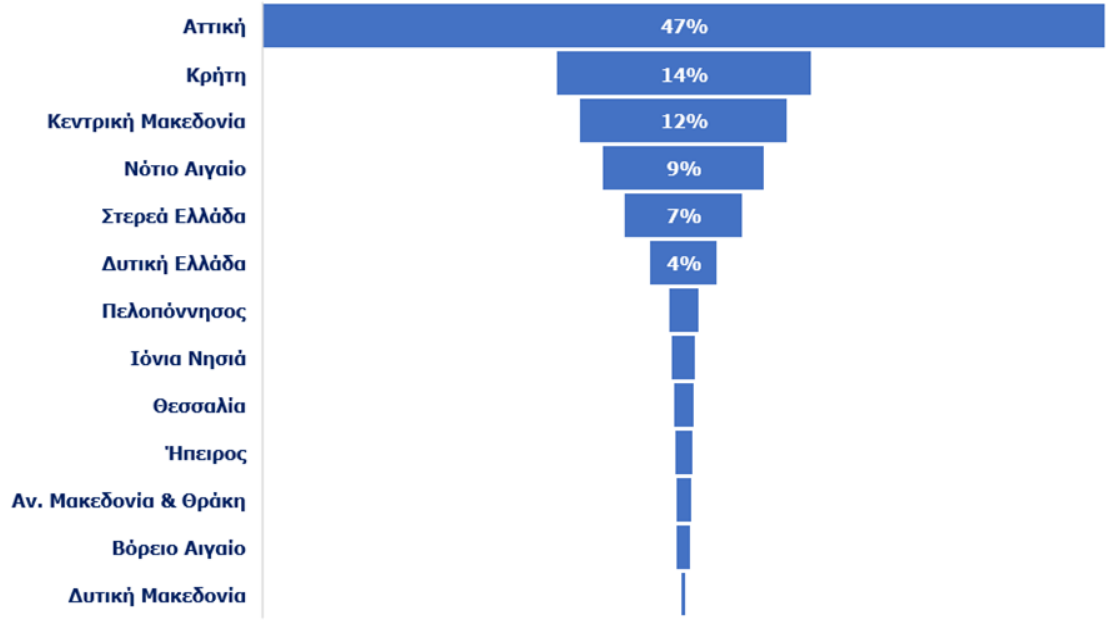

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2019 κατείχε το 4% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +28% (από 174 χιλ. το 2014 σε 223 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, όλες σημειώνουν αύξηση: Ηλεία (+22%, από 153 χιλ. το 2014 σε 186 χιλ. το 2019), Αχαΐα (+82%, από 17 χιλ. το 2014 σε 31 χιλ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανία (+59%, από 4 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019).

Πίνακας 42: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ηλεία	152.626	152.353	141.445	165.687	181.350	185.609	22%
Αχαΐα	17.141	19.569	21.461	26.478	27.280	31.278	82%
Αιτωλοακαρνανία	4.033	2.731	6.446	7.550	6.084	6.416	59%
Δυτική Ελλάδα	**173.800**	**174.653**	**169.352**	**199.715**	**214.714**	**223.303**	**28%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ηλείας (83%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αχαΐας (14%) και Αιτωλοακαρνανίας (3%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

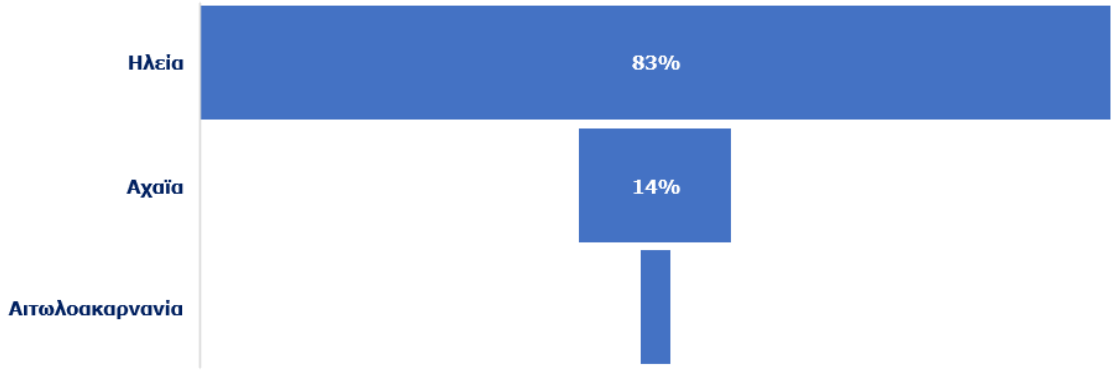

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2014-2019

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +37% (από 10,0 εκατ. το 2014 σε 13,7 εκατ. το 2019).

Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	6.234.154	72%
Κρήτη	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	2.155.260	37%
Πελοπόννησος	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.651.292	1.885.649	1.921.898	40%
Νότιο Αιγαίο	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	1.495.773	-16%
Δυτική Ελλάδα	**514.353**	**486.368**	**482.250**	**549.546**	**557.467**	**532.089**	**3%**
Στερεά Ελλάδα	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	409.071	38%
Κεντρική Μακεδονία	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	395.471	13%
Ιόνια Νησιά	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	236.897	4%
Βόρειο Αιγαίο	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	92.014	52%
Ήπειρος	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	88.471	9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	78.638	26%
Θεσσαλία	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	18.662	-6%
Δυτική Μακεδονία	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	1.936	-27%
Ελλάδα	9.953.161	10.320.053	9.564.673	11.332.776	12.901.071	13.660.334	37%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-16%, από 1,8 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), την Θεσσαλία (-6%, από 20 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και τη Δυτική Μακεδονία (-27%, από 3 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+72%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+37%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 1,4 εκατ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+3%, από 514 χιλ. το 2014 σε 532 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+38%, από 297 χιλ. το 2014 σε 409 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+13%, από 351 χιλ. το 2014 σε 395 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+4%, από 227 χιλ. το 2014 σε 237 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+52%, από 60 χιλ. το 2014 σε 92 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+9%, από 81 χιλ. το 2014 σε 88 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (+26%, από 62 χιλ. το 2014 σε 79 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 46% των

επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (14%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

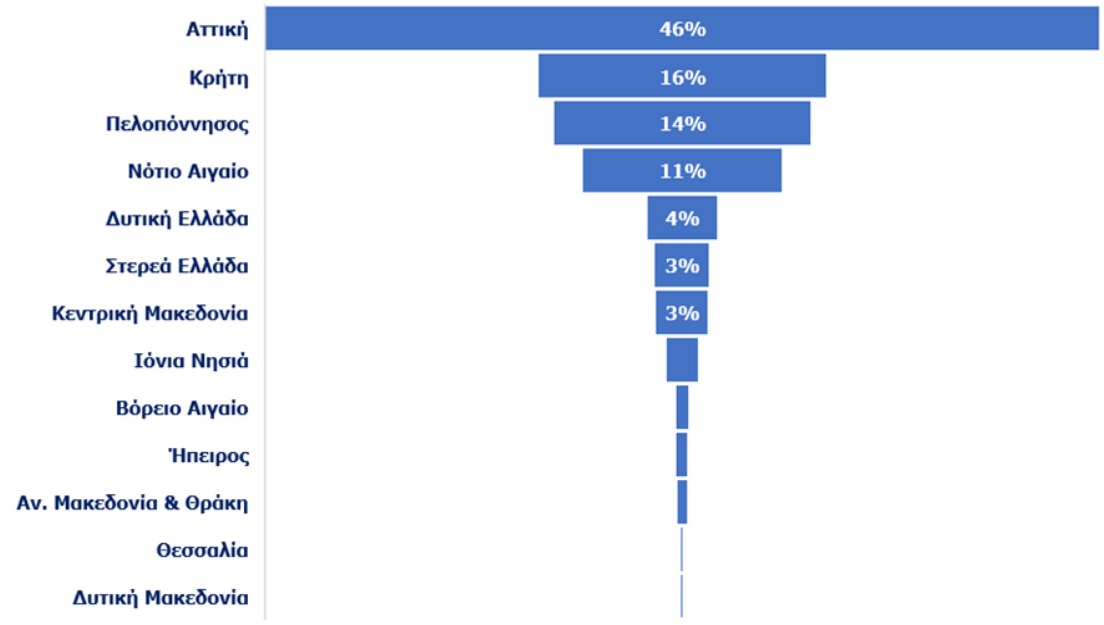

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2019 αντιπροσώπευε το 4% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +3% (από 514 χιλ. το 2014 σε 532 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με την Ενότητα Ηλείας (-0,4%, από 505 χιλ. το 2014 σε 503 χιλ. το 2019) να καταγράφει μείωση και τις Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας (+429%, από 4 χιλ. το 2014 σε 24 χιλ. το 2019) και Αχαΐας (+9%, από 5 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) αύξηση.

Πίνακας 44: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ηλείας	504.954	477.236	463.778	523.118	528.144	502.979	0%
Αιτωλοακαρνανίας	4.492	3.812	14.150	20.210	21.898	23.765	429%
Αχαΐας	4.907	5.320	4.322	6.218	7.425	5.345	9%
Δυτική Ελλάδα	**514.353**	**486.368**	**482.250**	**549.546**	**557.467**	**532.089**	**3%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ηλείας (95%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας (4%) και Αχαΐας (1%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

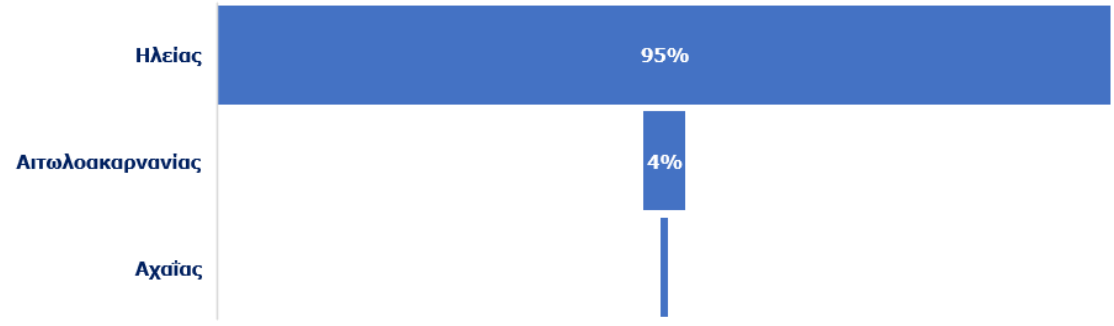

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων[6], ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών[7]. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +18% (από 31.021 χιλ. το 2017 σε 36.643 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7%, από 7.262 χιλ. το 2017 σε 6.761 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-1%, από 364 χιλ. το 2017 σε 359 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+18%, από 5,8 εκατ. το 2017 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+15%, από 5,1 εκατ. το 2017 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10%, από 4,8 εκατ. το 2017 σε 5,3 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+184%, από 1,3 εκατ. το 2017 σε 3,8 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+3%, από 3,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019), Ηπείρου (+45%, από 713 εκατ. το 2017 σε 1,0 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+24%, από 727 χιλ. το 2017 σε 899 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+45%, από 563 χιλ. το 2017 σε 817 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+16%, από 694 χιλ. το 2017 σε 806 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+81%, από 376 χιλ. το 2017 σε 679 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+37%, από 222 χιλ. το 2017 σε 304 χιλ. το 2019).

[6] Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. εδώ.

[7] Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Πίνακας 45: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	5.841	6.629	6.893	18%
Κεντρική Μακεδονία	7.262	7.830	6.761	-7%
Αττικής	5.137	5.681	5.923	15%
Κρήτη	4.806	5.228	5.288	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.349	1.930	3.833	184%
Ιόνια Νησιά	2.966	3.162	3.048	3%
Ήπειρος	713	823	1.033	45%
Πελοπόννησος	727	886	899	24%
Δυτική Ελλάδα	**563**	**699**	**817**	**45%**
Θεσσαλία	694	675	806	16%
Στερεά Ελλάδα	376	549	679	81%
Βόρειο Αιγαίο	364	389	359	-1%
Δυτική Μακεδονία	222	349	304	37%
Ελλάδα	**31.021**	**34.831**	**36.643**	**18%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%), η Κρήτη (14%) και η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 78% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

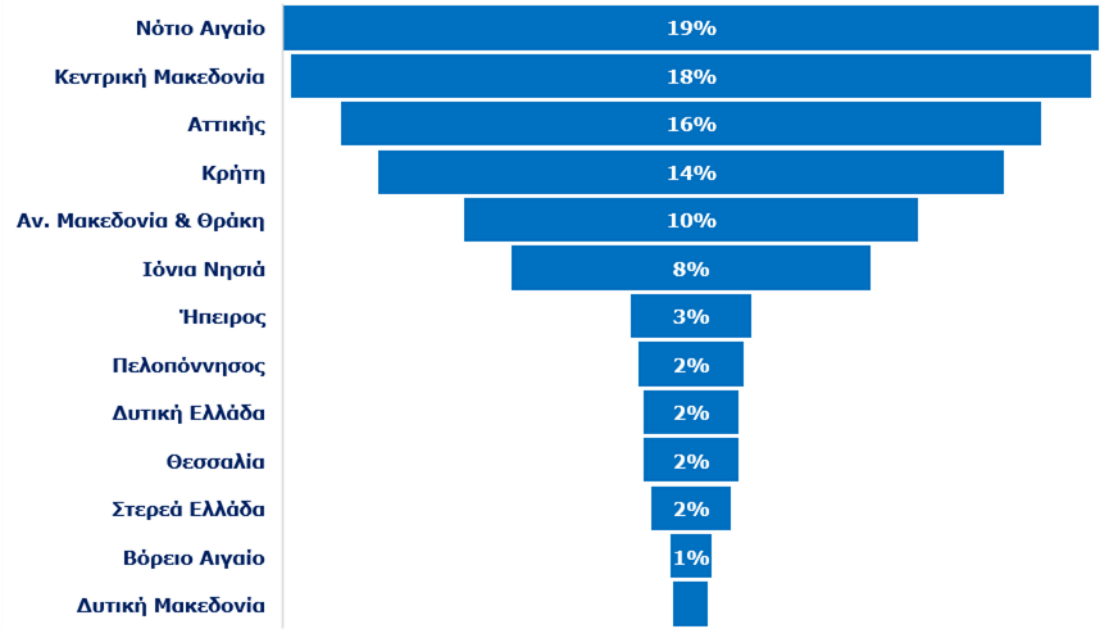

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +45% (από 563 χιλ. το 2017 σε 817 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, όλες καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή με εξαίρεση το Ην. Βασίλειο (-4%, από 50 χιλ. το 2017 σε 48 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Αλβανία (+1%, από 131 χιλ. το 2017 σε 133 χιλ. το 2019), Γερμανία (+51%, από 46 χιλ. το 2017 σε 70 χιλ. το 2019), Γαλλία (+60%, από 35 χιλ. το 2017 σε 55 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+69%, από 301 χιλ. το 2017 σε 511 χιλ. το 2019).

Πίνακας 46: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Αλβανία	131	139	133	1%
Γερμανία	46	71	70	51%
Γαλλία	35	44	55	60%
Ην. Βασίλειο	50	43	48	-4%
Λοιπές	301	402	511	69%
Σύνολο	**563**	**699**	**817**	**45%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Αλβανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 16% (23% το 2017) και ακολουθούν από την Γερμανία με 9% (8% το 2017), από την Γαλλία με 7% (6% το 2017), από το Ην. Βασίλειο με 6% (9% το 2017) και από τις Λοιπές με 63% (53% το 2017).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2017-2019

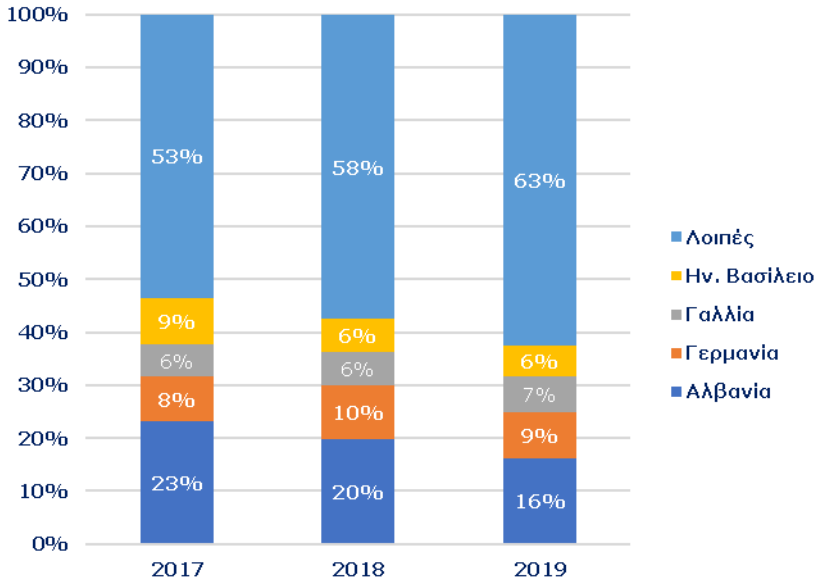

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +11% (από 209.855 χιλ. το 2017 σε 232.464 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-5%, από 24,9 εκατ. το 2017 σε 23,7 εκατ. το 2019), Θεσσαλίας (-3%, από 5,0 εκατ. το 2017 σε 4,9 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-10%, από 3,2 εκατ. το 2017 σε 2,9 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+15%, από 46,2 εκατ. το 2017 σε 53,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+7%, από 40,3 εκατ. το 2017 σε 43,3 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+0,1%, από 40,8 εκατ. το 2017 σε 40,8 εκατ. το 2019), Αττική (+16%, από 29,4 εκατ. το 2017 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+88%, από 5,4 εκατ. το 2017 σε 10,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+24%, από 5,2 εκατ. το 2017 σε 6,5 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+61%, από 2,8 εκατ. το 2017 σε 4,5 εκατ. το 2019), Ήπειρος (+10%, από 3,6 εκατ. το 2017 σε 4,0 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+48%, από 2,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+77%, από 859 χιλ. το 2017 σε 1,5 εκατ. το 2019).

Πίνακας 47: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	46.210	51.084	53.169	15%
Κρήτη	40.271	43.819	43.256	7%
Κεντρική Μακεδονία	40.782	44.690	40.808	0%
Αττικής	29.437	31.386	34.028	16%
Ιόνια Νησιά	24.944	24.762	23.744	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.421	6.467	10.171	88%
Πελοπόννησος	5.214	6.614	6.466	24%
Θεσσαλία	5.027	4.217	4.889	-3%
Δυτική Ελλάδα	**2.819**	**3.184**	**4.530**	**61%**
Ήπειρος	3.643	3.362	4.003	10%
Στερεά Ελλάδα	2.013	2.998	2.978	48%
Βόρειο Αιγαίο	3.217	3.113	2.902	-10%
Δυτική Μακεδονία	859	1.316	1.520	77%
Ελλάδα	**209.855**	**227.012**	**232.464**	**11%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (19%), την Κεντρική Μακεδονία (18%), την Αττική (15%) και τα Ιόνια Νησιά (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 84% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

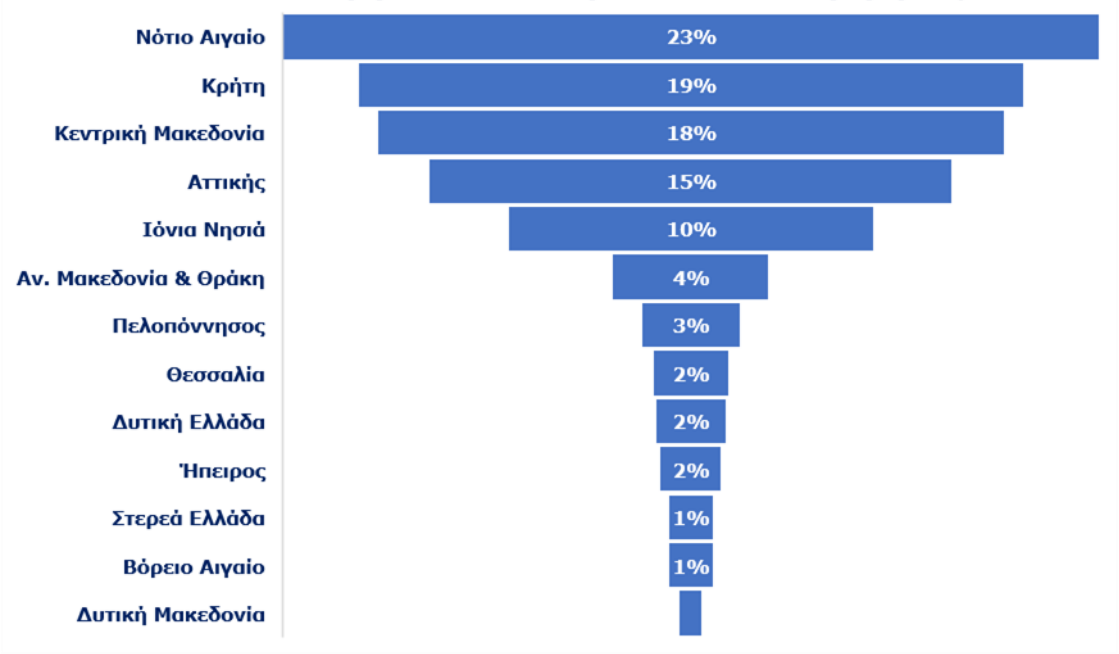

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +61% (από 2,8 εκατ. το 2017 σε 4,5 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι θετική: Γερμανία (+110%, από 320 χιλ. το 2017 σε 672 χιλ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+19%, από 290 χιλ. το 2017 σε 346 χιλ. το 2019), Γαλλία (+50%, από 214 χιλ. το 2017 σε 322 χιλ. το 2019), Αλβανία (+23%, από 183 χιλ. το 2017 σε 226 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+64%, από 1,8 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Πίνακας 48: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	320	466	672	110%
Ην. Βασίλειο	290	181	346	19%
Γαλλία	214	263	322	50%
Αλβανία	183	223	226	23%
Λοιπές	1.811	2.051	2.965	64%
Σύνολο	**2.819**	**3.184**	**4.530**	**61%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 15% (11% το 2017) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 8% (10% το 2017), από την Γαλλία με 7% (8% το 2017), από την Αλβανία με 5% (7% το 2017) και από τις Λοιπές με 65% (64% το 2017).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2017-2019

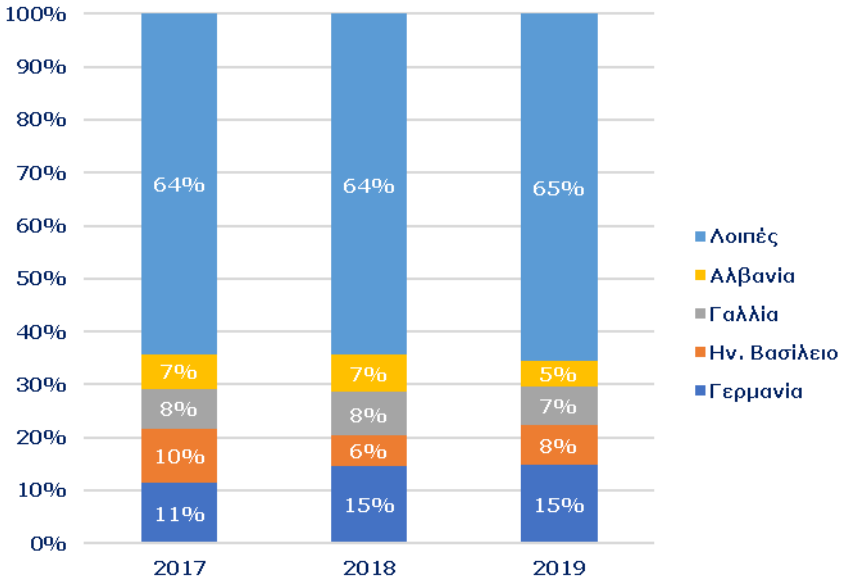

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +24% (από € 14.202 εκατ. το 2017 σε € 17.680 εκατ. το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 167 εκατ. το 2017 σε € 165 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+42%, από € 3,7 δισ. το 2017 σε € 5,2 δισ. το 2019), Κρήτη (+10%, από € 3,3 δισ. το 2017 σε € 3,6 δισ. το 2019), Αττική (+24%, από € 2,1 δισ. το 2017 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 1,9 δισ. το 2017 σε € 2,3 δισ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+8%, από € 1,8 δισ. το 2017 σε € 1,9 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+56%, από € 282 εκατ. το 2017 σε € 440 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+36%, από € 307 εκατ. το 2017 σε € 417 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+23%, από € 290 εκατ. το 2017 σε € 355 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+21%, από € 216 εκατ. το 2017 σε 261 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+62%, από € 159 εκατ. το 2017 σε € 257 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από € 113 εκατ. το 2017 σε € 180 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+68%, από € 45 εκατ. το 2017 σε € 76 εκατ. το 2019).

Πίνακας 49: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017-2019

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	3.653	4.414	5.175	42%
Κρήτη	3.260	3.134	3.601	10%
Αττικής	2.083	2.279	2.592	24%
Κεντρική Μακεδονία	1.852	2.275	2.250	21%
Ιόνια Νησιά	1.775	1.691	1.911	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	282	322	440	56%
Πελοπόννησος	307	415	417	36%
Θεσσαλία	290	270	355	23%
Ήπειρος	216	222	261	21%
Δυτική Ελλάδα	**159**	**212**	**257**	**62%**
Στερεά Ελλάδα	113	194	180	59%
Βόρειο Αιγαίο	167	164	165	-1%
Δυτική Μακεδονία	45	61	76	68%
Ελλάδα	**14.202**	**15.653**	**17.680**	**24%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (29%), την Κρήτη (20%), την Αττική (15%), την Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

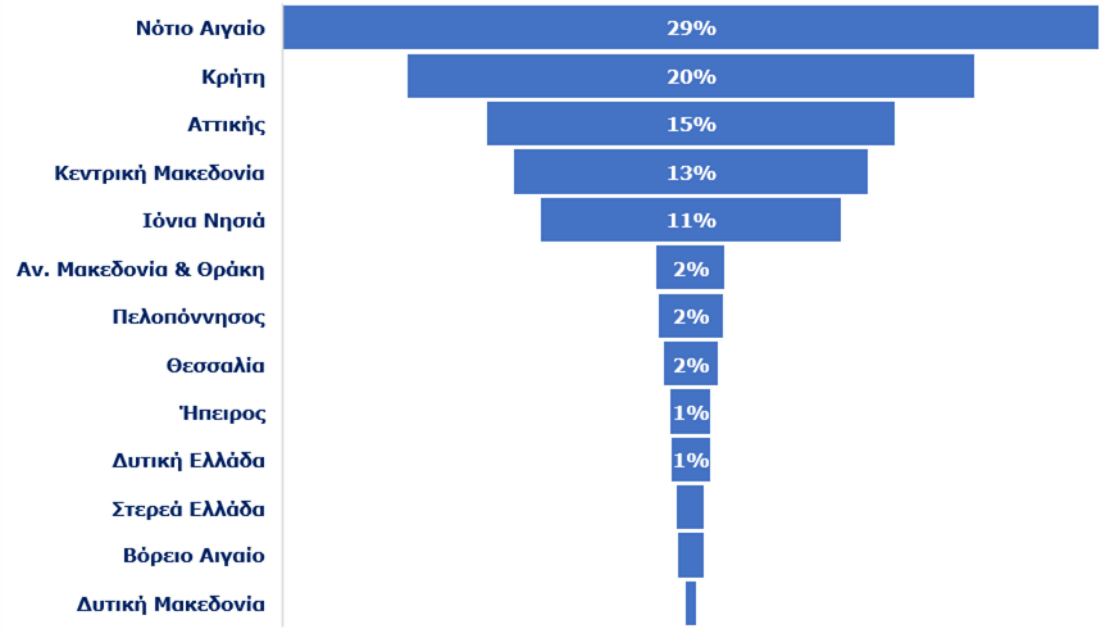

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 1% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +62 (από € 159 εκατ. το 2017 σε € 257 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, όλες καταγράφουν αύξηση με εξαίρεση το Ην. Βασίλειο (-10%, από € 20 εκατ. το 2017 σε € 18 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+142%, από € 15 εκατ. το 2017 σε € 36 εκατ. το 2019), Αλβανία (+41%, από € 19 εκατ. το 2017 σε € 27 εκατ. το 2019), Γαλλία (+12%, από € 15 εκατ. το 2017 σε € 17 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+77%, από € 90 εκατ. το 2017 σε € 160 εκατ. το 2019).

Πίνακας 50: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε εκατ. €), 2017-2019

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά αγορά (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	15	26	36	142%
Αλβανία	19	29	27	41%
Ην. Βασίλειο	20	14	18	-10%
Γαλλία	15	13	17	12%
Λοιπές	90	130	160	77%
Σύνολο	**159**	**212**	**257**	**62%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 14% (9% το 2017) και ακολουθούν από την Αλβανία με 10% (12% το 2017), από το Ην. Βασίλειο με 7% (13% το 2017), από την Γαλλία με 6% (9% το 2017) και από τις Λοιπές με 62% (57% το 2017).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2017-2019

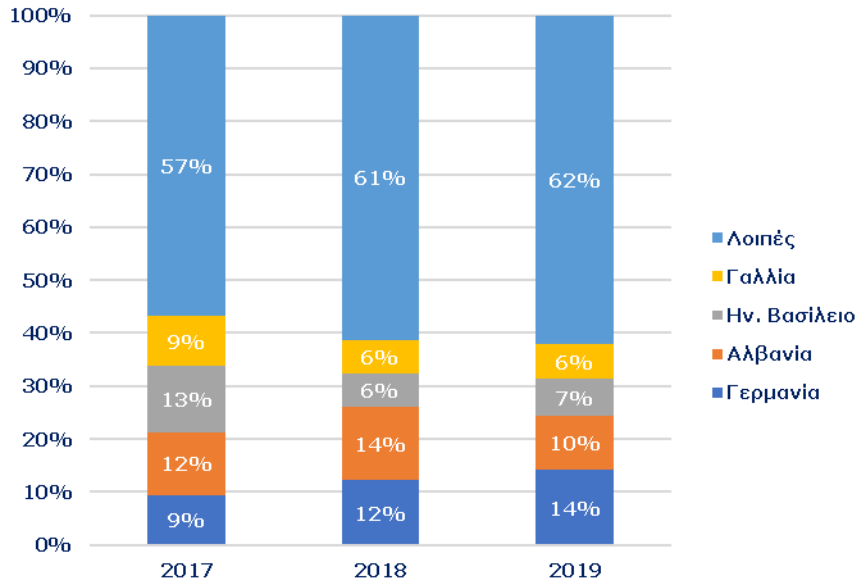

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 458 το 2017 σε € 482 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-12%, από € 301 το 2017 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 303 το 2017 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-45%, από € 209 το 2017 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+20%, από € 626 το 2017 σε € 751 το 2019), Κρήτης (+0,4%, από € 678 το 2017 σε € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (+5%, από € 598 το 2017 σε € 627 το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από € 423 το 2017 σε € 464 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+0,5%, από € 458 το 2017 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+5%, από € 418 το 2017 σε € 440 το 2019), Αττικής (+8%, από € 406 το 2017 σε € 438 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+30%, από € 255 το 2017 σε € 333 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από € 282 το 2017 σε € 315 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+22%, από € 203 το 2017 σε € 248 το 2019).

Πίνακας 51: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	626	666	751	20%
Κρήτη	678	599	681	0%
Ιόνια Νησιά	598	535	627	5%
Πελοπόννησος	423	469	464	10%
Βόρειο Αιγαίο	458	422	460	0%
Θεσσαλία	418	401	440	5%
Αττικής	406	401	438	8%
Κεντρική Μακεδονία	255	291	333	30%
Δυτική Ελλάδα	**282**	**303**	**315**	**12%**
Στερεά Ελλάδα	301	353	265	-12%
Ήπειρος	303	270	253	-17%
Δυτική Μακεδονία	203	174	248	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	209	167	115	-45%
Ελλάδα	**458**	**449**	**482**	**5%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 626 το 2017, € 666 το 2018 και € 751 το 2019), Κρήτης (€ 678 το 2017, € 599 το 2018 και € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (€ 598 το 2017, € 535 το 2018 και € 627 το 2019), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 423 το 2017, € 469 το 2018 και € 464 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (ίδιο το 2017, € 458 το 2017, € 422 το 2018 και € 460 το 2019).

Διάγραμμα 63: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

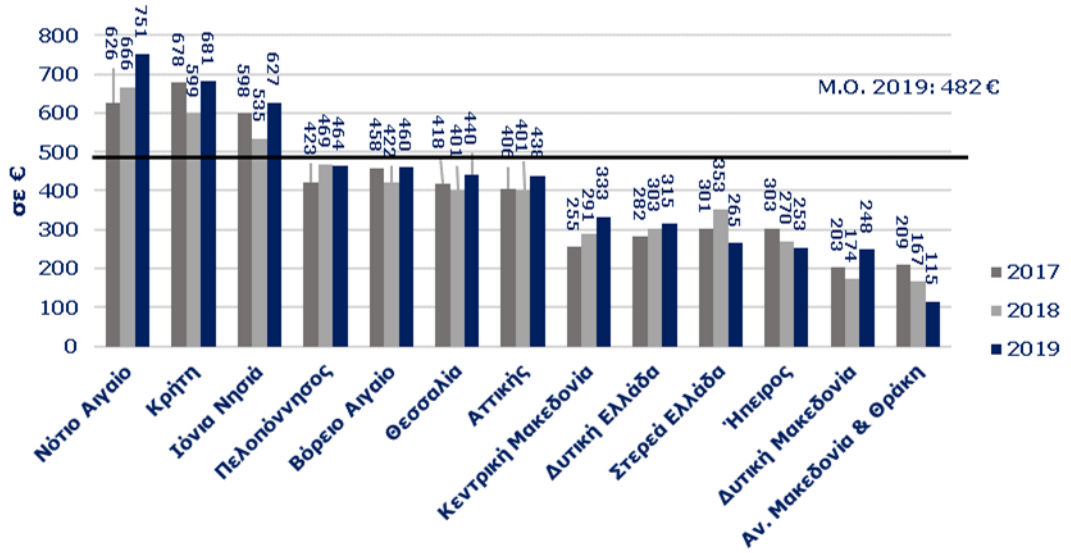

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Μέση Δαπάνη ανά επίσκεψη στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +12% (από € 282 το 2017 σε € 315 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται, στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά επίσκεψη από τις αγορές της Γερμανίας (+60%, από € 324 το 2017 σε € 518 το 2019), της Αλβανίας (+40%, από € 143 το 2017 σε € 200 το 2019) και των Λοιπών (+5%, από € 300 το 2017 σε € 313 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-7%, από € 403 το 2017 σε € 375 το 2019) και Γαλλία (-30%, από € 425 το 2017 σε € 298 το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για τα έτη 2017, 2018 και 2019 υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 38%, 33% και 35% αντίστοιχα.

Πίνακας 52: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης (σε €) , 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	324	365	518	60%
Ην. Βασίλειο	403	318	375	-7%
Γαλλία	425	305	298	-30%
Αλβανία	143	209	200	40%
Λοιπές	300	322	313	5%
Περιφέρεια	**282**	**303**	**315**	**12%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (€ 324 το 2017, € 365 το 2018 και € 518 το 2019) και του Ην. Βασιλείου (€ 403 το 2017, € 318 το 2018 και € 375 το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, της Γαλλίας (€ 425 το 2017, € 305 το 2018 και € 298 το 2019) και των Λοιπών (€ 300 το 2017, € 322 το 2018 και € 313 το 2019) μόνο για τα έτη 2017 και 2018 ενώ αντίθετα μόνο η αγορά της Αλβανίας (€ 143 το 2017, € 209 το 2018 και € 200 το 2019) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας συμπιέζεται από την χαμηλή δαπάνη των επισκεπτών από την Αλβανία (1η αγορά σε αριθμό επισκεπτών).

Διάγραμμα 64: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2017-2019

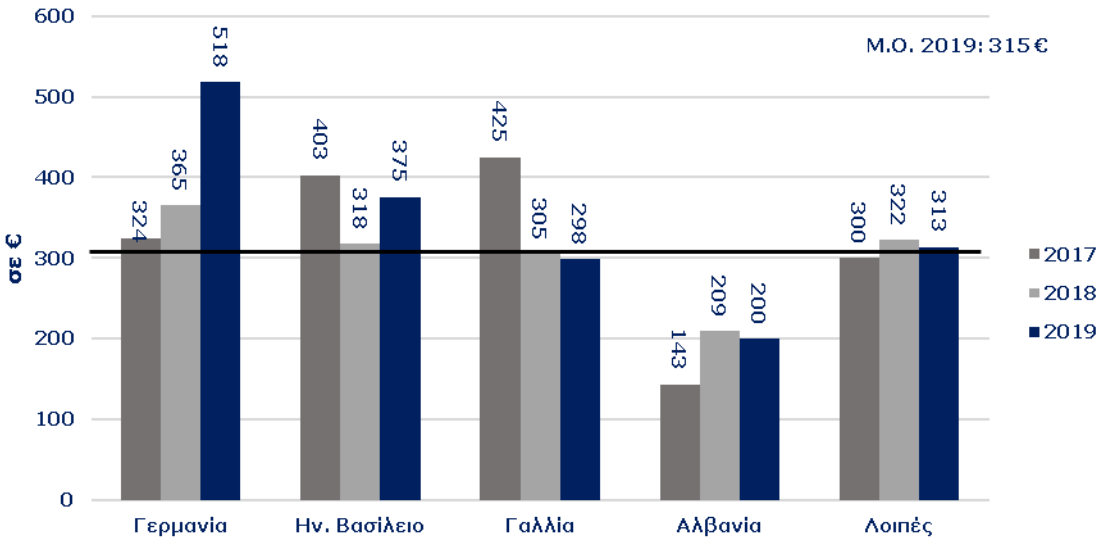

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +12% (από € 68 το 2017 σε € 76 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-5%, από € 52 το 2017 σε € 50 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-17%, από € 52 το 2017 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+23%, από € 79 το 2017 σε € 97 το 2019), Κρήτη (+3%, από € 81 το 2017 σε € 83 το 2019), Ιόνια Νησιά (+13%, από € 71 το 2017 σε € 80 το 2019), Αττική (+8%, από € 71 το 2017 σε € 76 το 2019), Θεσσαλία (+26%, από € 58 το 2017 σε € 73 το 2019), Ήπειρος (+10%, από € 59 το 2017 σε € 65 το 2019), Πελοπόννησος (+9%, από € 59 το 2017 σε € 64 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 56 το 2017 σε € 60 το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+10%, από € 52 το 2017 σε € 57 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+1%, από € 56 το 2017 σε € 57 το 2019) και Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 45 το 2017 σε € 55 το 2019).

Πίνακας 53: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	79	86	97	23%
Κρήτη	81	72	83	3%
Ιόνια Νησιά	71	68	80	13%
Αττικής	71	73	76	8%
Θεσσαλία	58	64	73	26%
Ήπειρος	59	66	65	10%
Πελοπόννησος	59	63	64	9%
Στερεά Ελλάδα	56	65	60	8%
Βόρειο Αιγαίο	52	53	57	10%
Δυτική Ελλάδα	**56**	**67**	**57**	**1%**
Κεντρική Μακεδονία	45	51	55	21%
Δυτική Μακεδονία	52	46	50	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	52	50	43	-17%
Ελλάδα	**68**	**69**	**76**	**12%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 79 το 2017, € 86 το 2018 και € 97 το 2019), Κρήτης (€ 81 το 2017, € 72 το 2018 και € 83 το 2019), Ιονίων Νήσων (μόνο το 2017 και το 2019, € 71 το 2017, € 68 το 2018 και € 80 το 2019) και Αττικής (€ 71 το 2017, € 73 το 2018 και € 76 το 2019).

Διάγραμμα 65: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

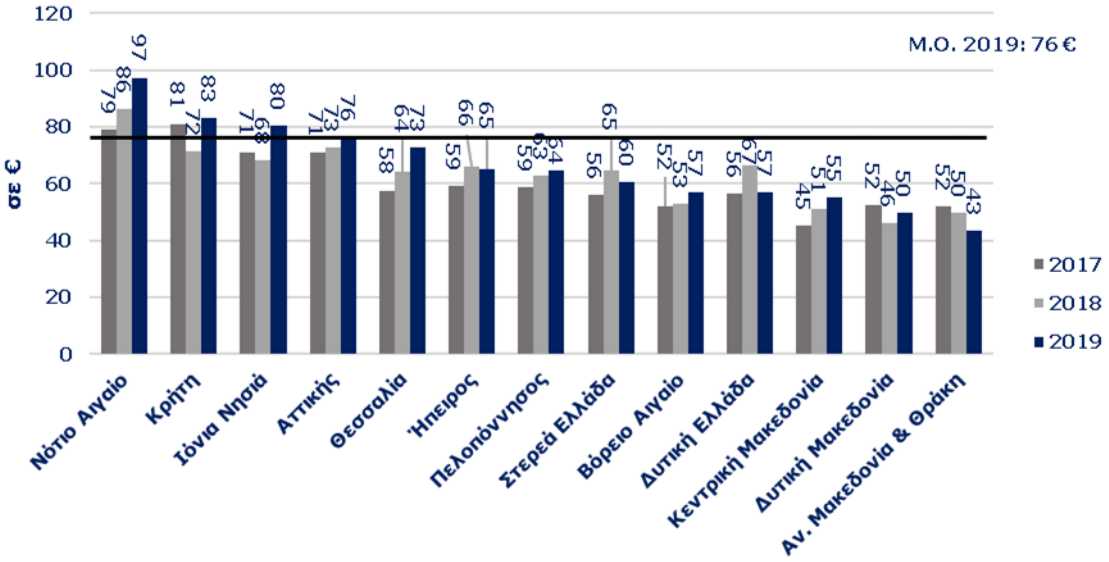

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +1% (από € 56 το 2017 σε € 57 το 2019). Η αύξηση αυτή, οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από σχεδόν όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-25%, από € 69 το 2017 σε € 52 το 2019) και της Γαλλίας (-26%, από € 69 το 2017 σε € 51 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Αλβανία (+15%, από € 102 το 2017 σε € 118 το 2019), Γερμανία (+15%, από € 47 το 2017 σε € 54 το 2019) και Λοιπές (+8%, από € 50 το 2017 σε € 54 το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2017, 2018 και 2019 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 17%, 4% και 25% αντίστοιχα.

Πίνακας 54: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Αλβανία	102	130	118	15%
Γερμανία	47	56	54	15%
Ην. Βασίλειο	69	75	52	-25%
Γαλλία	69	51	51	-26%
Λοιπές	50	63	54	8%
Περιφέρεια	**56**	**67**	**57**	**1%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Αλβανίας (€ 102 το 2017, € 130 το 2018 και € 118 το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, του Ην. Βασιλείου (€ 69 το 2017, € 75 το 2018 και € 52 το 2019) μόνο για τα έτη 2017 και 2018, την αγορά της Γαλλίας (€ 69 το 2017, € 51 το 2018 και € 51 το 2019) μόνο για το 2017 ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (€ 47 το 2017, € 56 το 2018 και € 54 το 2019) και των Λοιπών (€ 50 το 2017, € 63 το 2018 και € 54 το 2019) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 66: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2017-2019

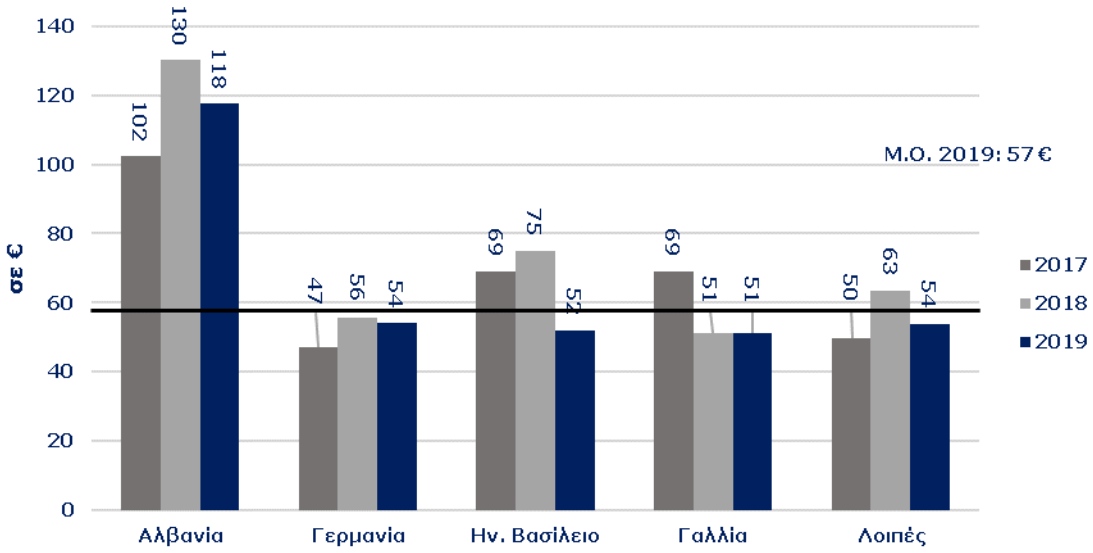

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+0,3%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+7%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+0,3%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+29%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες Κρήτης (-2%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-9%, από 8,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Ιονίων Νήσων (-7%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-3%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Πίνακας 55: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Κρήτη	8,4	8,4	8,2	-2%
Βόρειο Αιγαίο	8,8	8,0	8,1	-9%
Ιόνια Νησιά	8,4	7,8	7,8	-7%
Νότιο Αιγαίο	7,9	7,7	7,7	-3%
Πελοπόννησος	7,2	7,5	7,2	0%
Θεσσαλία	7,2	6,2	6,1	-16%
Κεντρική Μακεδονία	5,6	5,7	6,0	7%
Αττικής	5,7	5,5	5,7	0%
Δυτική Ελλάδα	**5,0**	**4,6**	**5,5**	**11%**
Δυτική Μακεδονία	3,9	3,8	5,0	29%
Στερεά Ελλάδα	5,4	5,5	4,4	-18%
Ήπειρος	5,1	4,1	3,9	-24%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	3,4	2,7	-34%
Ελλάδα	**6,8**	**6,5**	**6,3**	**-6%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (8,8 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,0 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (7,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Πελοποννήσου (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,2 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019) μόνο το 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,6 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (5,7 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (5,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,6 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (3,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (5,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 67: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

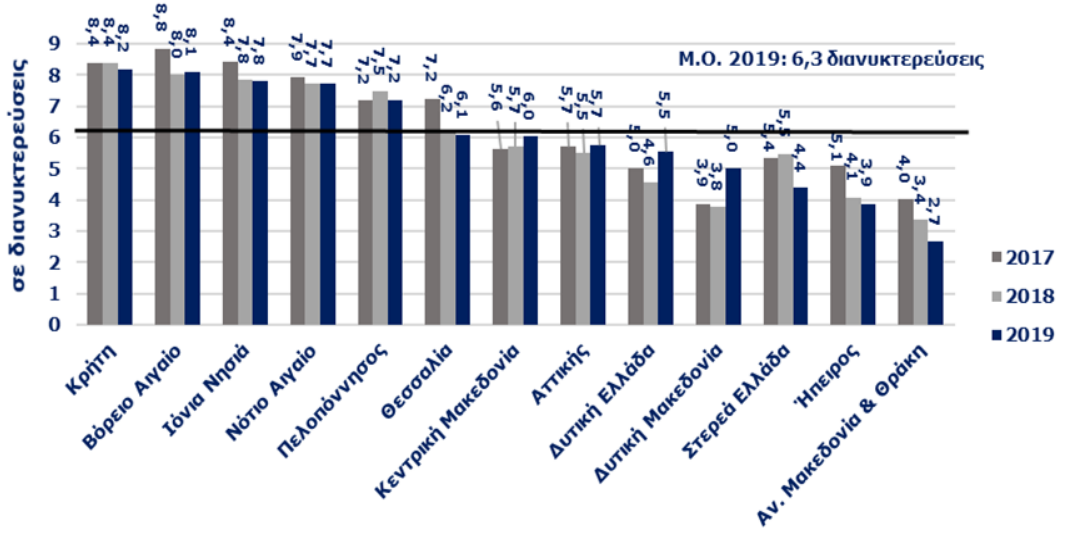

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +11% (από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους αγορές, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (+39%, από 6,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 9,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Ην. Βασιλείου (+24%, από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Αλβανίας (+22%, από 1,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 1,7 διανυκτερεύσεις το 2019) να σημειώνουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γαλλίας (-6%, από 6,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (-3%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2017, 2018 και 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 26%, 30% και 13% αντίστοιχα.

Πίνακας 56: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	6,9	6,5	9,6	39%
Ην. Βασίλειο	5,8	4,2	7,2	24%
Γαλλία	6,2	6,0	5,8	-6%
Αλβανία	1,4	1,6	1,7	22%
Λοιπές	6,0	5,1	5,8	-3%
Περιφέρεια	**5,0**	**4,6**	**5,5**	**11%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (6,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 9,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Γαλλίας (6,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,0 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (6,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, του Ην. Βασιλείου (5,8 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,2 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019) μόνο τα έτη 2017 και 2019 ενώ αντίθετα μόνο η αγορά της Αλβανίας (1,4 διανυκτερεύσεις

το 2017, 1,6 διανυκτερεύσεις το 2018 και 1,7 διανυκτερεύσεις το 2019) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Δυτικής Ελλάδας συμπιέζεται από την χαμηλή διάρκεια παραμονής των επισκεπτών από την Αλβανία (1η αγορά σε αριθμό επισκεπτών).

Διάγραμμα 68: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

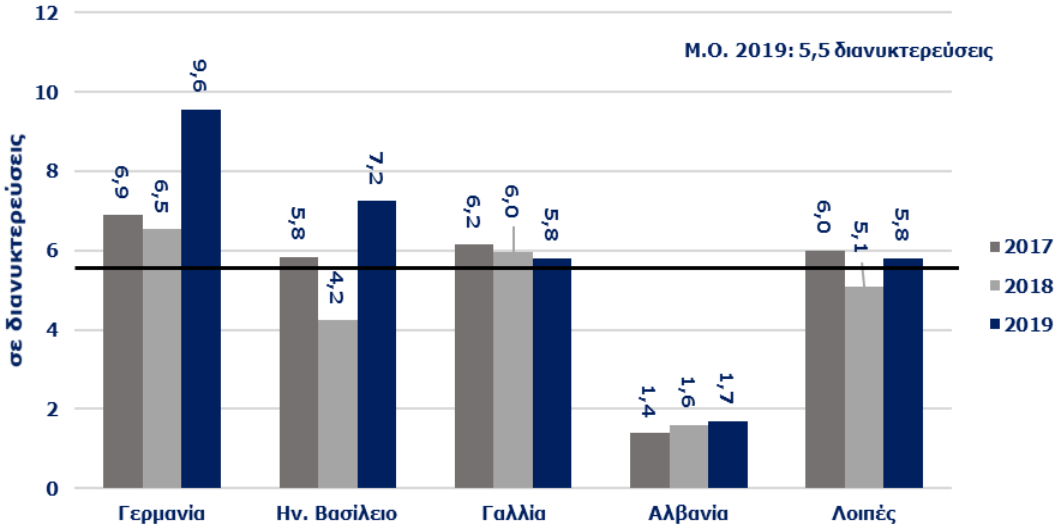

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες αγορές

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δέχεται κάθε χρόνο χιλιάδες επισκέψεις κυρίως στις ανεπτυγμένες τουριστικά Ενότητες της Αχαΐας και της Ηλείας. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό επισκέψεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι:

Αλβανία: Η αλβανική αγορά όπως καταγράφεται και στην ενότητα 5.1.2, αποτελεί λόγω εγγύτητας, την κύρια αγορά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σημειώνοντας μείωση επισκέψεων κατά -4% (από 139 χιλ. το 2018 σε 133 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η πανδημία και οι επακόλουθοι περιορισμοί προβλέπεται να οδηγήσουν την αλβανική οικονομία σε μια βαθιά ύφεση το 2020 παρά τις καλές επιδόσεις του γεωργικού τομέα και την υλοποίηση των έργων ανοικοδόμησης μετά τον σεισμό. Οι δημόσιες επενδύσεις και οι εξαγωγές αναμένεται να υποστηρίξουν μια μερική οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ η αβεβαιότητα σχετικά με τα διεθνή ταξίδια και η ήπια ανάκαμψη στην ΕΕ, θα επηρεάσουν της εξαγωγές υπηρεσιών, τις άμεσες ξένες επενδύσεις και τα εμβάσματα. Η οικονομία αναμένεται να ανακτήσει το επίπεδο παραγωγής του 2019 το 2022, αλλά τα δημόσια οικονομικά είναι απίθανο να φτάσουν τα επίπεδα χρέους και ελλείμματος πριν από την κρίση.

Γερμανία: η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2019 την 2^{η} μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας μείωση κατά -1% (από 71 χιλ. το 2018 σε 70 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η γερμανική οικονομία βρίσκεται σε ιστορική ύφεση το 2020, η οποία όμως αναμένεται να ανακάμψει το 2021 και το 2022. Αν και η πτώση του τρέχοντος έτους φαίνεται πιθανότατα να είναι λιγότερο σοβαρή απ' ότι αναμενόταν αρχικά, οι προοπτικές παραμένουν αβέβαιες εξαιτίας της αύξησης των κρουσμάτων κοροναϊού και των διαρθρωτικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η μεταποίηση. Μεγάλης κλίμακας πολιτικές παρεμβάσεις αναμένεται να συνεχίσουν να εφαρμόζονται για την αποφυγή πτωχεύσεων και μαζικών απολύσεων. Το δημοσιονομικό κόστος της κρίσης θα συνεχίσει να συσσωρεύεται, αλλά το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί το 2021 και το 2022.

Γαλλία: η γαλλική αγορά αποτελεί την 3η μεγαλύτερη αγορά για το 2019 της Περιφέρειας σημειώνοντας αύξηση επισκέψεων κατά +25% (από 44 χιλ. το 2018 σε 55 χιλ. το 2019). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΑΕΠ της Γαλλίας αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020. Υποστηριζόμενο από φορολογικά μέτρα που αποσκοπούν στην διασφάλιση της ρευστότητας για τις επιχειρήσεις και στην προστασία της απασχόλησης, η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να ανακάμψει αργά. Ωστόσο, στο τέλος του 2022, το ΑΕΠ και η απασχόληση προβλέπεται να είναι χαμηλότερα απ' ότι ήταν στο τέλος του 2019. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί στο 10½% του ΑΕΠ το 2020, προτού μειωθεί στο 8¼% το 2021. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να αυξηθεί σταθερά, στο 119½% το 2022.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2019 την 4η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας αύξηση επισκέψεων κατά +12% (από 43 χιλ. το 2018 σε 48 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020, λόγω της μεγάλης μείωσης της εγχώριας ζήτησης, ως συνέπεια της πανδημίας. Η ανάκαμψη το 2021 προβλέπεται να είναι ήπια. Η ιδιωτική κατανάλωση οφείλεται για το μεγαλύτερο μέρος της ανάκαμψης το 2021, ενώ οι επενδύσεις των επιχειρήσεων αναμένεται να πάρουν περισσότερο χρόνο για να ανακάμψουν λόγω των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της πανδημίας και της ανάγκης προσαρμογής στις νέες, πολύ λιγότερο ευεργετικές εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να αυξηθεί κατά το τρέχον έτος πάνω από τα επίπεδα που είχαν καταγραφεί κατά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ενώ το χρέος αναμένεται να παραμείνει πολύ πάνω από το 100% του ΑΕΠ για όλη την περίοδο πρόβλεψης.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ[8], 2014-2019

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 14 εκατ. το 2014 σε 21 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+90%, από 3,0 εκατ. το 2014 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+55%, από 3,3 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+34%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+43%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+84%, από 1,2 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+66%, από 900 χιλ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+46%, από 783 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+70%, από 481 χιλ. το 2014 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+31%, από 551 χιλ. το 2014 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+27%, από 555 χιλ. το 2014 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+56%, από 391 χιλ. το 2014 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+24%, από 324 χιλ. το 2014 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+20%, από 127 χιλ. το 2014 σε 152 χιλ. το 2019).

Πίνακας 57: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	5.519.195	5.756.216	90%
Κρήτης	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	5.123.357	5.033.786	55%
Αττικής	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.752.032	4.844.993	34%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	3.078.324	3.092.167	43%
Ιονίων Νήσων	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	2.249.351	2.290.210	84%
Πελοποννήσου	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.545.023	1.492.741	66%
Θεσσαλίας	783.215	814.656	813.763	923.834	1.103.055	1.145.714	46%
Στερεάς Ελλάδας	481.002	513.600	541.231	598.656	777.273	817.403	70%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	550.722	606.705	605.998	649.015	715.274	720.197	31%
Δυτικής Ελλάδας	**555.166**	**645.768**	**588.632**	**633.483**	**703.144**	**704.592**	**27%**
Ηπείρου	390.806	385.687	406.791	457.581	620.253	611.459	56%
Βορείου Αιγαίου	323.532	353.364	286.460	343.099	389.048	401.790	24%
Δυτικής Μακεδονίας	126.992	122.935	118.766	131.741	143.538	152.498	20%
Ελλάδα	**17.418.863**	**18.478.701**	**18.996.381**	**20.936.316**	**26.718.867**	**27.063.766**	**55%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[8]Για τα έτη 2010-2017 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2018-2019 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (21%), της Κρήτης (19%), της Αττικής (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 78% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2019

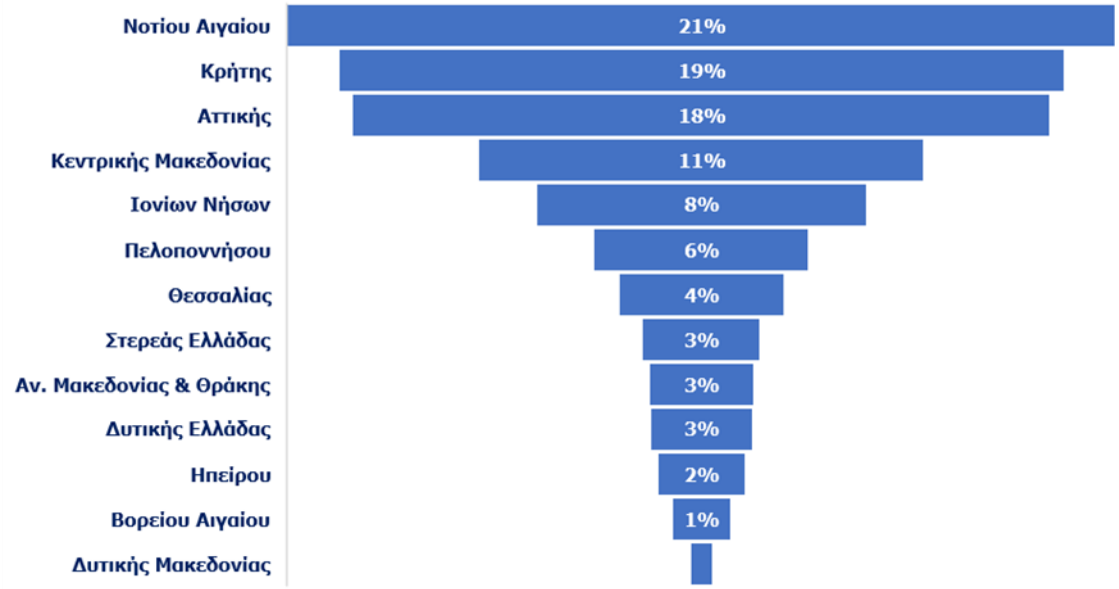

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+66%, από 11,9 εκατ. το 2014 σε 19,7 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+33%, από 5,5 εκατ. το 2014 σε 7,4 εκατ. το 2019). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 68% το 2014 σε 73% το 2019) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 32% το 2014 σε 27% το 2019).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσώπευε το 2019 το 3% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +27% σε σύγκριση με το 2014 (από 555 χιλ. το 2014 σε 705 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +56% (από 188 χιλ. το 2014 σε 294 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +12% (από 367 χιλ. το 2014 σε 410 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική: Αχαΐα (+33%, από 226 χιλ. το 2014 σε 299 χιλ. το 2019), Ηλεία (+34%, από 214 χιλ. το 2014 σε 285 χιλ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανία (+3%, από 116 χιλ. το 2014 σε 120 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι ημεδαποί κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με πτωτική όμως τάση (από 66% το 2014 σε 58% το 2019).

Πίνακας 58: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αχαΐας	Αλλοδαποί	45.937	42.521	47.125	56.698	77.284	82.877	80%
	Ημεδαποί	179.744	182.785	199.057	210.834	220.841	216.460	20%
Ηλείας	Αλλοδαποί	128.360	198.376	128.474	151.639	194.513	190.287	48%
	Ημεδαποί	85.386	95.732	91.785	90.557	97.154	95.188	11%
Αιτωλοακαρνανίας	Αλλοδαποί	13.904	19.759	21.121	23.220	19.036	20.938	51%
	Ημεδαποί	101.835	106.595	101.070	100.535	94.316	98.842	-3%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**188.201**	**260.656**	**196.720**	**231.557**	**290.833**	**294.102**	**56%**
	Ημεδαποί	**366.965**	**385.112**	**391.912**	**401.926**	**412.311**	**410.490**	**12%**
Σύνολο Περιφέρειας		**555.166**	**645.768**	**588.632**	**633.483**	**703.144**	**704.592**	**27%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Αχαΐας (42%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν η Ηλεία (41%) και η Αιτωλοακαρνανία (17%).

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

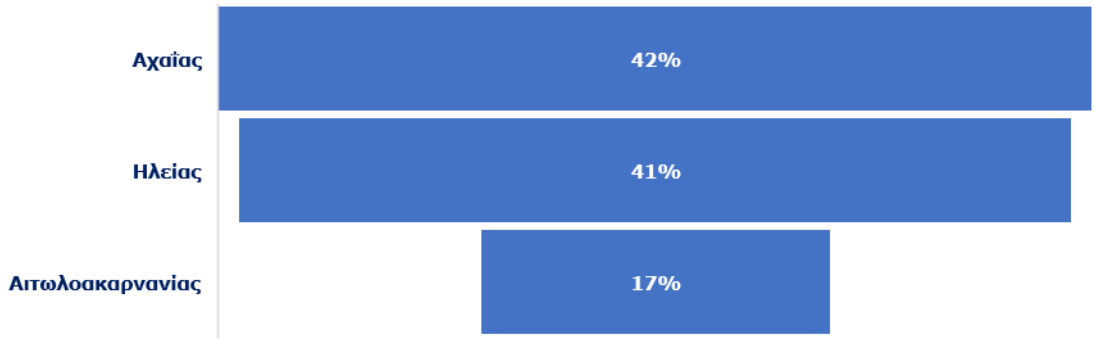

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 74 εκατ. το 2014 σε 109 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+71%, από 17,8 εκατ. το 2014 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+36%, από 20,6 εκατ. το 2014 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+61%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+36%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+31%, από 7,8 εκατ. το 2014 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+62%, από 2,4 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+36%, από 2,0 εκατ. το 2014 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+67%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+28%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+21%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+26%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+66%, από 938 χιλ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+3%, από 303 χιλ. το 2014 σε 313 χιλ. το 2019).

Πίνακας 59: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	29.827.901	30.592.824	71%
Κρήτης	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	29.003.095	27.962.541	36%
Ιονίων Νήσων	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	12.772.411	12.790.429	61%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	10.741.397	10.809.343	36%
Αττικής	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	10.172.299	10.260.847	31%
Πελοποννήσου	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	4.056.025	3.936.868	62%
Θεσσαλίας	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.612.402	2.661.626	36%
Στερεάς Ελλάδας	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	2.164.657	2.163.593	67%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	2.185.358	2.152.142	28%
Βορείου Αιγαίου	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	2.060.052	2.005.706	21%
Δυτικής Ελλάδας	**1.580.920**	**1.740.236**	**1.807.778**	**1.902.912**	**1.972.498**	**1.999.273**	**26%**
Ηπείρου	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.550.470	1.558.985	66%
Δυτικής Μακεδονίας	302.976	288.976	269.903	294.448	340.159	312.803	3%
Ελλάδα	**73.952.202**	**76.772.113**	**79.885.024**	**87.628.373**	**109.458.724**	**109.206.980**	**48%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

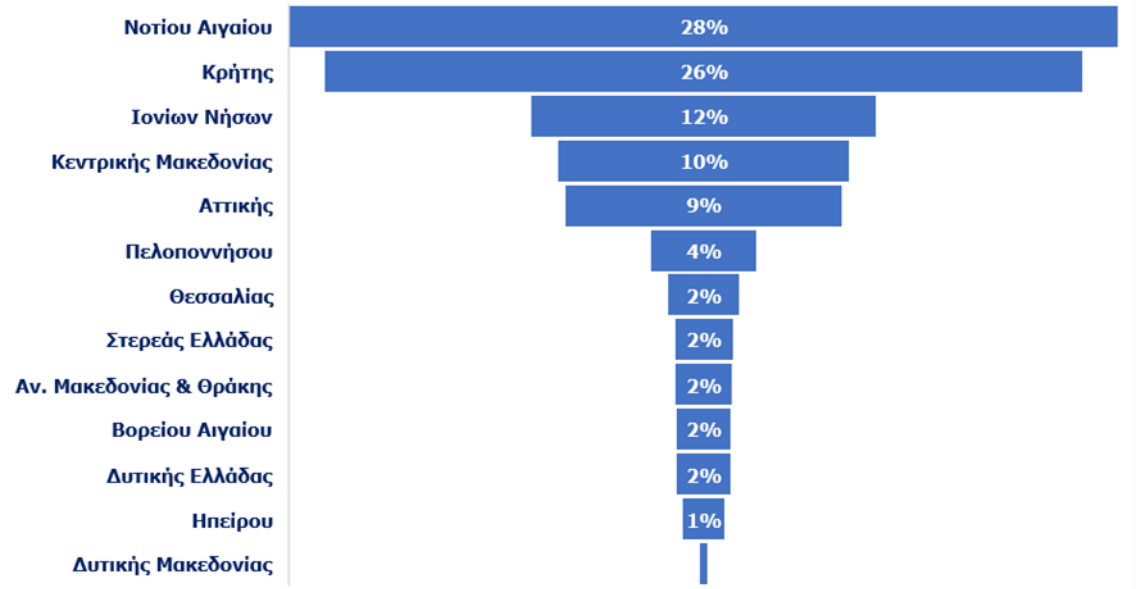

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+52%, από 60,9 εκατ. το 2014 σε 92,4 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+29%, από 13,0 εκατ. το 2014 σε 16,8 εκατ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 82% το 2014 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 18% το 2014 σε 15% το 2019).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσώπευε το 2019 μόλις το 2% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +26% σε σύγκριση με το 2014 (από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +47% (από 751 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +8% (από 830 χιλ. το 2014 σε 896 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ηλεία (+27%, από 714 χιλ. το 2014 σε 907 χιλ. το 2019), Αχαΐα (+31%, από 589 χιλ. το 2014 σε 769 χιλ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανία (+16%, από 278 χιλ. το 2014 σε 323 χιλ. το 2019). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα για το 2019 προέρχεται από αλλοδαπούς τουρίστες με αυξητική τάση (από 47% το 2014 σε 55% το 2019).

Πίνακας 60: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ηλείας	Αλλοδαποί	504.800	624.423	587.458	647.603	695.132	658.697	30%
	Ημεδαποί	209.003	217.030	236.460	230.180	245.193	248.675	19%
Αχαΐας	Αλλοδαποί	187.210	141.074	180.743	213.552	284.050	321.336	72%
	Ημεδαποί	401.572	427.432	462.203	472.774	458.345	447.474	11%
Αιτωλοακαρνανίας	Αλλοδαποί	58.596	101.579	125.858	131.181	86.762	123.109	110%
	Ημεδαποί	219.739	228.698	215.056	207.622	203.016	199.982	-9%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**750.606**	**867.076**	**894.059**	**992.336**	**1.065.944**	**1.103.142**	**47%**
	Ημεδαποί	**830.314**	**873.160**	**913.719**	**910.576**	**906.554**	**896.131**	**8%**
Σύνολο Περιφέρειας		**1.580.920**	**1.740.236**	**1.807.778**	**1.902.912**	**1.972.498**	**1.999.273**	**26%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Ηλείας εμφάνισε το 2019 το υψηλότερο ποσοστό (45%) και ακολούθως οι Ενότητες Αχαΐας (38%) και Αιτωλοακαρνανίας (16%).

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

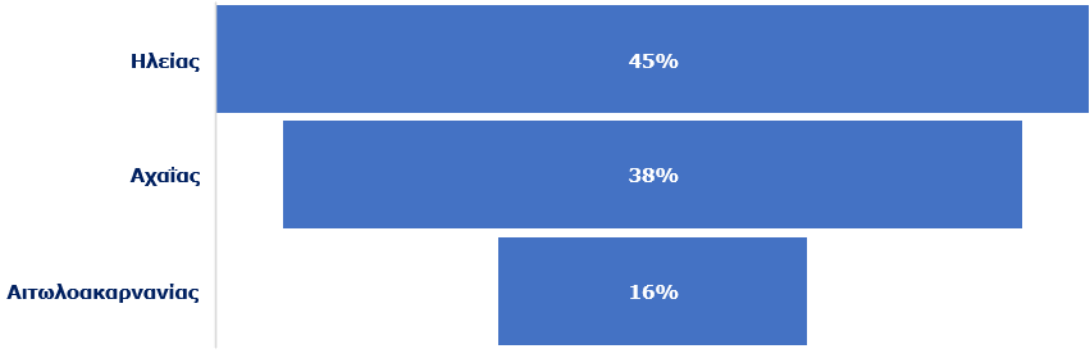

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε βελτίωση (από 47% το 2014 σε 49% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Κρήτη (από 62% το 2014 σε 57% το 2019), το Βόρειο Αιγαίο (από 36% το 2014 σε 35% το 2019) και την Δυτική Μακεδονία (από 18% το 2014 σε 15% το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (από 55% το 2014 σε 58% το 2019), Ιόνια Νησιά (από 54% το 2014 σε 57% το 2019), Αττική (από 45% το 2014 σε 49% το 2019), Δυτική Ελλάδα (από 32% το 2014 σε 33% το 2019), Θεσσαλία (από 30% το 2014 σε 32% το 2019), Πελοπόννησο (από 27% το 2014 σε 32% το 2019), Ήπειρο (από 27% το 2014 σε 30% το 2019) και Στερεά Ελλάδα (από 22% το 2014 σε 27% το 2019). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το ποσοστό πληρότητας στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (από 44% το 2014 σε 44% το 2019) και Α. Μακεδονίας & Θράκης (από 34% το 2014 σε 34% το 2019) παρέμεινε πρακτικά αμετάβλητο.

Πίνακας 61: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Νοτίου Αιγαίου	55%	59%	58%	62%	59%	58%
Ιονίων Νήσων	54%	60%	62%	64%	60%	57%
Κρήτης	62%	62%	65%	67%	62%	57%
Αττικής	45%	47%	47%	51%	50%	49%
Κεντρικής Μακεδονίας	44%	46%	46%	49%	44%	44%
Βορείου Αιγαίου	36%	39%	33%	37%	36%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34%	36%	36%	37%	35%	34%
Δυτικής Ελλάδας	**32%**	**34%**	**35%**	**36%**	**34%**	**33%**
Θεσσαλίας	30%	30%	30%	32%	32%	32%
Πελοποννήσου	27%	27%	31%	32%	34%	32%
Ηπείρου	27%	26%	28%	31%	30%	30%
Στερεάς Ελλάδας	22%	23%	26%	28%	28%	27%
Δυτικής Μακεδονίας	18%	17%	16%	17%	17%	15%
Ελλάδα	**47%**	**49%**	**50%**	**53%**	**51%**	**49%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε βελτίωση (από 32% το 2014 σε 33% το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Ηλείας (από 34% το 2014 σε 36% το 2019) και Αχαΐας (από 31% το 2014 σε 33% το 2019) να σημειώνουν βελτίωση και την Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας (από 28% το 2014 σε 26% το 2019) επιδείνωση.

Πίνακας 62: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ηλείας	34%	39%	38%	39%	38%	36%
Αχαΐας	31%	29%	33%	35%	33%	33%
Αιτωλοακαρνανίας	28%	31%	33%	32%	26%	26%
Δυτική Ελλάδα	**32%**	**34%**	**35%**	**36%**	**34%**	**33%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014-2019

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +72% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +109% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +12% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 63: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	1.360.945	178%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	532.027	9%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	1.015.320	307%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	80.885	146%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	938.572	39%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	116.185	-38%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	632.395	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	38.368	-44%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	183.670	98%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	189.212	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	258.685	137%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	105.475	0%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	179.517	74%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	145.396	24%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	123.797	96%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	153.976	29%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	166.972	165%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	36.952	17%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	36.765	1756%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	121.832	21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	105.432	42%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	49.253	800%
Δυτικής Ελλάδας	**Αλλοδαποί**	**11.237**	**11.760**	**13.594**	**17.086**	**21.346**	**24.186**	**115%**
	Ημεδαποί	**36.251**	**31.494**	**45.964**	**53.157**	**49.585**	**45.720**	**26%**
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	3.620	71%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	17.466	13%
	Αλλοδαποί	**2.405.474**	**3.034.733**	**3.715.891**	**4.003.038**	**4.639.951**	**5.029.876**	**109%**
	Ημεδαποί	**1.459.447**	**1.659.619**	**1.941.818**	**1.903.335**	**1.770.408**	**1.632.747**	**12%**
Σύνολο Χώρας		**3.864.921**	**4.694.352**	**5.657.709**	**5.906.373**	**6.410.359**	**6.662.623**	**72%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+288% ή +814 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.096 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+93% ή +913 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.893 χιλ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+22% ή +192 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 1.055 χιλ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+24% ή +131 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιο τους την περίοδο 2014-2019 (από 62% το 2014 σε 75% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 25% το 2019). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 73: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

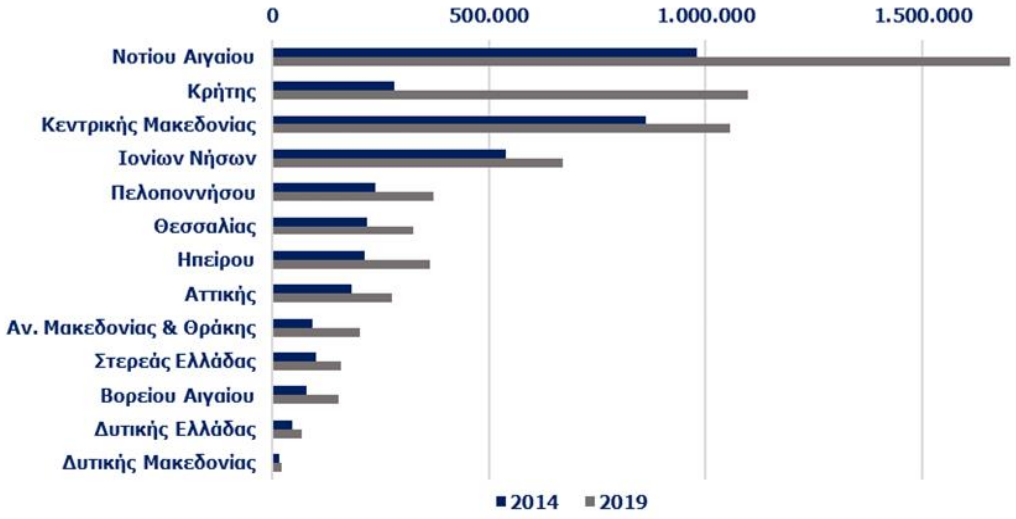

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +47% ή +22 χιλ. (από 47 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +115% (από 11 χιλ. το 2014 σε 24 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +26% (από 36 χιλ. το 2014 σε 46 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2019 αντιπροσώπευε το 1% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +61% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +82% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +6% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Πίνακας 64: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704	6.081.967	191%
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071	2.282.470	16%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306	5.217.908	7%
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847	415.978	-51%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633	5.253.003	253%
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889	338.956	179%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807	4.772.731	44%
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842	264.017	-44%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878	1.404.505	132%
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054	317.732	6%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258	865.636	57%
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998	489.003	28%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817	907.484	187%
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310	142.932	48%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422	553.012	45%
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362	474.427	-8%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470	646.245	13%
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301	238.649	563%
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224	361.572	44%
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845	353.863	13%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890	242.460	3519%
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097	379.992	46%
Δυτικής Ελλάδας	**Αλλοδαποί**	**50.899**	**54.848**	**50.471**	**58.426**	**71.199**	**84.228**	**65%**
	Ημεδαποί	**214.750**	**140.380**	**164.803**	**187.524**	**162.135**	**146.720**	**-32%**
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297	6.355	38%
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085	35.720	11%
	Αλλοδαποί	**14.536.887**	**17.684.462**	**21.185.079**	**22.689.151**	**25.153.905**	**26.397.106**	**82%**
	Ημεδαποί	**5.564.737**	**6.613.860**	**7.331.626**	**7.034.641**	**6.363.836**	**5.880.459**	**6%**
Σύνολο Χώρας		**20.101.624**	**24.298.322**	**28.516.705**	**29.723.792**	**31.517.741**	**32.277.565**	**61%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 266 χιλ. το 2014 σε 231 χιλ. το 2019) και της Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+106% ή +4,3 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,4 εκατ. το 2019), της Κρήτης (+248% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019), των Ιονίων Νήσων (+33% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και της Ηπείρου (+90% ή +816 χιλ., από 906 χιλ. το 2014 σε 1,7 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής

Μακεδονίας και των Ιονίων Νήσων το 2019 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014-2019 (από 72% το 2014 σε 82% το 2019) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 18% το 2019).

Διάγραμμα 74: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

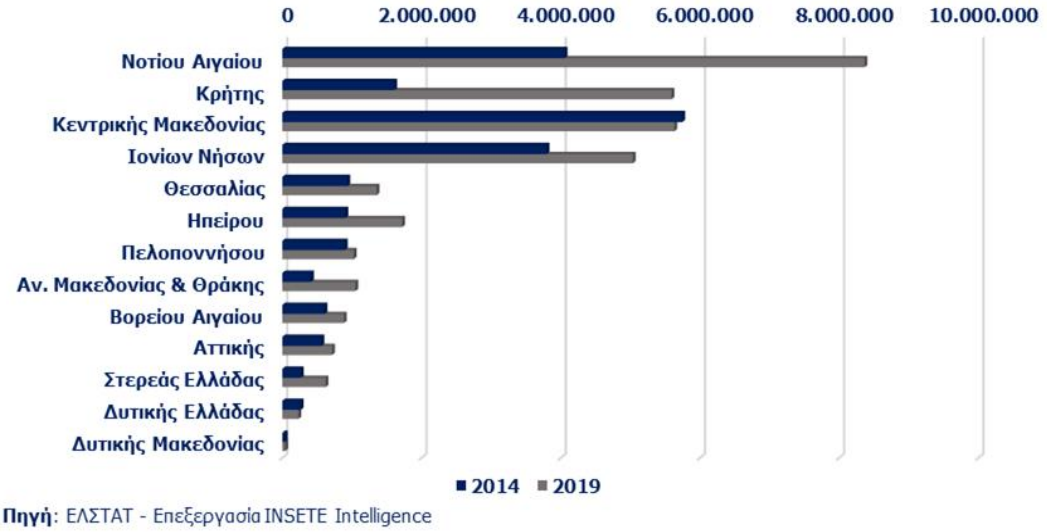

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -13% ή -35 χιλ. (από 266 χιλ. το 2014 σε 231 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση +65% (από 51 χιλ. το 2014 σε 84 χιλ. το 2019) και από ημεδαπούς μείωση κατά -32% (από 215 χιλ. το 2014 σε 147 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2019 αντιπροσώπευε το 1% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΤΙΜΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018-2019

Σε αυτή την Ενότητα, αποτυπώνονται οι τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού και ανά Περιφέρεια. Τα στοιχεία προέρχονται από την trivago και ως εκ τούτου αφορούν μάλλον στην αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την τάση στους επιμέρους προορισμούς. Για την καλύτερη ερμηνεία των στοιχείων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι προκύπτουν από διοικητικά στοιχεία από το αρχείο της trivago, χωρίς στατιστική επεξεργασία για αναγωγή στο σύνολο. Συνεπώς υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οι τιμές των ξενοδοχείων βασίζεται σε clickouts[9],
- Ο μήνας αφορά στον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι στον μήνα κράτησης.
- Οι τιμές των ξενοδοχείων αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών. Η στάθμιση γίνεται με βάση τον αριθμό clickouts.

5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Λόγω της μη διαθεσιμότητας στοιχείων για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, χρησιμοποιούμε τα στοιχεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι Ενότητες Αχαΐας και Ηλείας οι οποίες διοικητικά ανήκουν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2018–2019 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται κυρίως τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια, όλοι οι μήνες σημειώνουν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τους μήνες Ιούλιο (-2%, από € 302 το 2018 σε € 296 το 2019), Αύγουστο (-10%, από € 348 το 2018 σε € 313 το 2019) και Σεπτέμβριο (-1%, από € 230 το 2018 σε € 229 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφονται τους μήνες Ιανουάριο (+35%, από € 105 το 2018 σε € 142 το 2019), Μάρτιο (+23%, από € 125 το 2018 σε € 153 το 2019) και Οκτώβριο (+18%, από € 172 το 2018 σε € 203 το 2019).

[9] Το clickout γίνεται όταν ο επισκέπτης μεταβεί από το site της trivago κάνοντας «κλικ» σε ένα συνεργαζόμενο online travel agent.

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι μικτή, με τους μήνες Ιανουάριο (+7%, από € 91 το 2018 σε € 98 το 2019), Μάρτιο (+18%, από € 88 το 2018 σε € 104 το 2019), Ιούνιο (+2%, από € 110 το 2018 σε € 112 το 2019), Οκτώβριο (+10%, από € 93 το 2018 σε € 102 το 2019) και Νοέμβριο (+12%, από € 90 το 2018 σε € 101 το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Φεβρουάριο (-21%, από € 109 το 2018 σε € 86 το 2019), Απρίλιο (-0,3%, από € 102 το 2018 σε € 102 το 2019), Μάιο (-9%, από € 99 το 2018 σε € 90 το 2019), Ιούλιο (-6%, από € 138 το 2018 σε € 130 το 2019), Αύγουστο (-5%, από € 151 το 2018 σε € 143 το 2019) και Σεπτέμβριο (-1%, από € 108 το 2018 σε € 107 το 2019) μείωση.

Η εικόνα στα 3* δωμάτια είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Φεβρουάριο (-12%, από € 78 το 2018 σε € 69 το 2019), Απρίλιο (-1%, από € 74 το 2018 σε € 73 το 2019), Μάιο (-3%, από € 66 το 2018 σε € 64 το 2019) και Σεπτέμβριο (-1%, από € 94 το 2018 σε € 93 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφονται τους μήνες Μάρτιο (+16%, από € 66 το 2018 σε € 77 το 2019) και Οκτώβριο (+11%, από € 62 το 2018 σε € 69 το 2019).

Τέλος, τα δωμάτια 1*-2* σημειώνουν μικτή εικόνα, με τους μήνες Μάρτιο (+15%, από € 53 το 2018 σε € 61 το 2019), Ιούνιο (+4%, από € 51 το 2018 σε € 53 το 2019), Σεπτέμβριο (+3%, από € 50 το 2018 σε € 51 το 2019), Οκτώβριο (+14%, από € 50 το 2018 σε € 57 το 2019) και Νοέμβριο (+5%, από € 53 το 2018 σε € 55 το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Ιανουάριο (-15%, από € 67 το 2018 σε € 57 το 2019), Φεβρουάριο (-26%, από € 72 το 2018 σε € 53 το 2019), Απρίλιο (-1%, από € 57 το 2018 σε € 56 το 2019), Μάιο (-8%, από € 51 το 2018 σε € 47 το 2019), Ιούλιο (-2%, από € 61 το 2018 σε € 60 το 2019) και Αύγουστο (-3%, από € 67 το 2018 σε € 65 το 2019) μείωση.

Πίνακας 65: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018–2019

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2018-2019												
	5*			4*			3*			1*-2*		
Μήνας	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ
Ιανουάριος	105	142	35%	91	98	7%	72	72	0%	67	57	-15%
Φεβρουάριος	120	126	4%	109	86	-21%	78	69	-12%	72	53	-26%
Μάρτιος	125	153	23%	88	104	18%	66	77	16%	53	61	15%
Απρίλιος	187	208	11%	102	102	-0,3%	74	73	-1%	57	56	-1%
Μάιος	188	199	6%	99	90	-9%	66	64	-3%	51	47	-8%
Ιούνιος	227	252	11%	110	112	2%	70	71	2%	51	53	4%
Ιούλιος	302	296	-2%	138	130	-6%	83	84	1%	61	60	-2%
Αύγουστος	348	313	-10%	151	143	-5%	94	93	-1%	67	65	-3%
Σεπτέμβριος	230	229	-1%	108	107	-1%	67	69	2%	50	51	3%
Οκτώβριος	172	203	18%	93	102	10%	62	69	11%	50	57	14%
Νοέμβριος	149	159	7%	90	101	12%	65	67	3%	53	55	5%
Δεκέμβριος	148	Μ.Δ.		107	Μ.Δ.		77	Μ.Δ.		61	Μ.Δ.	

Πηγή: Trivago - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 1.505 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.594 ξενοδοχεία[10] τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 129.101 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό[11].

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 40% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 28% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 20% των μονάδων και το 30% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 11% των μονάδων και το 14% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας για τα ξενοδοχεία 5*, Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4* και Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας και Κυκλάδων για τα ξενοδοχεία 2*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ[12], ΚΠΦ[13], Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

[10] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

[11] Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015.

[12] Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

[13] Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 66: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	82.856	115.970	99.219	101.570
Κύκλος Εργασιών	2.941.495.981	2.189.870.403	988.629.544	699.449.071
ΚΠΦΤΑ	863.077.696	542.784.689	210.627.481	110.776.888
ως % του Κύκλου Εργασιών	29%	25%	21%	16%
ΚΠΦ	142.679.063	232.456.728	60.475.942	37.080.164
ως % του Κύκλου Εργασιών	5%	11%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	1.893.281.519	1.051.359.492	376.545.212	190.008.075
Ίδια Κεφάλαια	5.582.619.328	3.545.016.844	2.038.342.293	1.554.048.054
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.567.534.467	1.509.276.884	651.694.485	206.947.393
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,8	0,4	0,3	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,3	2,8	3,1	1,9

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 6,8 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 12,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 6,9 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,5 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ σε επίπεδο ΚΠΦ υστερούν έναντι μόνο των 4*. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ ως μάλλον χαμηλός, για τα 4* ως ικανοποιητικοί και οι δύο, για τα 3* ως ικανοποιητικός και ως μάλλον χαμηλός αντίστοιχα ενώ για τα 2* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 67: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	35.501	18.883	9.964	6.886
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	22.850	9.066	3.795	1.871
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	67.377	30.568	20.544	15.300
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	55.126	13.014	6.568	2.037

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 67, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 66.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 14 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 14 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 884 δωμάτια στις κατηγορίες 4* και 3*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 11% των μονάδων και το 21% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων και το 9% των μονάδων και το 13% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων.

Πίνακας 68: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	1.461	2.430	3.000	2.556
Κύκλος Εργασιών	55.452.160	74.381.653	21.840.700	16.110.408
ΚΠΦΤΑ	-	15.569.499	4.950	-
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	21%	0,02%	-
ΚΠΦ	-	11.217.685	-5.441.491	-
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	15%	-25%	-
Καθαρά Πάγια	-	10.117.499	3.689.236	-
Ίδια Κεφάλαια	-	67.309.524	62.926.448	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	-	8.441.139	29.467.042	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	-	0,1	0,5	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	-	0,5	5.953	-

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 168 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια στις κατηγορίες 4* και 3* υπερβαίνουν τα € 130 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 37 εκατ. Στις ίδιες κατηγορίες, η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 14 εκατ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 4* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα 3*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια και Ίδια Κεφάλαια. Από την άλλη πλευρά τα ξενοδοχεία 3* εμφανίζουν υψηλότερα Μακροπρόθεσμα Δάνεια.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 4* ξενοδοχείων κρίνεται ως χαμηλός ενώ των 3* ως πολύ χαμηλός. Ο δείκτης ΚΠΦ ως

ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 4* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 3* είναι αρνητικός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ των ξενοδοχείων 4* και 3* κρίνονται ως υγιείς, πλην του δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ για τα ξενοδοχεία 3* που κρίνεται ως πολύ υψηλός.

Πίνακας 69: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	37.955	30.610	7.280	6.303
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	-	4.164	1.230	-
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	-	27.699	20.975	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	-	3.474	9.822	-

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 69, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών, για όλες τις κατηγορίες, όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια και τα Ίδια Κεφάλαια, μονο για τις κατηγορίες 4* και 3*, είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου, ιδιαίτερα ο δείκτης Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο για τα 5* και 4* ξενοδοχεία. Εξαίρεση αποτελεί, μόνο ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο για τα 3* ξενοδοχεία που είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο των 4*.

Στους επιμέρους δείκτες για τις κατηγορίες 4* και 3* η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας (βλ. Πίνακα 67) εμφανίζει:

- Υψηλότερο Κύκλο Εργασιών ανά Δωμάτιο στα 4* και χαμηλότερο στα 3*,
- Χαμηλότερα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο και στις δύο κατηγορίες ξενοδοχείων,
- Υψηλότερα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο στα 3* και χαμηλότερα στα 4* και
- Χαμηλότερα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο στα 4* και υψηλότερα στα 3*.

Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι, παρά το ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα 4* ξενοδοχεία είναι περίπου τετραπλάσιος από αυτόν στα 3* ξενοδοχεία, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο είναι περίπου στα ίδια επίπεδα και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι σημαντικά χαμηλότερα.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018-2019

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2019 βασίζονται σε 470 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 70: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας των ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018-19		
	2018	2019
Ήπειρος	89,9%	91,0%
Κυκλάδες	90,0%	90,5%
Βόρειο Αιγαίο	86,2%	87,1%
Κρήτη	86,2%	87,1%
Θεσσαλία	86,2%	87,0%
Κεν. Μακεδονία	86,0%	86,9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85,6%	86,7%
Δωδεκάνησα	85,8%	86,4%
Πελοπόννησος	84,9%	86,2%
Στερεά Ελλάδα	85,1%	85,8%
Αττική	84,6%	85,9%
Ιόνια Νησιά	85,0%	85,3%
GRI	**86,3%**	**87,1%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 70 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες (βλ. άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 86,3% το 2018 σε 87,1% το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους. Συγκεκριμένα, Ήπειρος (από 89,9% το 2018 σε 91,0% το 2019), Κυκλάδες (από 90,0% το 2018 σε 90,5% το 2019), Βόρειο Αιγαίο (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Κρήτη (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Θεσσαλία (από 86,2% το 2018 σε 87,0% το 2019), Κεντρική Μακεδονία (από 86,0% το 2018 σε 86,9% το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 85,6% το 2018 σε 86,7% το 2019), Δωδεκάνησα (από 85,8% το 2018 σε 86,4% το 2019), Πελοπόννησος (από 84,9% το 2018 σε 86,2% το 2019), Στερεά Ελλάδα (από 85,1% το 2018 σε 85,8% το 2019), Αττική (από 84,6% το 2018 σε 85,9% το 2019) και Ιόνια Νησιά (από 85,0% το 2018 σε 85,3% το 2019). Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**